

LOKKAAL

HET WEL

trefdageditie

Aalst
Aartselaar
Almere
Antwerpen
Asse
Baarle-Hertog
Beerse
Bilbao
Brecht
Brisbane
Brugge
Calgary
Diender
Edegem
Eeklo
Erpe-Mere
Evergem
Geel
Genk
Gent
Geraardsbergen
Hemiksem
Herzele
Hove
Keur Moussa
Kontich
Kortenber
Kortrijk

Landen
Lint
Lovendegem
Malmö
Mechelen
Menen
Merchtem
Merelbeke
Mol
Nevele
Nieuwpoort
Ninove
Olen
Oostende
Opwijk
Oudenaarde
Pout
Roeselare
Rotselaar
Sint-Niklaas
Sint-Truiden
Stow-on-the-Wold
Tienen
Turnhout
Waarschoot
Wemmel
Wervik
Zomergem

ALINEA, een nieuw netwerk van advocaten

Leuven - Antwerpen - Aalst

Alinea is een splinternieuw en tevens uniek netwerk van advocaten dat zich volledig focust op de publieke sector.

Alinea bestaat uit drie onafhankelijke kantoren - Beelen Advocaten, De Keuster Advocaten en Rasschaert Advocaten - die al hun expertise, terreinkennis en pragmatisme bundelen in één samenwerkingsverband.

Dankzij de eigen specifieke inbreng van deze kantoren kan Alinea de publieke sector benaderen vanuit een multidisciplinaire invalshoek. Daardoor onderscheidt Alinea zich van andere specialisten. Bovendien zijn we met kantoren in Leuven, Antwerpen en Aalst vlot bereikbaar en laagdrempelig voor heel Vlaanderen.

Door onze originele aanpak kunnen wij u - zowel ad hoc als op lange termijn - een optimale en resultaatgerichte dienstverlening en ondersteuning garanderen. Onze kracht zit in onze originele cliëntbenadering, waarbij wij ons laten sturen door de werkelijke vragen en onderliggende noden van de cliënt: van de traditionele vertegenwoordiging in rechte, over juridische en strategische advisering, tot organisatieadvies en optimalisaties voor openbare besturen. Door ons netwerk kunnen wij nu een antwoord bieden op alle vragen uit de publieke sector.

Wilt u weten welke meerwaarde Alinea uw bestuur kan bieden? Contacteer ons voor een vrijblijvende voorstelling van ons netwerk.

www.alinea-advocaten.be

alinea
NETWERK VAN ADVOCATEN

Beelen Advocaten
Residentie Binnenhof
Justus Lipsiusstraat 24
3000 Leuven
T 016 31 77 10
F 016 31 77 11
bertbeelen@beelenadvocaten.be
www.beelenadvocaten.be

De Keuster Advocaten
Eekhoornlaan 19
2970 Schilde
T 03 281 68 32
M 0477 04 44 53
F 03 297 21 14
dirk.de.keuster@telenet.be
www.dekeusteradvocaten.be

Rasschaert Advocaten
Ten Bos 30
9420 Erpe-Mere
T 0476 96 03 10
F 053 84 96 63
wraschaert@rasschaertadvocaten.be
www.rasschaertadvocaten.be

BART LASUY

Stan Lasuy loopt door een stadstuin. Hij kan het wel: een glazen kan laten balanceren op zijn hoofd.

- 7 **Opinie:**
Ruimte voor gekke, verrassing en leerzaam falen

ORGANISATIE

Innoveren versterkt het lokale bestuur

- 10 Praktijken uit Antwerpen, Wervik, Hemiksem en Olen
- 12 Perspiraat
- 13 Column Daniel Adriaens
- 14 Interview met Charles Landry: 'De creatieve stad benut de talenten van haar inwoners.'
- 18 Service Design maakt diensten beter
- 21 De Grondvesten: De Vereniging van Steden en Gemeenten
- 23 Haalt uw gemeente 2020 zonder ICT?
- 26 Interview met Ingrid Van Laer: Mechelen krijgt via participatief traject één personeelsbeleid voor stad en OCMW

FORUM

Lokale politiek kan dromen realiseren

- 32 Praktijken uit Almere en Herzele
- 32 Perspiraat
- 33 Column Johan Ackaert
- 34 Interview met Ilmar Reepalu, burgemeester van Malmö: 'Een visie wordt pas waar als mensen die visie verder vertellen.'
- 40 De raadzaal van Baarle-Hertog

MARILIES VAN BOUWEL

14
Interview
'De creatieve stad benut de talenten van haar inwoners.'

Vormden vroeger steenkool en staal de rijkdom van een stad of een regio, nu zijn dat de mensen. 'Vooral in de openbare dienstverlening kan nog veel gebeuren. Er zijn verschillende versies om buiten de lijntjes te kleuren,' zegt Charles Landry.

18
Service Design maakt diensten beter

Service Designers geven via creatieve processen de interactie vorm tussen de dienstverlener en de gebruiker, zo wordt duidelijk op welke contactpunten een dienstverlener kan inzetten op verbetering.

STEFAN DEWICKERE

34
Interview:
'Een visie wordt pas waar als mensen die visie verder vertellen.'

Burgemeester Ilmar Reepalu maakte van de grauwe industriestad Malmö een bruisend en duurzaam kenniscentrum. Hiervoor was de bouw van de brug met Kopenhagen belangrijk, maar vooral de mentale bruggen die werden geslagen.

Ook klachten
over u
nemen wij
vaak serieus

Bel gratis 0800 240 50

www.vlaamseombudsdienst.be - klachten@vlaamseombudsdienst.be

Vlaamse Ombudsdienst
— Een deur die altijd openstaat —

- 42 E-politiek: kaars en bril.
Over online-interactie, lokale politiek en participatie
- 46 De Genks kleuren buiten de lijntjes
- 50 Bestuur en bewoners werken samen aan het dorp
- 53 Verjongen-veranderen-vernieuwen: burgemeester Kris Colsoul, OCMW-voorzitter Katrijn Willems en raadslid Seppe De Blust

WERKVELD

Creativiteit in leven en werk

- 62 Praktijken uit Antwerpen, Kortrijk, Tienen, Brugge en Gent,
- 63 Print & web
- 66 Persiraat
- 67 Column Pieter Bos
- 68 Interview met Fernand Koekelberg en Dirk Van Nuffel: 'Politiemensen zijn mensen met een missie.'
- 74 Per nieuwe stap een stevig debat
- 76 Creatief Handhaven
- 78 Barometer registreert netheid objectief
- 80 Trefil-Arbedsite in Gentbrugge
- 83 K zet Kortrijk weer op shoppingkaart
- 87 De openbare bibliotheek in tijden van Google
- 90 Intergemeentelijk samenwerken in Noord en Zuid
- 93 Gemeente, OCMW en onderwijs zetten kansarmoede een hak
- 97 Mensen met dementie tellen mee
- 103 Het sociale dividend van voetbal
- 106 Met weinig geld gezond eten
- 109 Donderdag Veggiedag: goed voor je gezondheid en het klimaat en nog lekker ook!
- 114 Agenda en Triljoen

42

E-politiek: kaars en bril

Lokale politici zetten met mondjesmaat de nieuwe media in om aan politiek te doen. Het web is een degelijk instrument, het geeft politici de kans bijkomende kanalen te gebruiken om de boodschap tot bij de burger te brengen. Maar online-aanwezigheid creëert ook een vorm van kwetsbaarheid. Authenticiteit is dan de boodschap.

68

**Interview
'Politiemensen zijn mensen met een missie.'**

Hoe behoudt de politie haar plaats als normhandhaver in een zeer snel veranderende samenleving? Kan de politie in tijden van budgettaire krapte taken uitbesteden? Volgens Fernand Koekelberg en Dirk Van Nuffel kan het, maar de politie heeft mensen nodig die geloven in wat zij doen, een heel speciale opdracht ten behoeve van de gemeenschap.

93

Gemeente, OCMW en onderwijs zetten kansarmoede een hak

Eén kind op vijf zou in Vlaanderen in een arm gezin opgroeien. Veel gemeenten hebben een fonds dat noodlijdende gezinnen bijspringt. Steeds vaker werken gemeenten en scholen samen met het OCMW om kansarme gezinnen ook buiten de school te laten participeren aan allerlei activiteiten.

PURO®

Fairtrade Coffee
saving the rainforest

Planet

ECUADOR

duurzame bescherming van de fauna en flora in het reservaat Cerro Candelaria

registered charity number 109230

NOORD-ZUID

eerlijke handelsvoorwaarden voor de kleine koffietelers in het Zuiden

CONGO

Koffie als een belangrijke bron van inkomsten dankzij de bouw van een koffieproductiecentrum in Mawuya.

Corporate Funding Programme

Pleasure

People

HET WEL
Trefdag 06-05-10 ICC Gent
Stand 410 Casinozaal

STEFAN DEWICKERE

Ruimte voor gekte, verrassing en leerzaam falen

Innovatie en creativiteit is het thema van de zesde VVSG-Trefdag. Innovatie en creativiteit bij lokale overheden en administraties? Kan dat wel? Is dat geen paradox? Kan een bureaucratie wel creatief en innoverend zijn? Vaak zijn het traag werkende, strak hiërarchische instanties met heel veel regels en regeltjes. Een creatieve bureaucratie, is dat geen contradictie?

Ja, het kan! Het dubbeldikke Trefdagnummer van *Lokaal* bevat tientallen voorbeelden van lokale initiatieven die getuigen van creativiteit en innovatie. Het is maar een greep uit de grote verscheidenheid van vernieuwende lokale

praktijken. Toch zijn er nog te veel grendels die het lokale besturen moeilijk maken resoluut in te zetten op innovatie en creativiteit.

Om te beginnen moeten de centrale Vlaamse en federale overheden veel meer ruimte aan lokale innovatie geven. Overdreven regulering fnuikt vele creatieve lokale initiatieven. Toezichtsinstanties die blijven beweren dat niets kan tenzij het in de wet- of regelgeving is

opgenomen, moeten dringend teruggefloten worden. Innovatie is van nature onzeker: er moet dus ruimte zijn voor experimenten, verrassing en mislukking, en dat vloekt vaak met rigide regelgeving en toezicht.

Ten tweede moeten lokale bestuurders en personeelsleden hun kennis en competenties veel meer richten op creativiteit, verbetering en vernieuwing. De echte bron van permanente innovatie ligt niet in nieuwe structuren maar in het scheppen van ruimte voor medewerkers om nieuwe ideeën aan te brengen en ook te realiseren. Dit vergt een sterk politiek en ambtelijk leiderschap dat door zijn stijl van leidinggeven medewerkers aanmoedigt om platgetreden paden te verlaten.

De Tilburgse professor Bart Nooteboom formuleert het zo: is er bereidheid enerzijds bij parlementen, regeringen en toezichthouders en anderzijds bij lokale verantwoordelijken om ruimte te geven voor gekte, verrassing en leerzaam falen? |

**Een creatieve bureaucratie,
is dat geen contradictie?**

LOKAAL is het magazine en ledenblad van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw en verschijnt tweemaal per maand

Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel
T 02-211 55 00 • F 02-211 56 00
lokaal@vvsg.be
www.vvsg.be

Verantwoordelijk uitgever
Mark Suykens, directeur VVSG

Bladmanagement
Jan Van Alsenoy

Hoofredactie
Marlies van Bouwel,
T 02-211 55 46

Redactiesecretariaat
Inge Ruiters, T 02-211 55 44

Eindredactie
Marleen Capelle

Kernredactie
Pieter Plas, Inge Ruiters,
Jan Van Alsenoy,
Bart Van Moerkerke

Columnisten
Johan Ackaert, Pieter Bos

Illustraties
Bart Lasuy, Stefan Dewickere,
Layla Aerts (fotografen),
Nix (cartoonist)

Vormgeving
Ties Bekaert

Abonnementen
VVSG-leden: 80 euro,
vanaf 10 ex. 67 euro;
niet-leden: 150 euro
VVSG, Nicole Van Wichelen
T 02-211 55 43

Regie vacatures
nicole.vanwichelen@vvsg.be
T 02-211 55 43

Regie advertenties
Cprojects&Advertising,
Peter De Vester, T 03 326 18 92,
media@cprojects.be

Drukwerk
Schaubroeck (Nazareth)

**De Trefdageditie van Lokaal
werd gedrukt op het kring-
looppapier Cocoon**

VVSG-bestuur
Jef Gabriels, voorzitter
Sas van Rouveroij, voorzitter
raad van bestuur
Theo Janssens, voorzitter
afdeling OCMW's

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Met de steun van
Dexia en Ethias,
partners van de VVSG

Vind uw nieuwe medewerker via
werkenbijdeoverheid.be

De **nieuwe jobsite** www.werkenbijdeoverheid.be is er speciaal voor mensen die interesse hebben in een job in de openbare sector.

Hou ons aan ons woord. Test ons.
U krijgt nu de eerste job gratis.

Surf naar www.werkenbijdeoverheid.be

**Innoveren
versterkt
het
lokale bestuur**

ANTWERPEN – De archiefplicht en de massale informatiewerving via e-mail zette het Antwerpse stadsarchief ertoe aan een centrale digitale klassemmentstructuur te ontwikkelen. Het digitale dossier verbetert het delen van informatie binnen de publieke diensten. Daardoor wordt de burger nog vlotter geholpen en geïnformeerd.

Beter informatie delen door e-mails centraal te archiveren

Elke medewerker slaat een e-mail die relevante informatie voor collega's bevat als een bestand met de extensie *message (msg)* op in een map onder Windows-verkenner. De mappenstructuur is voor alle afdelingen volgens hetzelfde principe opgebouwd. Deze basisstructuur hebben alle medewerkers samen bedacht. Binnen deze algemene structuur bestaat er nog een specifieke mappenstructuur per afdeling. Elke medewerker klasseert zijn e-mails in de mappen die alle informatie over dat onderwerp bevatten.

De projectleider van het digitale dossier is Willem Vanneste, stadsarchivaris Inge Schoups is eindverantwoordelijke. 'In het begin vergden de invoering en de toepassing van dit klassemment een hele omschakeling van de medewerkers en een aanpassing van hun werkwijze,' zegt Inge Schoups. 'Zo moet je in de nieuwe structuur veel meer muisklikken uitvoeren om een document of een e-mail op te slaan. Gelukkig levert het digitale dossier ook persoonlijke voordelen voor de gebruiker op: elke relevante e-mail wordt bewaard en het probleem van overvolle mailboxen is opgelost. Bij afwezigheid van een collega wordt de burger toch vlot geholpen omdat iedereen probleemloos alle informatie terugvindt. De beschikbaarheid van zoveel informatie biedt een prachtige ondersteuning van het dagelijkse werk.' **Inge Ruiters**

→ Inge Schoups, stadsarchivaris Antwerpen, T 03-338 94 11, inge.schoups@stad.antwerpen.be

Interne medische dienst verzekert doelmatig gezondheidsbeleid

WERVIK – In navolging van de OCMW's van Antwerpen en Oostende beschikt het OCMW Wervik sinds 1 januari over een interne medische dienst. De werknemers hopen op degelijke en persoonlijke consultaties, de werkgever verwacht gerichte en succesvolle preventieve gezondheidsacties.

'De consultaties van de arbeidsgeneesheer duurden slechts enkele minuten, het personeel vond de contacten met de bedrijfsartsen te afstandelijk,' vertelt stafmedewerker Damiaan Beele. 'De preventieve campagnes zoals "Kom op tegen Kanker" met een maandelijkse weegsessie en gezondheidstips konden ook maar op weinig enthousiasme van het personeel rekenen.' Na verkennende gesprekken met de OCMW's van Antwerpen en Oostende en een positief kostenonderzoek in het OCMW Wervik besloot het bestuur zelf een interne medische dienst op te richten. Bij het OCMW Wervik werken vierhonderd mensen. De interne medische dienst bestaat nu uit een vrouwelijke arbeidsgeneesheer, twee vrijgestelde verpleegkundigen en een vrijgestelde administratief medewerker. Arbeidsgeneesheer Els Depicker verricht maximaal 1/5 voltijdsequivalent per week voor het OCMW. Haar takenpakket omvat verschillende soorten consultaties zoals periodieke, aanwervings-, werkherovatings- en spontane consultaties. Daarnaast verzorgt ze bedrijfsbezoeken, en ze zetelt in comités en organiseert preventieve campagnes. De arbeidsgeneesheer moet toezicht houden op de gezondheid van de werknemers en waar nodig advies geven om hun arbeidsomstandigheden zo veilig en

gezond mogelijk te maken en hen zo veel mogelijk te beschermen tegen de risico's verbonden aan het werk zelf. De twee verpleegkundigen beheren de patiëntendossiers. De administratief medewerker regelt de afspraken en maakt de planning op. Het spreekuur van de interne arbeidsgeneesheer is volledig toegespitst op de vraag van de werknemers. Met de oprichting van de Werkgroep Gezondheidsbevordering bij Personeel waarin de arbeidsgeneesheer, de afdelingshoofden en de hoofdverpleegkundigen zetelen, wil het bestuur ook meer zicht krijgen op de psychische en fysieke problemen van zijn personeel. In combinatie met de activiteiten van het comité veiligheid en preventie op het werk hoopt het zijn gezondheidsbeleid nog te kunnen bijsturen en op de behoeften van het personeel af te stemmen. Deze doelstelling vertaalt zich al in de eerste geplande preventieve campagne die focust op de daling van de BMI van het personeel. Om de ervaringsuitwisseling te bestendigen plannen de OCMW's van Antwerpen, Oostende en Wervik jaarlijks een bijeenkomst om hun acties te bespreken en van elkaar te leren. **Inge Ruiters**

→ Damiaan Beele, stafmedewerker OCMW Wervik, d.beele@ocmw-wervik.be

Flexibel roosteren voor zwembadpersoneel

HEMIKSEM – Op 1 april startte het gemeentelijke zwembad van Hemiksem met flexibel roosteren. Bij deze vorm van sociale innovatie wint iedereen. De werknemer kan zijn werktijden op privéactiviteiten afstemmen, de werkgever stemt de personeelsinzet optimaal op het werkaanbod af.

Flexibel roosteren zorgt ervoor dat werknemers een goede balans vinden tussen werk en privé.

Tot voor kort werkte het zwembadpersoneel in Hemiksem volgens een vast rooster. Lang op voorhand lag voor iedereen vast wanneer hij moest werken. Met de invoering van het softwareprogramma Time Care van het adviesbureau Déhora Consultancy Group kunnen de medewerkers van het zwembad nu zelf een individueel rooster opstellen en hun werktijden op hun privéactiviteiten afstemmen. Flexibel roosteren is nuttig in organisaties waar de openingsuren ruimer zijn dan de prestaties van de personeelsleden afzonderlijk. De belangrijkste voorwaarde is dat er voldoende medewerkers dezelfde functie uitoefenen of dat elke werknemer alle functies binnen de organisatie kan uitvoeren. Voor het zwembadpersoneel bestaan deze functies uit de ticketverkoop, het onderhoud van de infrastructuur en het toezicht als redder in de badhal.

Het opstellen van een werkplanning met het computerprogramma Time

Care verloopt in drie fasen: de wensen-, de aanpassings- en de beslissingsfase. In de wensenfase geven alle medewerkers zelf aan welke diensten ze willen werken en op welke uren ze zeker niet kunnen werken (veto-uren). Het valt natuurlijk voor dat verschillende personeelsleden zich voor dezelfde uren inschrijven. Dan kunnen ze in de aanpassingsfase een tweede voorkeur opgeven. In de beslissingsfase hakt de personeelsplanner de knopen in de planning door en legt hij de verdeling van de diensten definitief vast. Om herschikkingen in de planning op een eerlijke manier te laten verlopen is er een puntensysteem aan het flexibel roosteren gekoppeld. Werknemers die bereid zijn de onaantrekkelijke werkuren op zich te nemen, krijgen bij dit systeem punten. Wanneer bijvoorbeeld verschillende medewerkers op hetzelfde tijdstip vakantie aanvragen, spelen de behaalde punten een cruciale rol bij het toekennen ervan.

‘De opmaak van het rooster van april is zeer vlot verlopen,’ bevestigt gemeentesecretaris Luc Schroyens. ‘In slechts enkele uren stelden de medewerkers een uurrooster samen waarover iedereen tevreden is. De personeelsplanner heeft maar tien procent van het schema moeten bijsturen voor problemen die veroorzaakt zijn door de invoering van nieuwe openingsuren. Zelfs de werknemers die aanvankelijk weigerachtig op de flexibele werkplanning reageerden, zijn afgeweken van hun oude rooster en hebben spontaan aanpassingen gedaan.’

Na zes maanden proefdraaien wordt het systeem geëvalueerd. Flexibel roosteren kan ook interessant zijn in bibliotheken, culturele centra en woonzorgcentra.

Inge Ruiters

→ Luc Schroyens, gemeentesecretaris Hemiksem,
T 03-288 26 50, luc@hemiksem.be

Beleidsnota maakt gemeentefinanciën helder en begrijpelijk

SCOT VELDREMAN

OLEN – Een begrotingsboek is ingewikkeld en weinig verhelderend. Daarom verplicht de Vlaamse overheid de gemeenten vanaf 2014 jaarlijks een beleidsnota met doelstellingen en acties op te maken. Deze nota moet de inhoud van de gemeentebegroting begrijpelijker en transparanter maken voor iedereen. Om zich op deze nieuwe wetgeving voor te bereiden heeft de gemeente Olen voor 2010 al zo'n beleidsnota gemaakt. Ze bevat alle geplande projecten en de volledige dagelijkse werking met de geschatte kostprijs.

Olen heeft zijn inkomsten en uitgaven onderverdeeld in zeven strategische doelstellingen of thema's waarin het nu actief is en de komende jaren actief wil zijn: ruimtelijke gemeente, veilige gemeente, warme gemeente, open gemeente, bedrijvige gemeente, duurzame gemeente en goed georganiseerde gemeente. Aan elk van de thema's zijn doelstellingen of acties verbonden: wat wil de gemeente in 2010 bereiken, welke acties zal ze ondernemen en wat kosten die? Zo ontstaat een duidelijk en volledig overzicht van de plannen voor het komende jaar. De nota vermeldt immers ook acties waarvoor geen financiële middelen nodig zijn.

Intensief proces in tien stappen

Aan de beleidsnota gingen intensieve invul- en denkoefeningen vooraf. Het schepencollege en alle diensthoofden werkten mee, als manager maar ook als budgethouder. De ontvanger en de bestuurssecretaris coördineerden het hele proces. De coördinatie bestond erin alle doelstellingen, actieplannen en acties van de budgethouders te verzamelen, op elkaar af te stemmen en in een zelfde structuur onder te brengen. Bestuurssecretaris Inge Gerlo vergelijkt de beleidsnota met een puzzel van duizend stukjes: 'Wij moesten alle doelstellingen verzamelen en herschikken zodat ze samen een geheel vormen.'

De samenstelling van de nota verliep in tien stappen:

1. In april 2009 organiseerden de coördinatoren een speeddating tussen de budgethouders en de schepenen. Tijdens opeenvolgende gesprekken gingen de budgethouders met de bevoegde schepenen binnen elk domein na wat ze met

de beschikbare portefeuilles wilden en konden realiseren.

2. Op basis van deze gesprekken formuleerden de budgethouders hun operationele doelstellingen, actieplannen en acties binnen de zeven strategische doelstellingen. In juni diende elke budgethouder zijn voorstel in bij de ontvanger en de bestuurssecretaris.
3. Tijdens de zomermaanden herwerkte de bestuurssecretaris, in nauw overleg met de ontvanger, de voorstellen tot een beleidsnota met een definitieve structuur. Tegelijkertijd maakte Inge Gerlo de begrotingsartikelen in de hele organisatie uniform. Ze herschikte acties en verplaatste deze eventueel. De coördinatoren maakten ook een taaloefening om de doelstellingen en de actiepunten helder te formuleren.
4. Tijdens een controleronde gingen de budgethouders na of alle haalbare doelstellingen en actieplannen, en in het bijzonder de jaarlijks terugkerende zaken, in de definitieve nota stonden.
5. In september vond een extern college met het managementteam plaats. Op een externe locatie werd het definitieve beleidsvoorstel besproken.
6. In oktober werd een besparingsoverleg gehouden door het schepencollege, de secretaris, twee personeelsleden van de financiële dienst, de ontvanger en de bestuurssecretaris.
7. Het resultaat van dit overleg werd verwerkt in de beleidsnota, de meerjarenplanning werd bijgesteld en de schuldenlast van nieuw op te nemen leningen werd toegevoegd.
8. In november legden de schepenen voor Financiën en de ontvanger dit voorstel voor aan de raadscommissie Financiën.

“Het komt er voor de OCMW's op aan tijdig de schok van de vergrijzing in te schatten. Woonzorg en andere voorzieningen voor de verouderende bevolking zullen nog belangrijker worden dan nu. De vraag zal in veel gevallen zijn: wie past de tekorten bij die het gevolg zijn van de vergrijzing?”

Anne-Leen Erauw van Dexia Bank Research – De Morgen 17/4

“In een OCMW-begroting is één plus één nooit twee. Ik had in mijn begroting altijd een post 'leed'. Je zult die alleen nooit terugvinden. Als het er op aankam had ik wel telkens het geld om in te grijpen.”

Ward Van Mulders, oud-OCMW-secretaris van Asse – Het Nieuwsblad 2/4

“Steden en gemeenten kunnen aan bestuurlijke daadkracht winnen door een nieuwe fusiegolf. Doordat het aantal middelgrote tot grote steden en gemeenten stijgt, wordt de bovenlokale bestuursproblematiek voor een groot deel opgelost.”

Kristof Willekens van Unizo – Trends 22/4

“Om ons sociaal model te vrijwaren, moeten we ofwel de belastingen verhogen ofwel de overheid afslanken en efficiënter maken. Iedereen begrijpt dat wij voluit voor de tweede optie kiezen.”

Unizo-topman Karel Van Eetvelt – Trends 22/4

“De volgende verkiezingen en de komende kwartaalresultaten. Dat zijn de horizonten van politici en ondernemers. Dat moet anders. De lange termijn verdient meer aandacht.”

Norbert De Batselier, directeur van de Nationale Bank – Trends 1/4

“Veel hulpbehoevenden hebben de weg naar onze diensten nog steeds niet gevonden. Dit kan gebeuren uit onwetendheid maar ook uit fierheid. Het is onze taak als OCMW om alle mogelijkheden te benutten om armoede onder de bevolking tegen te gaan.”

OCMW-voorzitter van Zottegem Kurt De Loor, n.a.v. een proefproject van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen tegen verdoken armoede – Het Laatste Nieuws 23/4

9. Op 2 december keurde de gemeenteraad de beleidsnota 2010, de begroting en het meerjarige financieelbeleidsplan goed.
10. Alle schepenen en budgethouders ontvingen het uittreksel met de doelstellingen en acties waarvoor ze verantwoordelijk zijn.

Transparant beleid

De beleidsnota geeft een totaalbeeld van de gemeentelijke werking. De schepenen, de gemeenteraadsleden en de leden van het managementteam kunnen op elk ogenblik zien in welk stadium de uitvoering van hun eigen acties en die van anderen zich bevindt. Dit helpt hen om in functie van het geheel en niet louter fragmentarisch te denken en te handelen. Door met acties te werken en deze nauwkeurig te budgetteren zullen de ambtenaren en de schepenen bewustere keuzes in hun acties maken en deze zeer goed motiveren. Bovendien krijgen ze op het einde van het jaar een duidelijk zicht op welke geplande acties al of niet gerealiseerd zijn en waarom. Eind 2010 zal het gemeentebestuur de beleidsnota evalueren en nagaan of de acties zijn uitgevoerd. De volgende uitdaging bestaat er dan in kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren te formuleren. Met deze objectieve indicatoren kan de gemeente nagaan hoe en in welke mate de acties gerealiseerd zijn.

Wie Olen niet kent maar zijn integrale beleidsnota leest, weet duidelijk wat de gemeente in 2010 van plan is. Iedereen kan de beleidsnota raadplegen op www.olen.be of op de financiële dienst waar een exemplaar ter inzage ligt. Sinds januari licht de gemeente haar zeven strategische doelstellingen toe in de rubriek 'Beleid' van haar informatieblad *De Driehoek*.

Inge Ruiters

→ Inge Gerlo, bestuurssecretaris gemeente Olen, inge.gerlo@olen.be, www.olen.be, knop bestuur, beleidsdocumenten en *De Driehoek*

Klasbezoek

Als we in het gemeentehuis een klas over de vloer krijgen, vraag ik steevast aan de leerlingen wat ze later willen worden. Alle beroepen passeren dan de revue, zelfs zeerover, maar gemeentesecretaris nooit. 'Wat stelt dat trouwens voor, secretaris?' vroeg een jongen. Hij voegde eraan toe dat hij enkel de secretaris van de carnavalsvereniging kende. Jolijt alom. De burgemeester sprak het jonge volkje echter vermanend toe. 'Een gemeentesecretaris,' zei hij, 'is dodelijk efficiënt. Alleen James Bond is misschien nog efficiënter. Hij is geen matroos, maar een kapitein. Toch blijft hij de gelijke van iedereen. De machtigen van de gemeente kijkt hij recht in de ogen en hij voelt zich vrij in elk gezelschap. Hij is een zachte stijfkop – nog niet opgeslokt door de moderne tijd.'

Toen de burgemeester voelde dat hij het oor van de klas had, ging hij voort. 'De gemeentesecretaris laat nooit het achterste van zijn tong zien, omdat dit zijn meest intieme plekje is. Hij is emotioneel intelligent, maar niet emotioneel incontinent. Zijn gevoelens vriest hij dus in, om ze naar wens weer te ontdooien als hij later de degens moet kruisen. Hij koestert de verklaring dat liefde het principe is, orde de basis en vooruitgang het doel. Dat een pond veren niet vliegt als er geen vogel in zit. Dat een geoefend paard de zweep niet meer moet voelen, maar wel nog eens moet horen. Hij aanvaardt dat het niet alle dagen zondag kan zijn en dan ook nog eens kermis in de week. Dat je niet alles kunt hebben: veel boter én een dikke boerin. Hij zegt de dingen op de plaats waar ze gezegd moeten worden en zwijgt voor het overige. Hij raadt af om over een brug te wandelen die nog niet gebouwd is of een probleem te willen oplossen dat niet bestaat. Hij ruikt het als een verandering geen verbetering wordt – als de bedoelingen goed zijn maar de herinneringen weer slecht zullen uitvallen. Hij weigert met witte inkt op een wit blad te schrijven of met veel omhaal te bewijzen dat het gras groen is. Goed gedaan is bij hem beter dan goed gezegd en goed genoeg verkiest hij boven al te goed. Hij gelooft dat vrijheid in de discipline en discipline in de vrijheid mogelijk is voor zijn medewerkers. Dat we het beste in elkaar naar boven moeten halen en elkaar daarbij niet mogen ontzien. Hij vindt zeepbellen mooi, maar niet voor lang. Gelijke monniken, gelijke kappen is iets wat bij hem alleen maar geldt als er echt gelijke monniken zijn. Hij ziet in hoe iedereen apart het verschil kan maken en allen samen toch de som. Hij wil een rustig leven, maar wel op niveau: de hoogvlakte dus. Dat energie nooit verloren gaat, maar enkel verandert van vorm, is hem bekend. Ook dat de praktijk maar zelden een referentie is, omdat de praktijk per definitie subjectief is. En dat de luidste roepers niet altijd gelijk hebben. Hij weet dat je in een budget ontvangsten en uitgaven niet met elkaar mag salderen, zoals je in het leven geluk en verdriet elkaar ook niet kunt laten opheffen. Dat water naar beneden loopt maar dat vuur steeds naar boven klimt, tot bij de top. Dat er op die ene brug te ver al veel jonge mensen gesneuveld zijn. Dat er elk jaar een zomer is, maar in het leven slechts één jeugd. Dat het jonge meisje dus gelijk had toen ze de schepenen van onderwijs aanschreef als Schepenen van de Toekomst. Dat investeren in de jeugd dan ook de overtreffende trap van ethisch beleggen is. Hij gelooft dat het er voor een gemeente op aankomt om mensen meer samen te brengen in plaats van ze te verdelen.'

Zo ging hij maar door. Een burgemeester die in de ziel van zijn gemeentesecretaris kan kijken, het kan in een column wel. |

A photograph of a man with white hair, smiling, standing in front of a stone wall. He is wearing a light-colored, long-sleeved button-down shirt and light-colored trousers with a patterned belt. To his left, a white sign is mounted on the wall. The sign has the text 'HIPPIES' at the top, '—USE—' in the middle with an arrow pointing to the right, and 'SIDE DOOR' at the bottom. In the foreground, there are green plants in a wooden planter box.

HIPPIES
—USE—
SIDE DOOR

Charles Landry: 'De creatieve stad is niet de oplossing voor alle problemen, maar hiermee zeg je op zijn minst wel dat iedereen iets in zijn mars heeft.'

De creatieve stad benut de talenten van haar inwoners

Charles Landry is een internationale autoriteit op het gebied van creativiteit, de stad en haar toekomst. Nadat hij de steden Glasgow en Barcelona had begeleid in hun zoektocht naar hun creatieve economie, schreef Landry het boek *The Creative City*. Als consultant werd hij overal ter wereld gevraagd en met die ervaringen schreef hij *The Art of City Making*. Nu is hij op zoek naar de creatieve bureaucratie. De creatieve kwaliteit van een plek stimuleert volgens Landry vooral iedereen zich te ontplooiën in het belang van de gemeenschap. **MARLIES VAN BOUWEL**

Wereldwijd wonen er ondertussen meer mensen in steden dan op het platteland. Hoe kunnen steden goede plaatsen worden om te leven? Volgens Charles Landry is een goede stad maken een kunst waarvoor geen vastomlijnde formules bestaan. Het komt erop aan de problemen en kansen te identificeren en ze op een verbeeldingrijke manier te benaderen. Maar hoe doe je dat? En kost dat dan niet veel meer? In zijn mooie cottage in de Engelse Cotswolds drinken we koffie voor het haardvuur: 'Die vraag kreeg ik in het begin vaak te horen. Wat is de prijs van design? Of van sociaal goede infrastructuur? Ik trap niet meer in die val. Want eigenlijk gaat het erom hoeveel het zal kosten als je het niet goed doet. Wat is de prijs van lelijkheid? Wat is de prijs van een veel te brede weg? Hoeveel kost slecht ingerichte openbare ruimte? In veel projecten krijg ik ook de vraag wat mijn methodologie is. Het lijkt wel of ik iets gecompliceerds doe, maar dat is niet zo. Ik stel alleen maar vragen om mensen anders te doen nadenken. Op een spectrum van ja tot nee zal iedereen ongeveer gelijk aanduiden wat goed gemaakt is, wat mooi is. Daar hoeft je geen wetenschapper voor te zijn.'

Bent u architect of ruimtelijk planner?

'Nee, ik heb economie, politiek en geschiedenis gestudeerd. Wat me het meest beïnvloed heeft is het opgroeien in drie landen want toen ik een tiener was, woonden we in München, daarna studeerde ik in Engeland maar woonden mijn ouders in Italië, zodat ik heen en weer reisde, en ik heb ook nog een jaar in Bologna gestudeerd. Als Engelsman denk ik lineair en empirisch, maar ook dialectisch Duits en eigenlijk ben ik ook zo emotioneel en esthetisch als een Italiaan. Het is een combinatie van zintuiglijkheid en redelijkheid en geïnteresseerd zijn in interacties. Een tijdje heb ik geworsteld met de vraag wie ik was. In elk geval ben ik een Europeaan, meer dan een Brit. Omdat ik in Bologna de problemen van de postindustriële samenleving had bestudeerd, kon ik begin jaren zeventig bij de EU in Brussel aan de slag in een prachtig project: hoe zal de Unie over dertig jaar zijn? En eigenlijk doe ik nu hetzelfde en stel ik me de vraag: waar gaan onze steden naartoe?'

'Daarna probeerde ik in Engeland mijn draai te vinden, ik heb een mediacoöperatie gesticht voor alternatieve politiek en feminisme. Heel politiek correct. Het was leuk om voeling te hebben

met die bewegingen maar ik voelde al gauw dat er sleet op kwam. Dus richtte ik Comedia op, een combinatie van communicatie en media. De uitgeverij bracht zestig boeken op de markt over media, participatie, radio, semiotiek, culturele en creatieve economie. Toen we financiële problemen kregen, kwamen alle schulden op mijn nek terecht en hebben we de uitgeverij verkocht. We legden ons toe op consultancy, vooral over cultuur, creativiteit en de toekomst, in het begin bij non-profitorganisaties over hoe ze zich bekend konden maken, maar ook meer conventionele organisaties kwamen bij ons aankloppen.'

'In '89 was de economie van Groot-Brittannië een ruïne, herstructureringen waren aan de orde van de dag. Welke kant moest het uit? We zagen dat design en muziek economisch het verschil begonnen te maken. De export van muziek was toen al belangrijker dan die van de autosector. Ook de steden begonnen dat in te zien. De post-punkgroep Joy Division betekende voor Manchester meer omzet dan de traditionele industrie. In '89 kwam dat alles op eens samen in Glasgow toen ik consultancy deed over de identiteit van die stad. Mensen vonden dat een moeilijke term en dus zijn ze dat de creatieve economie gaan noemen.'

'In '92 werd ik door Klaus Kunstmann van Dortmund uitgenodigd om in zes Duitse en Britse creatieve steden projecten uit te werken: we gingen naar de mechanismen kijken, de dynamiek, het milieu. Het waren nog beginnende ideeën. Mijn idee over creativiteit veranderde. In het begin dacht ik vooral aan kunst en de creatieve industrie zoals design, toen zag ik dat ook maatschappelijk werkers, gemeentepersoneel of zakenlui zeer creatief konden zijn en werd mijn idee breder dan enkel het artistieke. Al deze mensen vormen de rijkdom, zeg maar de grondstof, van een plaats zoals vroeger staal of steenkool.'

Maar wat maakt de ene stad anders dan de andere?

'Bij een grote opdracht in Basildon, een stad opgericht na de Tweede Wereldoorlog om het tekort aan huisvesting in Londen op te vangen, vroeg een Italiaanse vriend me welke kleur die stad had. Dat deed me de ogen opentrekken. Sindsdien tel ik in een straat de winkels die wel en niet tot een grotere keten behoren, helaas ken ik meestal 79 namen van de 85. Ik ben me verder gaan afvragen wat een plaats of stad uniek maakt, origineel en dus competitief.'

‘Ik heb mee mogen werken aan de creatieve economie in Manchester, Glasgow, Hull, Londen, Bristol en Southampton en nog zoveel meer. Maar de echte doorbraak kwam met mijn opdracht voor Barcelona in 1990, ter voorbereiding van de Olympische Spelen. De British Council had me aanbevolen om een analyse te maken van de culturele industrie in Barcelona.’

‘Daarna kwamen Krakau en Sint-Petersburg. Ik kon mijn ervaringen uitbreiden. En toen ik aan de voorbereiding van Europese Culturele Hoofdstad Helsinki mocht meewerken, kwam ik opnieuw interessante mensen tegen die met heel uiteenlopende projecten bezig waren. Zeer intellectualistische projecten, maar ook projecten met daklozen. In essentie keken die mensen op dezelfde manier naar de dingen. Dat is de creatieve kwaliteit, een mengeling van luisteren, andere verbindingen leggen in het denken en boudweg doen.’

Toen schreef u *The Creative City* en later *The Art of City Making*.

‘Juist, ik ben me ook meer gaan focussen op steden als creatieve omgeving. Maar nog altijd kreeg ik te maken met de mensen van de dienst Cultuur, ik wilde ook mensen van de dienst Economie zien. En ik mocht nog meer reizen, naar China, Japan, Australië. Eigenlijk deed ik in al mijn projecten onderzoekswerk opdat ik de dingen beter zou begrijpen. In alle steden zie je grote groepen mensen die zich inzetten voor het algemene belang, om de wereld te verbeteren. Dat inzicht was een bevrijding voor mij, we doen dit voor de mensen. Als je het beste ding in de wereld wilt, doe je aan marketing, als je het beste voor de wereld wilt is dat iets heel anders.’

‘Mensen bleven me formules vragen, die had ik niet, ik kon enkel vragen stellen die mensen deden denken en creatief maakten. Toch ben ik vorig jaar in Bilbao met innovatieve maar niet-creatieve ingenieurs aan de slag gegaan om een creatieve index op te stellen. De software stelt de vragen waardoor je aan het denken en doen slaat. Ik ben dus teruggekeerd naar het punt dat er principes bestaan voor een creatieve plaats en dat je het kunt stimuleren en regelen. In plaats van “nee, want” wordt het een “ja, als”. Dat is een hemelsbreed verschil.’

Hoe kan een bestuur van een stad dit toepassen?

‘Meestal is het bestuur bezig met hardware, met fysieke dingen. Maar er zijn zoveel problemen die je beter anders oplost. In plaats van 23 kilometer asfalt aan te leggen, kun je het budget ook anders gebruiken, je kunt er heel veel andere dingen mee doen.’ ‘Op dit moment zoek ik steden om mee te werken aan een creatieve bureaucratie. Mensen denken vaak negatief over bureaucratie, en om wat te stoken gebruik ik precies dat woord. Ik wil een spanning. In de overheid leven volop goede ideeën, maar het is moeilijk ze te realiseren omdat je ze eerst verdedigd moet krijgen op alle niveaus van de organisatie. Dat maakt mensen vleugellam. Hoe kun je een creatief systeem creëren waardoor je een betere administratie krijgt voor de stad? Hoe kan een bureaucratie flexibeler worden terwijl ze toch eerlijk, open en transparant blijft?’

‘In Calgary hadden ze veertien dikke boeken vol wetten en amendementen. Altijd was er wel een reden om een nieuw idee te verworpen. Calgary wilde het over een andere boeg gooien en aan administratieve vereenvoudiging doen. In plaats van de veertien volumes vol specifieke regeltje is er nu maar één, met principes. Volgens mij kun je met strikte principes tactisch heel flexibel zijn. Ten tijde van Margaret Thatcher moesten de medewerkers van Engelse lokale besturen specifieke targets halen. Het probleem was dat die ambtenaren hun creativiteit gingen gebruiken om die targets te manipuleren in plaats van om de problemen aan te pakken. Het is veel beter om volgens strategische principes te werken en praktisch flexibel te mogen zijn, dan krijgen medewerkers veel meer zelfvertrouwen.’

Zullen de burgers dat merken?

‘Natuurlijk. In Calgary hadden ze vroeger een regeltje dat elke fiets een bel moest hebben en als dat niet het geval was, er meteen een boete moest worden betaald. Dat voelt heel negatief aan. Toen kregen de agenten van Calgary fietsbellen en schroevendraaiers. Kwamen ze een fiets zonder bel tegen, dan schroefden ze er meteen een bel aan tijdens een babbel. Dit bleek veel goedkoper te zijn dan het uitschrijven en innen van die boete. Nu is er op dat vlak helemaal geen repressie meer en wordt sociaal kapitaal gegeneerd dat de algemene principes zal respecteren.’ ‘We hebben het hier laatst in de buurt ook zelf meegemaakt. Toen ik te hard reed, kreeg ik een boete. Mijn vrouw die ook te hard had gereden, mocht kiezen tussen een boete of een cursus in veilig rijden. Die cursus bleek een erg leuke ervaring te zijn. Dat is een heel andere manier van denken. In het algemeen geldt als eerste voor-

waarde dat mensen over het muurtje kijken. Veel gemeenten komen uit een periode dat ze de problemen sectoraal aanpakten en niet interdisciplinair samenkwamen om de dingen op te lossen. Dat kon niet vanwege alle regels.’

Je hebt natuurlijk ook wel regels nodig, bijvoorbeeld voor veiligheid.

‘Omdat de meeste mensen in steden wonen, willen we dat die vibrerend en vitaal zijn. Het wegreglement is gemaakt voor veiligheid en niet voor de creatie van vibrerende vitale steden. Je kunt de regels ook herbekijken vanuit het perspectief van de creatieve stad. Wat is het verschil in atmosfeer tussen de industriële en de creatieve stad? De industriële stad heeft fabrieken, mobiliteit en harde infrastructuur terwijl de creatieve stad mensen aanmoedigt meer te doen met hun talenten, ze leert dat ze die moeten delen en verbinden en dat ze andere mensen moeten ontmoeten. Daarvoor heb je ontmoetingsplaatsen nodig en dus heb je heel andere regels nodig: regels die vrolijkheid uitlokken.’

‘In Kensington High Street in Londen stonden ijzeren baren tussen het smalle voetpad en de brede autoweg. De auto’s reden er heel snel. De viceburgemeester heeft al die baren weggedaan en nu voelen de voetgangers zich veiliger want de automobilisten rijden veel voorzichtiger. De straat is bewandelbaar geworden, de relatie tussen de automobilisten en de voetgangers is veranderd én er zijn minder ongelukken.’

MARILIES VAN BOUWEL

*‘Wat is de prijs van
lelijkheid? Wat is de prijs
van een veel te brede weg?
Hoeveel kost slecht in-
gerichte openbare ruimte?’*

Hoe zorg je voor die klik? Hoe bewerkstellig je vrolijke ontmoetingsplaatsen?

‘Of wat heeft een revitaliserende kracht? Hier vlakbij, in Stow-on-the-Wold, was er een Hollandse hippie die barvoets en met dreadlocks rondliep, hij heeft een boerenmarkt georganiseerd die de stad deed opleven en de slow food movement introduceerde. Het lokale bestuur had dat moeilijker kunnen doen, maar het kan wel mogelijk maken dat het gebeurt. In Toronto is er een sociaal centrum met dertig alternatieve organisaties, het meeste wat ze doen kan een lokaal bestuur ook doen, maar het is belangrijk dat het bestuur dat aan de bevolking overlaat en haar wel de mogelijkheid biedt om haar ding te doen. In een Amerikaanse stad ging een inwijkeling scooter rijden, acht maanden later reden er al achthonderd scooters rond en waren er drie scooterverdelers, ondertussen is het een echt scooterstadje geworden dat zich ook zo profileert. Het lokale bestuur moet dit mogelijk maken, de richting aangeven, de kansen bieden en een goede balans vinden tussen controleren en loslaten.’

‘Traditionele structuren hebben niet altijd de flexibiliteit om de problemen op te lossen. Je kunt de wijk of de straat ook een budget geven om de eigen problemen op te lossen. Willen de bewoners meer groen, dan kunnen ze zelf planten kopen. Willen ze banken? Dat ze dat zelf beslissen. Dat is holistisch denken, denken op 360 graden. Transport kan wandelen en fietsen betekenen, maar evengoed rolschaatsen of scooters. Er zijn altijd meer mogelijkheden dan je op het eerste zicht kunt bedenken. Ik vraag altijd: “Wat is hier echt het ergste probleem?”. En dikwijls zit de oplossing in een onverwachte hoek. Mag ik je het verhaal vertellen van een parkje in Brisbane?

In dat park in een moeilijke buurt durfde niemand nog een voet zetten. Toen zette een artiest zijn caravan midden in het park. Tijdens zijn verblijf interviewde hij de vuurtjesstokers en vandalen over hun problemen. Wat bleek? Ze waren zo baldadig omdat ze een stigma droegen. Samen met die artiest hebben ze een stigma gebouwd, een stigma van stukken hout van wel tien meter hoog. Op zondag nodigden ze de buurt uit om te komen kijken hoe ze hun stigma in brand staken terwijl ze zongen: “Verbrand het stigma!” Hierdoor veranderde het gespreksonderwerp. Hun probleem was nog niet weg, maar ze waren er op een artistieke manier mee omgegaan.’

En wat is de rol van de lokale politicus in dit alles?

‘Geen gemakkelijke vraag. Toen ze in Bilbao besloten met het Guggenheim in zee te gaan, hebben ze eerst een Overkoepelende Raad opgericht, een toekomstgeoriënteerde denktank

MARLIES VAN BOUWEL

‘Het lokale bestuur moet dingen mogelijk maken, de kansen bieden en een goede balans vinden tussen controleren en loslaten.’

over de politieke partijen heen. Die raad was dus niet verkozen maar aangesteld, iedereen was het erover eens dat het goede vertegenwoordigers waren. De Raad kon een heldere visie uitwerken over de politieke cyclus van verkiezingen heen terwijl de partijen er wel bij betrokken waren. Veel steden lijden onder de politieke cyclus, een bestuursperiode van vier jaar is kort om een visie te ontwikkelen en er ook nog de resultaten van te zien.

Het principe van “één mens, één stem” is mooi, maar het is niet de meest adequate manier om de bevolking bij het beleid te betrekken. Misschien moeten we even een stap achteruit doen en kijken wie die politici zijn, wie tijd heeft, waar kennis zit. Politici zijn wel goed met hun communicatie bezig, ze werken aan visies en activiteiten. Het is een begin, maar het is nog niet echt van harte. De creatieve stad is niet de oplossing voor alle problemen, maar hiermee zeg je op zijn minst wel dat iedereen iets in zijn mars heeft. Alles kan in principe herbedacht worden, heruitgevonden. Het meest kan nog gebeuren in het grootste gebied, namelijk de openbare dienstverlening. We moeten de rollen herbekijken, de waarden herbedenken. Dat is heel spannend. Er zijn verschillende versies om buiten de lijntjes te kleuren, om uit te breken.’

In uw boeken schrijft u vooral over grote steden, maar u woont zelf afgelegen. Kunnen stadjes of plattelandsgemeenten ook vibrerend zijn?

‘Ik hou van de stad, maar neem er ook graag afstand van. In een kleine plaats kun je claustrofobie krijgen, maar soms is het in een kleine gemeenschap ook gemakkelijker om het verschil te maken. Wat je doet, wordt rapper zichtbaar.

In een kleine stad kun je een zeer sterke niche uitwerken en echt in de hub zijn. Hier in de Cotswolds zijn veel mensen geïnteresseerd in het milieu, ze zijn bezig met permacultuur (efficiënte biologische landbouw) en hernieuwbare energie. Stow-on-the-Wold kan niet concurreren met Londen maar het is hier veel goedkoper wonen en leven en je kunt hier gemakkelijker een nieuw bedrijfje lanceren. Als je in Londen een literatuurfestival organiseert, weten heus niet alle inwoners dat, in Stow wel.’ ‘Tegenwoordig hebben kleinere steden trouwens dezelfde agenda als de grote steden. Door de complexiteit van zeer grote steden kunnen de nadelen ervan opwegen tegen de voordelen. In veel gebieden zie je trouwens dat de mensen die de verbinding leggen, de hele tijd bewegen. Dat is trouwens voor Vlaanderen een groot voordeel, jullie zijn nooit op meer dan vier uur van elkaar verwijderd, dat is een afstand die je associeert met grote steden.’

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal

Meer creativiteit in je organisatie

‘Meer creativiteit in je organisatie!’ Zo klinkt de oproep van de Vlaamse organisatie voor ondernemingscreativiteit Flanders DC in de nieuwste aflevering van het handboek *Dienstverlening en Stadsvenstermanagement*. Je krijgt meteen zes aan-

bevelingen om je organisatie creatiever te maken. Dankzij de oefeningen en technieken leer je de patronen te doorbreken en creatief te denken. In deze aflevering lees je tot slot over het creatiefste voorbeeld van omgaan met een regelsysteem

dat Charles Landry ooit heeft gezien. Benieuwd? Bestel dan nu het handboek *Dienstverlening en Stadsvenstermanagement* tegen de voordeelprijs van 49 euro!

www.politeia.be

Service Design maakt diensten beter

Service Design bestaat al sinds de jaren 90. Het komt nu overwaaien uit de Verenigde Staten, Engeland, Denemarken en Nederland. In Vlaanderen is het een vrij nieuw concept. Bij Service Design staat de gebruiker centraal: hoe kan de hele beleving en de waarde van een dienst verbeterd worden, zowel voor de gebruiker als voor de organisatie. **MARLIES VAN BOUWEL**

Service Design is nieuw. Maar wat is het precies? 'Design' in het algemeen, is horizontaal, niet verticaal, en is gericht op het verbeteren van de leefwereld en het welzijn van mensen. 'Het is holistisch en gaat zowel over mooiere gebruiksvoorwerpen of betere machines als over designprocessen waardoor de dienstverlening verbetert,' zegt Ingrid Vandenhoudt, adviseur bij Design Vlaanderen, 'Service Design, in het bijzonder, is een opkomende ontwerpdiscipline die de designmethodiek inzet om tot waardevolle nieuwe diensten te komen'

'Bij Service Design wordt de interactie vormgegeven tussen de dienstverlener en de eindgebruiker door gebruik te maken van creatieve processen. Dit gebeurt in samenwerking met de organisatiemedewerkers en de gebruikers,' zegt Caroline

Van Cauwelaert, Service Design consultant bij Yellow Window en ontwerp bureau Enthoven Associates. Volgens Kristel Van Ael, servicedesigner bij Namahn, zit het grote verschil met diensteninnovatie in de tijdsdimensie: 'We schrijven het verhaal van de gebruiker die door de dienstverlening wandelt, het is een proces, bijna een cinematografisch denken.'

Design Vlaanderen heeft in 2009 verschillende workshops georganiseerd om designstrategieën in steden en gemeenten te promoten. Enthoven Associates heeft de stad Gent begeleid bij de aankoop van nieuw straatmeubilair. Maar ook de steden Kortrijk, Genk en Dendermonde hebben succesvolle designstrategieën ontwikkeld. Tot nu toe ging het vooral om ontwerpen voor interieur en exterieur, het doel is om ook tot echte

Service Design te evolueren. 'Bij een gemeentedienst moet je kijken naar alle contactpunten tussen de dienst en de burgers. Enkele voorbeelden van contactpunten zijn: de website, de infrastructuur, de signalisatie, het persoonlijke contact bij het onthaal, maar ook de bereikbaarheid en de parking. Deze contactpunten bepalen in grote mate de perceptie van de gemeentedienst,' vertelt Caroline Van Cauwelaert.

Deense warme maaltijden

In Denemarken subsidieert de overheid sinds 2007 jaarlijks vier Service Designprojecten in de welzijns sfeer: kinderopvang, thuiszorg voor bejaarden en gehandicapten, ziekenhuizen, gezondheidscentra en spoeddiensten, telkens voor 70.000 euro. 'Door alle contactpunten van een dienstverlening te bekijken kom je tot betere dienstverlening en soms tot nieuwe en betere producten,' zegt Ingrid Vandenhoudt. 'Een van de projecten in 2008 focuste op de levering van warme maaltijden aan bejaarden. Deze dienst aan huis kan bejaarden langer laten thuis wonen. Er werd via een Service Design-project onderzocht wat men kon verbeteren: de

Of het om een nieuw product gaat of om een betere dienstverlening, servicedesign verloopt in vijf stappen: analyse, creatie en co-creatie, prototype, implementatie en ten laatste meten en evalueren.

menu's, de samenstelling van het eten, de verpakking, alsook het menselijke aspect van de service. In elk geval mocht in Denemarken het eindresultaat niet duurder zijn.'

In dit Deens project werden via de methodiek van Service Design van meet af aan alle stakeholders betrokken: de ouderen, maar ook de verzorgers, de ambtenaren, de koks en de leveranciers. 'Iedereen kwam samen om te brainstormen. Een Service Designer bracht een dag door met die ouderen voor een *customers journey*. Iedereen mocht zelf zeggen waar er wat kon verbeteren. Dit zorgde voor draagkracht en engagement. Als je op die manier met de gebruikers alle stappen doorloopt, kun je jezelf in de plaats van die ouderen stellen. En er kwamen veel kleine nieuwe ingrepen. Een aantal chef-koks creëerde prototypes van maaltijden met een heel ander uitzicht en genoeg variatie. De bestelbon werd een handige, mooie menukaart. De ouderen mochten bijvoorbeeld ook meer maaltijden bestellen wanneer ze bezoek kregen. Het hele traject kwam positief over bij iedereen die ermee te maken had, zowel bij de ouderen als de koks of de afwassers. Als resultaten van het project werden er dertig procent meer warme maaltijden verkocht, de ouderen aten gezonder en het keukenpersoneel was veel minder ziek. Dat is het effect als je iedereen bij het proces betreft.'

'Het gaat niet over meer doen, maar an-

ders doen en er voor zorgen dat iedereen ook weet waarom. Deze andere manier van werken leidt bovendien dikwijls tot besparing in plaats van meeruitgave,' zegt Kristel Van Ael.

Het grote verschil tussen Service Design-advies en klassiek 'strategisch' advies is het 'hands-on' karakter ervan en de betrokkenheid van de dienstverleners en gebruikers. 'Als je een doorlichting vraagt aan een klassiek bureau krijg je een schriftelijk rapport: papier, cijfers, tabellen. Als je de veranderingen dan doorvoert, ondervind je tegenstand, wordt het niet uit-

een beter interieur of loket. Op de derde trap beschouw je design als een proces, je gaat goed nadenken voor je een website ontwikkelt. Op de vierde trap wordt design een onderdeel van de strategie: een vertaling van de kernwaarden van je organisatie.

Altijd in vijf stappen

Service Design verloopt in vijf stappen: analyse, creatie en co-creatie, prototype, implementatie en ten laatste meten en evalueren. 'Idealiter kan de klant daarna het proces zelf herhalen, en de dienst blij-

Caroline Van Cauwelaert: 'Bij een gemeentedienst moet je kijken naar alle contactpunten tussen de dienst en de burgers; de website, de signalisatie en het persoonlijke contact bij het onthaal'

gevoerd of blijkt er geen geld voor te zijn. In Service Design worden oplossingen al doende mee gerealiseerd. Dankzij de designachtergrond wordt het ook onmiddellijk gevisualiseerd. Al doende leer je het,' zegt Ingrid Vandenhoude en ze voegt eraan toe dat Service Design niet per se duur of grootschalig hoeft te zijn.

Of een lokale overheid of een organisatie openstaat voor zulke veranderingen, hangt af van de designmaturiteit. Als organisatie kun je op een van de volgende vier trappen zitten. Op de onderste trap heb je geen aandacht voor design. Op de tweede trap wil je een logo, een brochure,

ven verbeteren.' zegt Caroline Van Cauwelaert. 'Ze kunnen het ook geformaliseerd krijgen in een cursus, zodat ze de hulpmiddelen krijgen om ermee door te gaan. Het levert de organisatie een blauwdruk met de mogelijke verbeteringspunten: zowel voor de klant als voor het bedrijf of de organisatie. Zo kan blijken dat er iets moet veranderen op het vlak van het management, in de mentaliteit, of misschien zijn er opleidingen nodig. Als Service Designer ga je al die processen mee bekijken,' zegt Kristel Van Ael.

Voor de analyse, de eerste stap, heeft de designer een pakket leuke middelen in

Design Vlaanderen adviseert lokale besturen

Design Vlaanderen, een onderdeel van het Agentschap Ondernemen dat onder de bevoegdheid valt van Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Economie, is de enige overheidsinstelling die design en Vlaamse designers in binnen- en buitenland promoot, zowel bij het grote publiek als bij de bedrijven, alsook bij de lokale en andere overheden. Design Vlaanderen is partner in het Europese Seeproject (Sharing Experience Europe - Policy Innovation Design) waarbij in elf Europese landen wordt bekeken hoe de designstrategieën beter en efficiënter kunnen geïntegreerd worden in alle domeinen van het beleid, zowel economie, innovatie, cultuur, infrastructuur, welzijn als leefmilieu. Design Vlaanderen geeft vier keer per jaar het tijdschrift *Kwintessens* uit, organiseert binnen- en buitenlandse tentoonstellingen en is actief in accessoires, glas, grafische vormgeving, industriële vormgeving, juwelen, keramiek, industriële vormgeving, meubelen en interieurobjecten, multimedia, textiel en dus nu ook in Service Design.

Ingrid Vandenhoude: "We werken met 580 geselecteerde designers: twee keer per jaar komen de nieuwe designers voor een onafhankelijke selectiecommissie

zodat kwaliteit is gewaarborgd. Als een bedrijf of een overheid om een specifiek design vraagt, doet Design Vlaanderen een oproep naar die 580 ontwerpers. Design Vlaanderen matcht de opdrachtgever met de designers die interesse hebben betoond. De opdrachtgever is vrij om te starten met de designer naar keuze. We zullen doorverwijzen naar mogelijke subsidiekanalen. Gaat het om een nieuw product of een nieuwe dienst, dan promoten we dat in het tijdschrift of de tentoonstellingen, zowel in het binnenland- als in het buitenland.' Daarnaast organiseert Design Vlaanderen ook de uitreiking van Henry Van de Velde Awards en de Henry Van de Velde Labels, en de OVAM Ecodesign Awards.

 Design Vlaanderen kan lokale besturen helpen bij hun zoektocht naar de geschikte designer of Service Designer. Wekelijks stuurt Design Vlaanderen zijn e-zine uit naar de 580 erkende kwaliteitsdesigners. Hierin kunnen anonieme oproepen geplaatst worden. De gemeente of de stad is vrij om na gezamenlijke selectie en advies, te kiezen voor de geschikte designer.

www.designvlaanderen.be

zijn hoed: veldonderzoek, interviews, participerende observatie en *customers journeys*. In de creatieve fase wordt ook met Lego of Playmobil gespeeld, getekend, ge-

kers met de dienstverlening omgaan. Samen het hele verhaal vertellen is ook een visuele methode omdat elk onderdeelje van het verhaal moet kloppen. 'Eigenlijk

Kristel Van Ael: 'Het gaat niet over meer doen, maar anders doen en ervoor zorgen dat iedereen ook weet waarom.'

knipt en geplakt. 'Zo krijgen we hetzelfde beeld van de problematiek en kunnen we die samen oplossen. Door het te tekenen lost het probleem zich soms al op. Op die manier geef je mensen heel snel feedback, het is ook makkelijk te tonen. Maar dikwijls zijn er verschillende oplossingen mogelijk omdat de perfecte oplossing niet bestaat. Dat vindt de klant dan wel eens moeilijk,' zegt Kristel Van Ael. Yellow Window werkt met bedachte personas om te zien hoe bepaalde groepen gebrui-

wil je iets te weten komen waarvan je niet kon vermoeden dat je het te weten zou komen,' zegt Caroline Van Cauwelaert, en volgens Ingrid Vandenhoutd is dat het grote verschil met wetenschap waarbij een vooraf geformuleerde hypothese al dan niet wordt bewezen. Eigenlijk willen Service Designers alles proberen te begrijpen, elke achterliggende reden, daarom gaan ze soms zelfs zo ver dat ze bij de gebruikers gaan inwonen om te weten hoe het product of de dienst ervaren wordt.

Voor de Gentse bewegwijzering naar parkeergarages reed Caroline Van Cauwelaert mee rond in de stad. Ze maakte er *customers journeys* en analyses, daarop ging ze prototypes testen. 'Uiteindelijk hebben we gekozen voor een zwarte achtergrond in plaats van een witte. Die valt minder hard op in het straatbeeld. Een parkeergarage vinden is minder belangrijk dan je weg vinden in een stad.'

Design Vlaanderen werkt ook samen met het Vlaams Parlement, de Vlaamse Bouwmeester, de NMBS en andere overheidsdiensten voor de invulling van gebouwen en de inrichting van het openbare domein. Zo werd een erkend designer ingeschakeld bij de heraanleg van het stationsplein in Sint-Niklaas en binnenkort ook voor de fietsenstalling aan Berchemstation.

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal

ADVERTENTIE

Ontdek de audiovisuele wereld

- Digital Signage • Discussiesystemen • Videoconferentie • Omroepinstallaties
- Digitale bewegwijzering • Vidiwalls • Observatiesystemen/CCTV • Webcasting
- Stemsystemen • Vergaderfaciliteiten • Oplossingen bij evenementen

YOUR WORLD OF SOUND AND VISION

AVEX België Excelsiorlaan 41, 1930 Zaventem, België • Telefoon +32(0)2 - 709 0150 • www.avex.be

De Vereniging van Steden en Gemeenten

Bijna een eeuw informeren en adviseren

Op 29 juli 1913 werd tijdens een vergadering op het stadhuis in Gent de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten in het leven geroepen. Het initiatief kwam van Emiel Vinck, advocaat, gemeenteraadslid te Brussel en senator. Toentertijd had men het over de 'Bond der Belgische Steden en Gemeenten'. Het essentiële doel van de nieuwe vereniging werd als volgt omschreven: 'de studie van en het zoeken naar gemeentelijke documentatie en het verstrekken aan haar leden van alle inlichtingen die voor hun bestuur en voor de ontwikkeling van de gemeenten nuttig kunnen zijn'.

In het begin telde de VBSG maar een tiental leden: de grote steden. Dit aantal groeide zeer snel aan. Bij haar zestigste verjaardag in 1973 waren 2120 van de 2359 gemeenten lid. Door de fusieoperatie in 1977 vermindert het nominatieve aantal. In 1988 groepeerde de Vereniging 580 van de 589 Belgische gemeenten.

In 1977 werd de structuur van de Vereniging aangepast aan de federalisering van het land: de Vlaamse, Brusselse en Waalse afdeling werden opgericht. Deze drie regionale afdelingen hebben in de loop der jaren een vrij grote autonomie verworven. Zij verenigen, vertegenwoordigen en verdedigen de gemeenten van hun gewest op doeltreffende wijze. Hiertoe kwamen ze ook steeds meer onder hun eigen naam naar buiten. De vzw Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG vzw) werd op 24 september 1993 boven de doopvont gehouden. Tegelijkertijd werden ook in de twee andere gewesten eigen vzw's opgericht: de Vereniging van de Stad en van de Gemeenten van Brussel (VSGB) en de Association des Villes et Communes de Wallonie (AVCW). De kern van de werking ligt sindsdien bij de regionale verenigingen. De vzw Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten functioneert enkel nog als een overlegorgaan tussen de Vlaamse, Waalse en Brusselse Vereniging. Waar er consensus is, treden zij samen op betreffende federale materies (politie, brandweer, OCMW's). De VBSG coördineert vooral de vertegenwoordiging van de verenigingen in de Europese koepel CEMR (Council of European Municipalities and Regions) en de internationale vereniging UCLG (United Cities and Local Governments). Op dit moment (2010) zijn alle 308 Vlaamse gemeenten op vrijwillige basis lid van de vzw VVSG. Ook de 308 OCMW's vormen samen de Afdeling OCMW's; deze aparte afdeling bestaat sinds 1965! Ondertussen werden nog diverse andere afdelingen opgericht zoals de Afdeling Politiezones (met 108 Vlaamse politiezonen), de Afdeling Interafval (met alle Vlaamse afvalintercommunales) enzovoort.

De hoofdpdracht van de Vereniging is in honderd jaar wezenlijk dezelfde gebleven: de leden informeren en adviseren en de belangen van het lokale bestuursniveau behartigen.

Als maatschappelijke beweging van het lokale bestuur komt de VVSG op voor sterke lokale besturen die optreden als eerstelijnsverhoor in het belang van de lokale gemeenschap. In haar concrete actie en visieontwikkeling gaat de Vereniging uit van het subsidiariteitsbeginsel met het vergroten van de lokale beleidsruimte, het versterken van de lokale democratie, het verhogen van de kwaliteit van de lokale beleidsvoering, het streven naar duurzame ontwikkeling op het lokale en mondiale niveau.

Het personeelsbestand van de Vereniging kende in haar bijna honderdjarige geschiedenis een grote evolutie. Aanvankelijk werkte de heer Vinck helemaal alleen. In 1954 bestond de staf uit vijf voltijdse medewerkers. In 1988 werkten er 62 mensen voor de VBSG. De huidige VVSG heeft 120 medewerkers, onder wie zeventig universitaire ten dienste van de lokale besturen. Jaarlijks worden nagenoeg 36.000 adviezen gegeven aan de leden en 450 informatie- en vormingsmomenten georganiseerd. De VVSG-Week bereikt elke dinsdag meer dan 20.000 lezers. Elk jaar verschijnen twintig nummers van het magazine *Lokaal* op meer dan 12.000 exemplaren (vroeger *De Gemeente/Le Mouvement communal*). Tien sectorale elektronische magazines geven gericht informatie aan telkens enkele duizenden politici en ambtenaren. Website, extranet en werkgroepen geven kansen tot ervaringsuitwisseling.

Voor de tweede opdracht van belangenbehartiging voor het lokale bestuursniveau vergt een volgehouden inspanning, grote alertheid en deskundigheid. Telkens opnieuw (bij politie- en brandweershervorming, grond- en pandenbeleid, woonzorgdecreet...) moet het subsidiariteitsbeginsel fors verdedigd worden tegen een veel te centralistische aanpak.

In 2013 bestaat de Vereniging van Steden en Gemeenten honderd jaar. De vzw VVSG wordt dan twintig jaar. De basisopdracht blijft dezelfde: er samen met haar leden voor ijveren én bewaken dat lokale besturen hun opdrachten ten dienste van de lokale bevolking met volle kracht kunnen verwezenlijken. Sterke lokale besturen hebben alle belang bij een sterke Vereniging.

Mark Suykens is directeur van de VVSG vzw

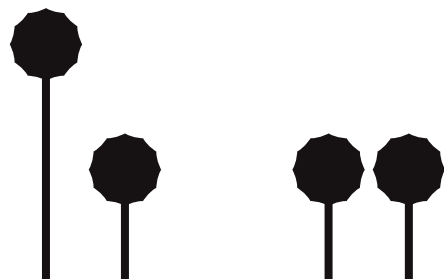
De Grondvesten belicht de kernbegrippen uit de werking van de lokale besturen in hun historische evolutie.

KAN DESIGN

UW GEMEENTE

HELPEN?

onthaal

DESIGN VLAANDEREN | www.designvlaanderen.be

Koloniënstraat 56 (7e verd.) | 1000 Brussel 02 227 60 60 | info@designvlaanderen.be

FOTO: PROJECT ZOERSEL | BETHANIËNHUIS | Bulo Interior Architects in association with DMT Architecten

design
vlaanderen

Haalt uw gemeente 2020 zonder ICT?

Naar een digitale lokale agenda

Wie nog steeds denkt of hoopt dat het lokale bestuur met een mooie website modern genoeg is, kan maar beter zijn standpunt herzien. Er is echt een veel belangrijker taak weggelegd voor ICT bij lokale communicatie en dienstverlening. De Europese koepel van verenigingen van steden en gemeenten werkt al geruime tijd aan doelstellingen en streefdata. **HERMAN CALLENS**

In het Spaanse Baskenland heeft elke gemeente een digitaal huis gerealiseerd. Het is een ontmoetingsplek waar elke inwoner terecht kan om met de computer te (leren) werken. Er zijn steeds begeleiders aanwezig, er worden cursussen gegeven en er wordt ook gezellig gebabbeld, wat de sociale cohesie ten goede komt. Dankzij de steun van de Baskische overheid (8 miljoen euro voor de IT-infrastructuur – de gemeente zorgt voor het gebouw en het personeel) slaagt men erin op heel snelle en efficiënte wijze tot in het meest afgelegen bergdorp iedere burger die dat wenst toegang te geven tot de nieuwe media. In Vlaanderen vinden we wel enkele vergelijkbare initiatieven onder de noemer digid@k, maar zeker niet in elke gemeente.

In Nederland zorgen videotelefoonsystemen ervoor dat burgers met ambtenaren over hun bouwvergunning kunnen vergaderen, zonder dat ze de verplaatsing naar hun administratief centrum moeten maken, soms enkele deelgemeenten verderop. Het feit dat je elkaar ook ziet en bijvoorbeeld ook een plan kunt tonen maakt dat dit beter werkt dan de gewone telefoon.

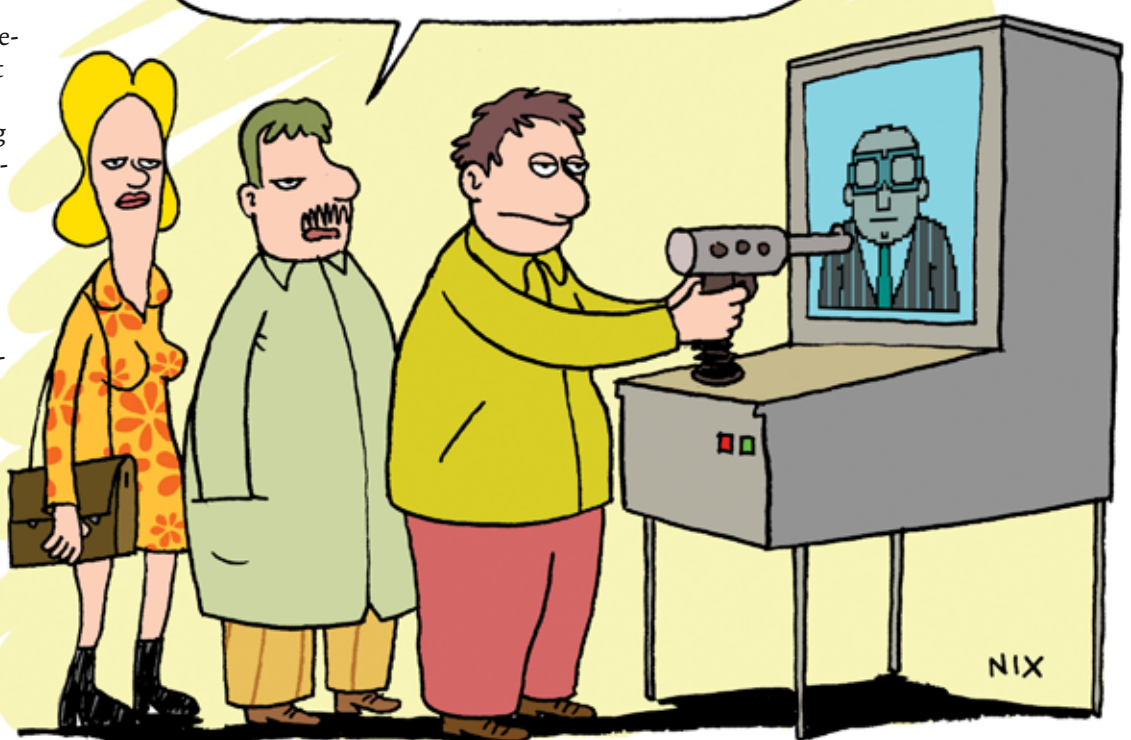
In Zweden denkt men volop na hoe lokale besturen kunnen meewerken aan Groene IT, in de dubbele betekenis van het woord: zorgen dat IT-infrastructuur op zichzelf groen is, bijvoorbeeld door het gebruik

van groene energie voor hun servers, maar ook zorgen dat IT helpt om duurzaam met het milieu om te gaan. Het zijn slechts enkele voorbeelden van hoe lokale besturen de verantwoordelijkheid nemen om op slimme wijze informatica in te zetten.

In een tekst die ook op de trefdag wordt voorgesteld, maken we kennis met Marie, Hans, Fien en Joris. Het zijn typische

inwoners van een Vlaamse gemeente of stad. Elk van hen leeft vandaag, in 2010, en heeft zijn eigen manier van omgaan met alle mogelijke nieuwe technologieën. Terwijl Marie als drukke zelfstandige intensief deelneemt aan sociale websites als Facebook, Twitter, Flickr en zo meer, is Hans van het IT-schuwe type en gebruikt hij zelfs amper zijn gsm. Ook Fien, medewerker van de jeugddienst, en Joris, richting pensioen op de dienst stedenbouwkunde, hebben zo hun eigen kijk op de razendsnelle veranderingen in hun omgeving. De een al wat enthousiaster dan de andere. Wat ze echter allemaal gemeenschappelijk hebben is de verwachting dat hun gemeente of OCMW hen op een efficiënte en effectieve manier kan helpen. Met vergunningen of subsidies, om hun moeder op een wachtlijst voor serviceflats te krijgen of voor nog wat anders.

DE DIENSTVERLENING IS NIET
VERBETERD MAAR DANKZIJ ICT STAAT
ER NU OP HET GEMEENTEHUIS EEN
HANDIGE CONSOLE WAARMEE JE OP
DE BURGEMEESTER KAN SCHIETEN.

Silver Line, laten we samen de vergrijzing aanpakken

Innoverende oplossingen op maat met betrekking tot de vergrijzing van de bevolking

De vergrijzing van de bevolking is een van de grootste uitdagingen voor de komende decennia. Ook op dit gebied hebben we de ambitie de bestuurders van lokale overheden de nodige ondersteuning te geven om die uitdaging succesvol aan te gaan. Daarom hebben we Silver Line in het leven geroepen, een productgamma met niet alleen maatoplossingen voor de bouw en de financiering van bejaardentehuizen, maar ook specifieke verzekeringen voor ambtenaren, financieringsorganismen voor pensioenen ...

Voor meer informatie over Silver Line en voor deskundig advies kunt u altijd terecht bij uw Public Banker.

PUBLIC FINANCE

DEXIA

Om die reden kunnen we als beleidsmaker of managementteam niet meer om het feit heen dat informatica en nieuwe technologieën een vast aandachtspunt zijn in onze gemeente, hoe groot of hoe klein ook. In die zin wordt ook op Europees niveau, in het kader van de Europese koepel van verenigingen van steden en gemeenten (CEMR), al geruime tijd gewerkt aan een 'digitale lokale agenda'.

Uiteraard bedoelen we hier niet een smartphone met agendafunctie erin, hoe wel. We bedoelen hiermee dat lokale besturen zich almaar meer bewust worden van het feit dat ze de algemene beleidsdoelstellingen van welvaart en welzijn alleen op duurzame wijze kunnen realiseren als ze nieuwe technologieën inzetten. Daar zijn de nodige inspanningen qua mensen en middelen aan verbonden. In Vlaanderen zien we tal van gemeenten en OCMW's pioniersfuncties vervullen om met inzet van ICT de dienstverlening te verbeteren. Maar door het gezichtsveld te verruimen tot op Europees niveau zien we vaak dat het op verschillende terreinen nog beter kan.

De bedoeling van deze 'Europese' digitale lokale agenda is te komen tot een stellingname, die, aangepast aan elk land, wordt overgenomen door elk lokaal bestuur als een soort 'statement'.

Momenteel werken we aan het formuleren van doelstellingen en streefdata en denken we na over de voorwaarden en acties die hiervoor nodig zijn. We noemen er hieronder enkele.

– Strategisch ICT-management –

Tegen 2011 (!) moet elke topambtenaar in een lokaal of regionaal bestuur voldoende competentie bezitten om het leiderschap op zich te nemen met betrekking tot het ontwikkelen van een ICT-strategie en het behalen van de doelstellingen ervan. Hiervoor gebruiken we in Vlaanderen de slogan: 'Weet u wat IT doet? En weet IT wat u doet?' Maar evengoed kunnen we stellen: 'ICT is geen zaak van IT'ers!'

– ICT-architectuur –

In 2012 zouden alle lokale overheden een duidelijke notie moeten hebben over hoe hun ICT-architectuur eruit moet zien. Onder het motto 'Haal een architect in huis' geven we aan dat hiervoor een verdere professionalisering van de ICT-functie nodig is, met architectkwaliteiten om de plannen in functie van de organisatie uit te tekenen. Concreet vindt u stappen

hiertoe in het I-Scan-project dat momenteel voortgezet wordt en de relatie tussen uw organisatie en ICT onderzoekt, maar ook in het 3xI-project van V-ICT-OR vzw. De organisatie van ICT'ers in het lokale bestuur buigt zich momenteel over aanbevelingen in verband met de behoefte aan MidOffice, standaarden en lokale authentieke data.

De versterking van de capaciteit en competentie om slim en innovatief met nieuwe technologieën om te gaan is een taak van iedereen in het lokale bestuur.

– Interoperabiliteit en open standaarden –

Tegen 2011 zouden er duidelijke richtlijnen moeten komen in verband met open standaarden (en wat men in Nederland het Standaarduitwisselingsformaat noemt). Willen we in een lokaal bestuur de nodige data slechts eenmaal opvragen en eenmaal stockeren, delen en hergebruiken, dan zullen we hier werk van moeten maken. Anders dreigen alle pogingen om goede elektronische dienstverlening te organiseren te mislukken. We kijken met genoegen naar grotere steden als Kortrijk, Gent, Aalst en Antwerpen, maar evengoed naar kleinere gemeenten als Overpelt of Bornem of nog vele andere die hierin stappen vooruit zetten zonder nog op een talmende Vlaamse of federale overheid te wachten.

– Intelligente medewerkers vragen intelligente instrumenten –

De versterking van de (menselijke) capaciteit en competentie om slim en innovatief met nieuwe technologieën om te gaan is een taak van iedereen in het lokale bestuur. Raadsleden, het college, de topambtenaren tot en met elke medewerker op de werkplek, iedereen moet leren meedenken hoe het beter kan, waar ICT de eigen dienst kan voorhelpen, maar ook waar ICT anderen kan helpen. Het is niet de taak van de ICT-dienst alleen, intege-

deel. Al deze dingen samen moeten dan leiden tot betere elektronische dienstverlening voor onze burgers en bedrijven. Dat betekent zeker niet alleen meer e-loketten, misschien integendeel. Proactieve dienstverlening op basis van digitale informatie wordt meer gewaardeerd dan moeilijke loketten. Gebruiksvriendelijke combinaties van verschillende technolo-

gieën zoals sms, digitale televisie, alarmknoppen en dergelijke meer tonen in Antwerpen aan dat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Uiteraard vragen sommigen zich cynisch af of ICT 2020 wel haalt. Maar als we opnieuw naar Hans, Marie, Fien en Joris kijken in het jaar 2020, dan zien we dat we vandaag de sleutels al in handen hebben om te voldoen aan wat over tien jaar wellicht hun behoeften zijn: goede, effectieve, efficiënte dienstverlening op een gebruiksvriendelijke manier, met de vanzelfsprekendheid waarmee we vandaag onze gsm gebruiken of rekenen op het GPS-systeem van onze auto.

De voornaamste vaststelling blijft wel overeind: het denken over ICT en beleid maken is de taak van iedereen. Een digitale lokale agenda is er voor elke dag. Uiteraard is er vaak koudwatervrees. Uiteraard durven technenuten u om de oren slaan met vakjargon, maar het is hun taak om de projecten die dwingend voor u liggen, helder te vertalen vanuit úw beleids- en managementsdoelstellingen.

Herman Callens is VVSG-stafmedewerker informatisering lokale besturen

• www.digidak.be
www.eisco2010.eu

IT in de Ronde van Vlaanderen van lokale beleidsmakers

Niet alleen op de trefdag van 6 mei wordt er over dit thema gepraat, ook op de 'V-ICT-OR shopt IT' van 25 mei komt dit thema weer aan bod. In het najaar vragen we nogmaals uw mening tijdens de Ronde van Vlaanderen voor beleidsmakers in het lokale bestuur.

www.v-ict-or.be

Ingrid Van Laer: 'We zijn gekomen van twee diensten waarvan enkel de twee leidinggevenden elkaar kenden, iedereen sprak van "wij" en "zij", nu is het op anderhalf jaar tijd "wij" geworden, in de hoofden is deze dienst al één geworden.'

Mechelen: via participatief traject één personeelsbeleid voor stad en OCMW

Alle 28 medewerkers van de personeelsdiensten van het OCMW en de stad Mechelen werken vanaf volgend jaar samen in één gebouw, op één server en aan één gezamenlijk personeelsbeleid. Ingrid Van Laer begeleidde hen in alle fasen van het traject waarin de medewerkers werden aangezet om creatieve oplossingen te bedenken. **MARLIES VAN BOUWEL**

Ingrid Van Laer ontmoet ik op een van haar laatste werkdagen. Sinds 4 maart is ze op pensioen. Op vraag van het college had ze aan een traject gewerkt om de diensten Bevolking en Burgerlijke Stand samen te laten werken in het Huis van de Mechelaar. In 2007 kreeg ze een nieuwe vraag toen in de gemeenteraad de begroting van het OCMW werd goedgekeurd mét een samenwerkingsprotocol tussen OCMW en stadsdiensten. 'Dat samenwerkingsprotocol was zeer vaag: er zou uitgezocht worden of er een samenwerking mogelijk was tussen de verschillende diensten, zoals de integratie van de personeelsdiensten van stad en OCMW. Met dat laatste zijn we begonnen.'

Er bestond toen nog geen enkele vorm van samenwerking?

'Er waren al pogingen geweest, van leidinggevendenden die toevallig goed overeenkwamen. Maar structureel lag er niets vast. En bovendien zat de personeelsdienst van de stad toen met een vacuüm: tijdelijk was er geen afdelingshoofd en geen diensthoofd. Op dat moment moesten we ook een rechtspositieregeling uitwerken voor de stadsdiensten en de diensten van het OCMW. We hebben die kans gegrepen. De politici hadden het idee om de twee diensten bijeen te kletsen en samen op een lege zolder te zetten. Maar zo werkt dat niet in de praktijk. We hadden met twee heel verschillende culturen te maken. Bovendien werd de personeelsdienst van het OCMW ten zeerste geapprecieerd terwijl de personeelsdienst van de stad veel meer bezig was met regelgeving en door een personeelstekort niet toekwam aan personeelsbeleid.'

Hoe begon u aan uw opdracht?

'Ik zou het project begeleiden, samen met Mia Spaey, departementshoofd personeel en organisatie van het OCMW. Het college van burgemeester en schepenen en het bijzonder comité van het OCMW wilden een ééngemaakte personeelsdienst. In de zomer

van 2008 hebben wij alle medewerkers van de twee personeelsdiensten gevraagd welke voordelen ze in een dergelijke gezamenlijke personeelsdienst zagen, maar ook welke knelpunten en tegenkantingen ze verwachtten. Tot ieders grote verbazing kwamen de meeste positieve reacties van het OCMW. Vooral daar zagen ze in de schaalvergroting een aantal voordelen. Ze hadden bijvoorbeeld voor het beheer maar een of twee mensen en als er iemand afwezig was door ziekte, waren er problemen bij het uitrekenen van de wedde. In de stad waren voor die berekening drie mensen. Ze zagen dus een voordeel in de schaalvergroting maar stelden wel een aantal voorwaarden voor. Bij de personeelsleden van de stad was de reactie minder positief, maar ook niet negatief. Ze hadden het vooral veel te druk om erover na te denken want ze zaten nog met die vacatures en veel werkdruk.'

En toch ging u door?

'Mia Spaey en ik hebben de opmerkingen bijeengelegd. De gevraagde voorwaarden waren niet te onderschatten. Zo wilden de medewerkers geen politieke bemoeienissen in de personeelsaangelegenheden. Ze wilden ook niet dat het project in een draffje van twee maanden werd afgewerkt, ze wilden voldoende tijd met weliswaar een zeker tempo. Nog een voorwaarde was een garantie op werkzekerheid van twee jaar in de organisatie voor iedereen van de personeelsdiensten en de mogelijkheid om zelf een mutatie te kunnen aanvragen.'

Is het juridisch mogelijk een dienst te vormen naast het OCMW en de stad?

'Dat vergde een heel onderzoek. Als we de diensten van twee rechtspersonen niet zouden kunnen samenvoegen, ging de hele zaak gewoon niet door. Maar na een half jaar bleek dat het realistisch was: qua werkdruk, juridische vorm, personeelsbezetting en middelen die het college wilde aanwenden. In eerste instantie

wilde het college vooral een besparingsoperatie, maar wij hebben hen ervan kunnen overtuigen dat een betere werking een efficiëntiewinst zou kunnen opleveren.'

Welk traject volgden jullie?

'Zeg maar een zevenstappenplan. Maar eerst hebben we door een extern bureau een analyse laten maken op de werkvloer via gesprekken met iedereen. In de analyse stond wat elke dienst deed, hoe hij aanwierf, wat zijn jaaractieplannen waren, hoe hij de lonen berekende, hoeveel mensen er werkelijk werkten. In het begin was er veel argwaan. Daarom zijn we in de zomer van 2008 gestart met een kennismakingsontbijt waar we verteld hebben wat het bestuur wilde doen. Op dat ontbijt hadden wij de plaatsen aangeduid, iedereen zat bij mensen die ongeveer hetzelfde deden in het andere bestuur. In september zaten ze weer samen: de stad en het OCMW kwamen allebei hun werking en organisatie voorstellen. De kentering is er vooral gekomen door de kleine werkgroepjes waaraan echt alle 28 personeelsleden hebben meegewerkt, elk werkgroepje bestond uit mensen van het OCMW en van de stad. Hierdoor voelt iedereen zich gehoord en wordt het traject meer gedragen. Zo was er een werkgroepje 'wedde' waarin twee mensen van de stad en iemand van het OCMW zaten. Terwijl ze een lijst van de verschilpunten maakten, mochten ze al verbeteringen voorstellen die meteen werden doorgevoerd. Zo is er ondertussen al gigantisch veel ten goede veranderd. In december 2008 hebben we dan besloten dat het haalbaar zou zijn. Onze strategische nota werd goedgekeurd door de twee besturen, ook de acties voor 2009 en 2010 zoals de begeleiding van de leidinggevenden en de verbetering van de wervings- en selectieprocedures. Omdat we bereid waren samen te werken, werd dit een succes.'

Wat waren de meest in het oog springende resultaten van de projectgroepen?

'Voor de projectgroep infrastructuur was het al van in het begin duidelijk dat de zolder van het stadhuis geen goed idee was, dat viel vooral bij de mensen van het OCMW niet in goede aarde. Ze wilden niet dat de nieuwe dienst in een van de twee besturen gezogen zou worden, het moest een afzonderlijke entiteit worden. Dat lag heel gevoelig: ook de stadsdienst wilde geen onderdeel van het OCMW worden. De jacht op een gebouw brak los, met als resultaat een pand in eigendom van het OCMW, dat kan worden gerenoveerd en aan de andere kant van het binnenplein van het OCMW grenst. De projectgroep infrastructuur heeft mee nagedacht over het bouwplan. Komt er een balie of niet? Alle informatie hebben ze aan de ontwerper bezorgd. Op zijn eerste plan hebben ze commentaar gegeven waarmee hij dan weer aan de slag kon. Ze hebben er echt aan meegewerkt.'

'Ook de projectgroep ICT heeft nagedacht over wat ze nodig hadden. Nu zijn er twee organisaties met elk een eigen server. De projectgroep ICT heeft een gezamenlijke intranetpagina gemaakt met hun verlangens en alle informatie aan de twee ICT-diensten gegeven die de behoeften van de mensen op de vloer technisch

hebben vertaald. Vanaf 2011 zal voor het personeel een en dezelfde server dienst doen voor OCMW en stad. Vorig jaar was dat idee nog ondenkbaar, laat staan bespreekbaar. We zien dus een hele evolutie.'

'De groep aanwerving en selectie heeft een gezamenlijk sollicitatieformulier gemaakt, een instrumentarium voor de twee organisaties. Ondertussen zijn er dus al veel dingen op elkaar afgestemd. Sinds januari gaan de medewerkers ook om beurten bij de verschillende diensten zitten werken. Zo wennen ze aan de sfeer in elkaars dienst, ze noemen het zelf *gluren bij de burens*. Het was schitterend om te doen, omdat iedereen zei dat het onmogelijk was. Het heeft heel veel in beweging gebracht.'

En u zelf?

'In de begeleidingsgroep zaten Mia Spaey en ik voor het personeel, samen met de OCMW-voorzitter en de schepenen van personeel, de stadssecretaris, de adjunct-stadssecretaris en de secretaris van het OCMW. Zo wisten we wat verdedigbaar was voor het college en de OCMW-raad. Als we een ja hoorden, gingen we gewoon door. Omdat het een participatief traject was, kregen we een groot draagvlak.'

'Nu in februari is de beheersovereenkomst op de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn goedgekeurd. Volgens Binnenlands Bestuur moet je een afzonderlijke vereniging oprichten met een apart bestuursorgaan en een aparte boekhouding. Het lijkt mij te vergezocht dat je nieuwe dingen zou moeten creëren om te kunnen vereenvoudigen. Bij een aparte entiteit moet er ook een aparte boekhouding worden bijgehouden. Dat wilden we liever niet want dan zouden we nauwelijks efficiëntiewinsten kunnen boeken.'

'Dus zijn wij de creatieve toer opgegaan. Het probleem zit vooral in de feitelijke samenvoeging van het personeel en het werkgeversgezag. We hebben dat opgelost door de 28 functies in te schrijven in de personeelsformatie van elk

bestuur. In de beheersovereenkomst staat dan dat elk van die 28 functies maar één keer mag worden ingevuld. Een vacature met aanwerving gebeurt om beurten. We hebben een hele hoop garanties ingebouwd zodat de medewerkers als ze overstappen geen verlies aan positie lijden. Ook is er een financiële regeling, zelfs wie wat wanneer doet en voor wat instaat. Hierdoor zitten de 28 echt op één lijn. Het zit ook goed. Mia Spaey wordt de leidinggevende, zij wordt aanvaard door de mensen van de stad. Ze jaagt niemand de gordijnen in.'

'We zijn gekomen van twee diensten waarvan enkel de twee leidinggevenden elkaar kenden, iedereen sprak van "wij" en "zij", nu is het op anderhalf jaar tijd "wij" geworden, in de hoofden is deze dienst al één geworden.'

Participatie zorgt voor een groot draagvlak, maar vertraagt toch ook de zaken?

'Ik geloof sterk in participatie, het duurt wat langer maar de mensen hebben het dan zelf bedacht en voelen zich er goed bij. De

STEFAN DEWICKERE

'In eerste instantie wilde het college vooral een besparingsoperatie, maar wij hebben hen ervan kunnen overtuigen dat een betere werking een efficiëntiewinst zou kunnen opleveren.'

besturen zijn ermee akkoord gegaan. En het resultaat is er. Het is wel zeer arbeidsintensief. Maar we vergaderen niet vaker en nooit langer dan nodig. We hebben wel gezamenlijke nieuwsbrieven gemaakt, communicatie is toch zo belangrijk: je moet vertellen waarmee je bezig bent en hoever het staat. Mensen kunnen ook altijd op het intranet de stand van zaken bekijken.'

'Net zoals bij het Huis van de Mechelaar was er in het begin veel argwaan, de betrokkenen dachten echt dat het niet kon lukken en dat het bestuur niet bereid was toe te geven aan de gevraagde randvoorwaarden. Maar het bestuur neemt dat wel au sérieux, dat is een krachtig signaal, het maakt duidelijk hoezeer het bestuur erin gelooft.'

En nu?

'Het wordt echt een dienst voor de twee besturen samen, een sociaal secretariaat voor tweeduizend mensen dat het personeelsbeleid uitvoert. Dat laatste was een moeilijke stap voor de stadsorganisatie. Er bestond een groot verschil in de werking. Zo werkte het OCMW met klantengroepen, terwijl in de stad elk personeelslid een eigen specialisatie had. Proefondervindelijk hebben we de beste van beide werelden gekozen, we hebben in het organogram een opdeling in zeven klantengroepen zoals de ondersteunende diensten ICT en financiën van stad en OCMW, een andere klantengroep vormen de kinderdagverblijven en woon-

zorgcentra, diensten met een continuïteitsregeling, enzovoort. De stadsdienst moest dus de eigen werking wat loslaten, maar ze zien er de voordelen van in. Iedereen heeft in december de eigen plaats in het organogram gezien na veel voorbereidende gesprekken.'

'De personeelsformatie is klaar, jaarlijks zal ze een besparing van 25.000 euro betekenen. Het nieuwe huis is een hele investering, maar er komt ook een zaal voor de examens. In de beheersovereenkomst staat de doelstelling, ook het personeelsbeleid maar ook de addertjes onder het gras. Zo kan iemand die bij de stad werkt enkel worden geëvalueerd door iemand van de stad, daarvoor hebben we dan ook een regeling uitgewerkt.'

'Beide managementteams beginnen nu het personeelsbeleid uit te werken, dat is een grote opdracht onder voorzitterschap van de stadssecretaris. Het wordt echt een gezamenlijk personeelsbeleid dat motiverend werkt en een link vormt tussen wat de organisatie en de personeelsleden nodig hebben en waarbij de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk ingezet worden.'

'In de zomer van 2011 zullen de twee diensten verhuizen, ze zullen enkel hun papieren moeten oppakken. Ik hoop wel dat ik nog word uitgenodigd voor de opening!'

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal

ADVERTENTIE

indigov
Onderzoek en advies voor beter beleid

Bestuur Interactief
Dé enquêteringstool voor lokale besturen

Vervang uw buikgevoel door feiten en cijfers

Gefundeerde beslissingen zijn betere beslissingen.

Voor het organiseren en bijsturen van uw dienstverlening, vraagt u best naar de mening van uw doelgroep. En dat is voortaan eenvoudiger dan ooit - dankzij Bestuur Interactief. Ideaal voor steden en gemeenten, OCMW's, politiezones en intercommunales die geregeld naar de mening van burgers en personeelsleden willen peilen.

- Bouw zelf enquêtes met Socratos - onze gebruiksvriendelijke online enquêteringstool.
- Volg zelf de resultaten op en verzamel ze in duidelijke rapporten.
- Geniet van permanente ondersteuning en halfjaarlijkse opleidingen.
- Krijg het volledige pakket voor 2500 euro per jaar.

In samenwerking met de Vlaamse provinciebesturen

Maak kennis met Socratos op onze stand op de VVSG-trefdag op 6 mei 2010.

Indigov is hét onderzoeks- en adviesbureau voor de publieke sector met een jarenlange ervaring in **academisch en praktijkgericht onderzoek**. Indigov vertrekt vanuit wetenschappelijk onderbouwd onderzoek om organisaties een leidraad te bieden om hun beleid bij te sturen of te evalueren. Hiervoor beschikt Indigov over een team **experts** en een hele waaier van baanbrekende technologische tools. Indigov is een spin-off van de **K.U.Leuven**.

Indigov

Katleen Deraymaeker
Karel van Lotharingenstraat 4
3000 Leuven
www.indigov.be/bestuurinteractief
Tel. +32 16 22 62 14
Fax +32 16 22 62 18
bestuurinteractief@indigov.be

Public waste PartnershipS: u wint drie keer!

U wilt het afvalbeheer in uw gemeente doeltreffend en professioneel aanpakken? Dát verwachten de inwoners van u. De milieuoverheid eist dat u haar wetgeving naleeft. Specialistenwerk dus. U kunt twee dingen doen. Ofwel gaat u in zee met een partner die alle lasten van u overneemt. Ofwel houdt u een deel van het werk in eigen beheer. Twee perfecte oplossingen! Wanneer u kiest voor Indaver en haar Public waste PartnershipS wint u op drie vlakken:

- *U krijgt de beste oplossingen voor de verwerking van uw afval, organisatie en verwerkingsinstallaties.*
- *U bepaalt in alle vrijheid op welke manier u met ons wilt samenwerken.*
- *U bewaart zelf de controle over de opdracht.*

Lees meer op onze website of neem contact met ons op voor meer uitleg.

info@indaver.be Tel. +32 15 28 80 24

www.indaver.be
www.indaver.com

INDAVER

**Toonaangevend
in duurzaam afvalbeheer**

**Lokale
politiek
kan
dromen
realiseren**

De politiek de markt op

ALMERE – Al sinds 2004 bestaat in Almere de politieke markt. Elke donderdag om 19 uur begint de carrousel. In de rode, blauwe of witte kamer wordt de besluitvorming voorbereid. In het plenair later op de avond debatteert de gemeenteraad en neemt de besluiten.

Alles wordt gefilmd en staat online. Op www.almere.nl klik je op politieke markt nog eens door op politieke markt live, je kiest een dag, een onderwerp en je volgt het verloop ervan. Op donderdagavond kun je de politieke markt in real time achter je computer meemaken. De eerste twee uur, van 19 tot 21 uur, zijn gereserveerd voor de voorbereiding van besluitvorming in de carrousel. In de rode kamer zie ik Almeerders hun mening geven over het nieuwe centrum voor drugverslaafden in hun woonbuurt. De actiegroep is tegen en komt met zeer reële argumenten aandraven, een andere bewoner vertolkt de mening van diegenen die niet tegen het nieuwe centrum zijn. Elke inspreker krijgt van de voorzitter keurig vijf minuten het woord. Hiervoor moeten ze zich vóór woensdag 12 uur hebben aangemeld. Tegelijkertijd zijn in verschillende zalen besprekingen aan de gang. Het ene

onderwerp duurt een uur, het andere een halfuur. In de carrousel kan het college informatie verstrekken, de raad kan een voorstel voorleggen, maar ook een fractie kan een agendavoorstel indienen of een rondetafelgesprek organiseren. Een onderwerp gaat pas naar debat en/of besluitvorming als de voorbereiding in de carrousel klaar is. Het kan dus zijn dat een onderwerp verschillende weken na elkaar in de carrousel wordt besproken. Tussen 20.30 en 21 uur is er pauze voor ontmoeting en fractieoverleg, op het internet verschijnt een testbeeld.

De echte gemeenteraad

In het plenair vanaf 21 uur leidt burgemeester Annemie Jorritsma de debatten van de 39 raadsleden van de twaalf fracties. De raad controleert of het college de wensen van de raad volgens afspraak uitvoert. De aftredende wethouder Financiën legt

Eigen grondwet inspireert elke dag

HERZELE – Bij het begin van deze bestuursperiode heeft de gemeente Herzele haar beleidsverklaring op een originele manier uitgewerkt: een grondwet voor de gemeente, met krek even veel artikelen als er in de Belgische grondwet staan.

De Grondwet van Herzele hangt prominent uit in het gemeentehuis. Het is een echte muurvullende billboard van vier bij één meter. Zwart op wit geven de 198 artikelen een verzameling weer van principes, projecten, doelstellingen, ambities en aspiraties die een maatschappelijk contract met de bevolking vormen en die het bestuur en de medewerkers dagelijks inspireren. Het grootste voordeel is wellicht de zeer accurate formulering van wat je echt belangrijk vindt in een gemeente. De grote woorden worden niet geschuwd, de kleine projecten evenmin. Het onderscheid met een 'echt' beleidsprogramma is dat het niet zozeer een kwestie is van 'Wat gaan we doen', maar van 'Waar staan we voor en wat vinden we echt belangrijk'.

De grondwet is onderverdeeld in zeven hoofdstukken waaronder enkele met mooie titels zoals *Van harte uitgenodigd* of *Blij in Herzele*.

Sommige punten zijn evident: zo nodigt de gemeente alle burgers uit interesse voor het gemeentebestuur te betonen en hun stem te laten horen. Andere zijn dan weer origineel: het college van burgemeester en schepenen fietst door alle straten van Herzele. Je leert veel over Herzele uit de grondwet. Zo moet het drinkwater voor iedereen in Herzele even duur zijn en verloopt de bespreking van de punten op de gemeenteraad zonder bitsigheid. Maar Herzele stimuleert ook de biologische landbouw en alle initiatieven die de ecologische en landschappelijke waarde van de landbouw verhogen.

“Met geld kan ik als overheid wel een nieuwe school bouwen, maar veel moeilijker is het om het gedrag van mensen te veranderen. Ik kan niemand verplichten om zijn of haar buur aardig te vinden. Toch ligt daar mijn taak als bestuurder. Dat vereist een betrokkenheid, dag na dag, in de wijken zelf, met een verbindend verhaal. Vandaar dat ik zo vaak ik kan de wijken intrek.”

Ahmed Aboutaleb, burgemeester van Rotterdam –
De Standaard 17/4

“Ik heb zelf bewezen dat een politicus in één keer een bocht van 180 graden kan maken, als hij de juiste argumenten heeft.”

Patrick Janssens (SP.A), burgemeester van Antwerpen –
Gazet van Antwerpen 17/4

“Het beeld van de politicus die hapklare antwoorden heeft op om het even welke vraag, beheerst ons en dwingt ons dingen te zeggen. Dan kan je niet meer van mening veranderen of je krijgt te horen dat je terugkomt op je woorden en een bocht maakt. Als je resultaten wilt halen, moet je volgens mij af en toe eens zwijgen om de kans te hebben geen stomiteiten te zeggen.”

Minister van Buitenlandse Zaken
Steven Vanackere (CD&V) –
De Standaard 3/4

“Haal de burgemeester en schepenen uit de gemeenteraad, en de macht van de wetgevende macht zal weer toenemen. Daar ben ik van overtuigd. En dat is ook dringend nodig, want nogal wat gemeenteraden liggen tegenwoordig echt op de intensive care.”

Sas Van Rouveroy (Open VLD), Vlaams parlements lid en voorzitter van de raad van bestuur van de VVSG –
Knack 7/4

“Eigenlijk hebben de ministers van Binnenlands Bestuur de beste bedoelingen met het gemeentecreet. Het doel is alleszins nobel: de gemeenteraad meer macht geven. Maar het heeft daarvoor nu wel al vijf hersteldecreeën nodig. Ik kan niet anders dan besluiten dat het knoeiers zijn.”

Louis Tobback (SP.A), burgemeester van Leuven –
Het Nieuwsblad 27/3

op 22 april de jaarrekening uit. Dan is het tijd voor een debat op verzoek van de PVV over een kredietaanvraag voor het bouw- en woonrijp maken van een kavel voor een woonzorghuis voor kinderen met een geestelijke handicap. Eerst mag de aanvrager drie minuten op het kathedraal, dan de wethouder drie minuten, vervolgens de aanvrager twee minuten en de wethouder twee minuten. Dan is het tijd voor het debat. Blijkt dat in de eerste versie niet stond dat het woonzorghuis islamitisch geïnspireerd is. De wethouder kreeg die informatie pas na de vorige zitting en heeft het er dus bij laten zetten. Het debat verloopt geanimeerd.

Nadien is het tijd voor een raadsbesluit dat naar de Tweede Kamer zal worden gestuurd over de spoorlijn naar Amsterdam. Omdat er onduidelijkheden in staan, wordt de raad geschorst om de motie te herschrijven. Het besluit van het bestemmingsplan van De Vaart wordt daarop zonder stemming aangenomen. Dan sluit burgemeester Jorritsma de vergadering en nodigt de aanwezigen uit voor een drankje. **Marlies van Bouwel**

→ www.almere.nl

Af en toe wordt de grondwet van Herzele heel concreet: zo worden de achttienjarige eenmaal per jaar uitgenodigd door het gemeentebestuur. En kinderen die zeven worden, krijgen een fluovestje van de gemeente. E-government moet de wachtrijen aan de dienst bevolking en burgerlijke stand tot het verleden doen behoren. Elke buurt, wijk, straat die een buurtfeest geeft, heeft recht op de gratis tent van de gemeente en op de pretcamionette. Maar ook krijgen alle dorpspleinen dezelfde verlichting en hetzelfde straatmeubilair en alle lanen een dubbele bloeiende bomenrij. De opbrengst van de wekelijkse markt wordt opnieuw geïnvesteerd in de lokale economie.

Hannah Adriaenssens

L'imagination au pouvoir!

Een titel zoals deze doet het altijd goed in de meimaand. Deze column kwam dan ook tot stand in die apriildagen waarin de samenleving bulkte van creativiteit en innoverend vermogen.

Zo waren er die tienduizenden landgenoten die in *den vreemde* met de moeder wanhoop brainstormden over het verloop van hun terugreis naar huis en daarbij soms excelleerden in de merkwaardigste hink-stap-sprongen tussen luchthavens, zeehavens, treinstations, taxistandplaatsen enzovoort, of heel vindingrijke bezigheidstherapieën ontwikkelden om het noodgedwongen verlengde verblijf ver weg van het thuisfront wat inhoud te geven. We konden het allemaal van minuut tot minuut volgen op de websites van verschillende redacties.

Het waren ook de dagen waarop Koninklijk bemiddelaar Jean-Luc Dehaene op zijn geëigende onzichtbare manier de patstelling over Brussel-Halle-Vilvoorde probeerde te doorbreken, daarbij zijn loodgietersreputatie alle eer aandoend door zorgvuldig lekken uit dit overleg te dichten. Niettemin, wat wel naar buiten druppelde, getuigt van uitermate creatief jongleren met werktuigen uit de institutionele gereedschapskist waarvan we het bestaan eigenlijk al lang vergeten waren. Denk hierbij gerust aan het paritaire college van provinciegouverneurs dat nieuw leven ingeblazen zou worden om de pacificatie in de faciliteitengemeenten te bewerkstelligen: tot dusver kon dit eerbiedwaardig orgaan zich enkel inlaten met perikelen in Komen-Waasten en Voeren. Ik schreef wel 'kon', de werkzaamheden van dit gezelschap haalden nog niet eens de regionale pagina's van de kranten.

Of denk aan het afstoffen van het voor nemen daterende uit Egmont-Stuivenbergtijden om Franstalige inwoners in Vlaams-Brabant (al dan niet uitdovende) inschrijvingsrechten toe te kennen,

waardoor ze bij federale verkiezingen hun stem zouden kunnen uitbrengen in Brussel. Waarmee meteen het begrip electoraal toerisme geboren werd. Maar ook wie heimwee heeft naar ingewikkelde zetelverdelingstechnieken bij verkiezingen kon in die dagen zijn hartje ophalen. Op een paar dagen tijd maakten de kranten ons wegwijs in de fitnesses en het verderf van het begrip 'apparentering'. Nostalgici haalden gretig herinneringen op aan BRT-verkiezingsprogramma's waarin Wilfried Dewachter en Hein Picard ons onderrichtten in de verschillen tussen 'zwevende', 'kantelende' en 'vallende' zetels, of hoe het komt dat een nobele onbekende Vlaming waarvan het electoraat niet verder reikte dan zijn eigen familiekring, tot zijn eigen verbazing verkozen geraakte in Waals-Brabant. (Toen sprak men nog over het arrondissement Nijvel.)

We waren ook getuige van de ideologische soepelheid waarmee opnieuw het debat werd gevoerd over de benoeming van de burgemeesters uit de zes faciliteitengemeenten rond Brussel. Of het nu rechtstreeks gekozen burgemeesters zouden worden dan wel door de federale regering aangestelde, hing gewoon af van de luim van de dag. Jaren geleden werd ons nochtans voorgehouden dat verkiezen vs. benoemen een bijzonder ernstige kwestie was met verre gaande gevolgen voor de interne machtsevenwichten in het gemeentehuis.

Een eruptie van creativiteit dus. De verbeelding was die dagen inderdaad even aan de macht. En dit allemaal om een splitsing uit te voeren die maar vijf minuten moed of moeite zou kosten. Het leek allemaal heel sterk op een keuken waarin de kok voordat hij een ei breekt eerst de hele diepvriezer herschikt. Om dan vast te stellen dat de mayonaise toch niet echt pakt. Zou dat allemaal ook niet een beetje bij Dick Advocaat meegespeeld hebben? |

A portrait of Ilmar Reepalu, a middle-aged man with a mustache, wearing a white button-down shirt. He is standing outdoors, leaning against a wooden structure, with his hands on his hips. The background is a blurred outdoor setting with greenery and a wooden pergola. A black pen is tucked into his shirt pocket.

Ilmar Reepalu: 'Belangrijker dan de brug met Denemarken zijn de mentale bruggen die we geslagen hebben. Nu maken we deel uit van de grootste regio in het noorden van Europa, vol met universiteiten en duurzame bedrijven.'

Ilmar Reepalu: 'Een visie wordt pas waar als mensen die visie verder vertellen.'

Vijftien jaar geleden was Malmö nog een grauwe havenstad in het zuiden van Zweden waar de industrie en de bevolking wegtrokken. Nu is het een hippe en jonge stad die op het vlak van duurzaam bouwen de toon aangeeft. Dit is te danken aan de visie van burgemeester Ilmar Reepalu die er vooral voor heeft proberen te zorgen dat de inwoners opnieuw trots kunnen zijn op hun stad. **MARLIES VAN BOUWEL**

Ilmar Reepalu is de burgemeester van de Zuid-Zweedse stad Malmö. In 1994 werd hij voor het eerst verkozen, in volle crisisperiode. 'Het was toen vergelijkbaar met nu. Maar in Malmö was de werkloosheid bijzonder groot, tussen 1990 en 1995 verloor bijna een op de vijf mensen zijn baan, op vijf jaar tijd steeg de werkloosheid van minder dan 3 procent tot 23 procent. Malmö verloor zijn metaal- en voedingsindustrie. Maar dat was niet alles, de stad had ook nog eens een groot begrotingstekort van 1,3 miljard Zweedse kronen (10 Zweedse kronen is 1 euro). Als stad krijgen we een vijfde van de inkomensbelastingen, door de werkloosheid hadden we twintig procent minder inkomsten. Ik was wel verkozen met een grote meerderheid maar het was de moeilijkste periode uit mijn burgemeestersbestaan. Malmö had altijd een welvarende industrie gehad met echte arbeidshelden, vooral op de scheepswerf die al tien jaar eerder de deuren had gesloten. Het werkte de mensen ook op hun moreel, alle nijverheid trok weg. Volgens mij was de industriële periode definitief voorbij. Het IJzeren Gordijn was gevallen, onze industrie met haar hoge lonen kon niet op tegen de Oost-Europese en Baltische staten. We moesten alles herdenken.'

En u besloot een brug te bouwen om Malmö met Kopenhagen te verbinden, de Öresundbrug?

'Die beslissing was al drie jaar eerder gevallen. Maar het was een dinosaurproject. Jongeren vonden dat we aan groothedswaan

leden door een snelweg naar Denemarken te trekken waarvoor de natuur moest wijken. We hebben dat project herbekeken omdat we een natuurvriendelijke brug wilden. De Öresundbrug betekende de grootste investering ooit voor onze regio. Hoe konden we die inzetten voor een nieuw zelfbeeld voor Malmö? Met de brug kwamen we aan de snelweg tussen Stockholm en de Duitse steden te liggen. Dat idee wilde ik meenemen, ik wilde een brug tussen mensen bouwen. De brug werd een metafoor voor de nieuwe band tussen Zweden en Denemarken, het zou een project worden dat de ogen zou openen.'

'Malmö is de derde grootste Zweedse stad na Stockholm en Göteborg, maar onze regio is het dichtst bevolkt. Door de brug wonen er nu 3,5 miljoen mensen op minder dan een uur van elkaar, dat is meer dan in de streek van Stockholm. Dus hoe zet je een regio op de kaart? Voor jongeren is het milieu heel belangrijk, zeker bij ons is dat wat ertoe doet. We hebben schone lucht en zuiver water, bij ons kun je in het centrum van de stad in zee zwemmen, je kunt zelfs van het zeewater drinken, zo schoon is het, al is het wel een beetje zout. Dat geheimpje moeten we niet voor onszelf houden.'

In plaats van een industriestad wilde u een kenniscentrum in Malmö?

'Dat was echt mijn idee. De historische Lund-universiteit met 37.000 studenten lag ook wel in de regio, maar er was nog plaats voor een universiteit. Op dit moment vormen we ook de grootste

'Die draaiende toren van Calatrava is extreem belangrijk. Toen we de grote scheepskraan afbraken was iedereen boos, dus moesten we een nieuw symbool creëren.'

universiteitsconglomeratie in Europa. Het is belangrijk voor Malmö om met Europese ogen naar de dingen te kijken, dat verhoogt ons zelfvertrouwen. Mensen moeten weten dat ze in een belangrijk gebied met veel mogelijkheden leven. Alle jongeren spreken Engels. Alle universitaire disciplines zijn aanwezig in de Öresundregio, het gebied dat aan weerszijden van de brug ligt. Het nieuwe elan kwam er ook met de brug, al hadden we nog altijd een zeer hoog werkloosheidscijfer.'

Hoe kreeg u iedereen mee in deze visie?

'Eenvoudig was het niet. In mijn eigen absolute meerderheid waren er veel discussies, maar ook daarbuiten. Niet enkel politiek, maar overal in de stad, met alle burgers, met de universiteit, met de zakenwereld. Ik heb toen zeven visiegroepen de opdracht gegeven uit te tekenen waar we na vijftien jaar moesten staan. De ene groep besprak dat op het vlak van milieu, andere groepen voor huisvesting, cultuur of sociale inclusie. De groepen die de visie ontwikkelden, moesten ze ook gemakkelijk kunnen uitleggen. Als je een idee niet kunt verwoorden, doet het er niet toe. Pas als mensen het aan elkaar vertellen, wordt het waar.' 'Het was een zeer belangrijke periode. Onze regio kwam op eens in de Europese Unie te liggen. Ook al hadden we een hoge werkloosheid, onze locatie was goed. Daarom heb ik de Zweedse overheid gevraagd een nieuwe universiteit in Malmö op te richten voor transversale wetenschappen waar bijvoorbeeld de samenhang van gezondheid met milieu wordt bestudeerd. De overheid vond wel dat we een campus in het groen buiten de stad

moesten bouwen. Toen heb ik een delegatie in New York zowel Columbia University laten zien in het groen ten noorden van Manhattan als de Universiteit van New York aan Washington Square met invloed op Greenwich Village. Die invloed wilde ik namelijk ook, we wilden een universiteit in de stad, vlak bij het station. Daar op de oude scheepswerf hadden we er plaats voor. Nu geven die 25.000 studenten een jong beeld aan onze stad, ze zitten in de cafés, de nieuwste trends en tegentrends zijn aanwezig in de restaurants en theaters. Dat is noodzakelijk om je stadscentrum te veranderen.'

Alleen jongeren veranderen het uitzicht niet. Daar is meer voor nodig.

'Dat klopt. Het stadscentrum was een regelrechte ruïne, met gesloten winkelpanden omdat dertig kilometer verderop outlets werden gebouwd. Ondertussen hebben we er een bruisende stad van gemaakt. Je komt onze stad binnen in een groot station met vriendelijk transport en dan kun je wandelen in een mooi stadscentrum. Daarvoor hebben we de eigenaars ertoe kunnen overhalen zelf een kwart van de renovatiekosten op zich te nemen. We hebben een stadsbedrijf opgericht om de pleinen mooier te maken, om kunstenaars opdrachten voor kunstwerken te geven, we hebben ontmoetingsplaatsen voor de lente en de zomer gemaakt. Dat heeft een enorme impact gehad op ons centrum. En als binnenkort de stadstunnel opent, krijgen we een doorgangstation in plaats van een kopstation, over een jaar of zeven zal het treinvervoer drastisch zijn toegenomen.'

'Malmö is verkozen tot de meest duurzame stad, maar ook tot de meest leefbare en zelfs de meest holistische stad. Dat weten ook de taxichauffeurs, ze zijn belangrijke stadsambassadeurs.'

BEELDEN: MALMÖ ALEX VERHOEVEN

De stad zat in '94 niet enkel met een grote werkloosheid maar ook met een begrotingsdeficit. De brug werd gebouwd, er kwam een universiteit, het stadscentrum werd opgeknapt. Er komt een tunnel. Koken kost toch geld?

'Malmö was de grootste eigenaar van de elektriciteitsfirma in ons land met veel kerncentrales. We hebben onze dertig procent aandelen verkocht, hiermee konden we de leningen afbetalen en hielden we vier miljard Zweedse kronen over. Na de investeringen in de haven en alle veranderingen in de stad hebben we nog twee miljard over. De moeilijkste beslissingen moesten we in de eerste beleidsperiode '94-'98 nemen. Dankzij Malmö is trouwens het imago van die elektriciteitsfirma, die nu Eon heet en de tweede grootste van de wereld is, veel verbeterd, ze staat nu voor hernieuwbare energie, ze is de topmaatschappij op het gebied van duurzaamheid. Ze heeft een belangrijke impact op de Westhaven, het vroegere industriegebied dat in het zonnetje ligt met stranden, zelfs met een sauna aan zee.'

'Natuurlijk was er kritiek, maar toch konden we alles in een grote consensus realiseren. Om de vier jaar hebben we verkiezingen, ik heb het vier keer gehaald, in de herfst zijn er opnieuw verkiezingen. De stad groeit a rato van 2,6 procent per jaar. Op het einde van dit jaar hebben we een bevolking van 300.000. De tewerkstelling is toegenomen, anderhalf jaar geleden bedroeg de werkloosheid 5,5 procent. Nu zitten we door de crisis weer aan 9 procent. De jongeren hebben er minder last van dan elders in Zweden omdat de Deense economie sneller weer aantrekt en ze over de brug werk zoeken.'

Malmö heeft sterk geïnvesteerd in ecologische duurzaamheid, zijn er ook maatregelen voor meer sociale duurzaamheid?

'Daarvoor is een solide en gezonde economie de belangrijkste voorwaarde. Belangrijker dan de brug met Denemarken zijn de mentale bruggen die we geslagen hebben. Nu maken we deel uit van de grootste regio in het noorden van Europa, vol met universiteiten en duurzame bedrijven, en vlak bij Europa. Dat was heel belangrijk voor ons zelfvertrouwen.'

'In de jaren vijftig kon je uit iemands dialect nog opmaken of hij van Oost- of West-Malmö kwam. In de jaren vijftig en zestig waren er geschoolde arbeidskrachten nodig, veel mensen werden aangetrokken uit Griekenland, Italië en voormalig Joegoslavië voor de scheepswerf en de textielindustrie. Malmö werd toen kosmopolitisch. Toen Joegoslavië begin jaren negentig uit elkaar viel, strandden veel oorlogsvluchtelingen in Malmö, bij hun familieleden. Nu tellen we 175 nationaliteiten onder onze burgers, dertig procent is in een ander land geboren, veertig procent van de jongeren hebben een buitenlandse achtergrond en spreken thuis een andere taal. Dat is een uitdaging, maar ook een zware dobber. Voor de toekomst is het een troef dat de meeste talen van de wereld ook in Malmö gesproken worden, dat de helft van de bevolking jonger is dan 35 jaar. De uitdaging is dat al die kinderen zich echte burgers van Malmö moeten voelen. Daarover draait bij ons de discussie, er is veel xenofobie, acht procent stemt extreem rechts, door de crisis verwacht ik een groei bij de volgende verkiezingen. Het meest uitdagende voor ons is om al die mensen dezelfde mogelijkheden te bieden. We

STEFAN DEWICKERE

'Bij ons kun je in het centrum van de stad in zee zwemmen, je kunt zelfs van het zeewater drinken, zo schoon is het. Dat geheimpje moeten we niet voor onszelf houden.'

BEEIDEN MALMÖ ALEX VERHOEVEN

accepteren geen racisme in Malmö. De joodse samenleving heeft mij al van antisemitisme beschuldigd omdat ik het niet nam dat ze de moslimgemeenschap de schuld gaf van een geschilderde swastika. Ik wilde niet dat ze de moslims ervan beschuldigden omdat het ook Zweedse xenofoben konden zijn geweest. We proberen nu ook bruggen te bouwen tussen de joodse en de islamitische gemeenschap. Dat is belangrijk voor ons.'

Komt dat omdat u zelf van buitenlandse origine bent?

'Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn mijn ouders met mij als klein kind uit Estland gevlucht. Wanneer later een Est iets misdeed, kreeg ik altijd te horen dat we beter konden terugkeren. Natuurlijk tekent je dat.'

Voor welke uitdagingen staat Malmö nu?

'De werkloosheid bij jonge allochtonen is zeer hoog, zelf lijden ze daar het ergst onder. Ook de geschoolde arbeiders van de vroegere scheepswerf hebben nog altijd geen ander werk, ze hebben geen andere ervaring, ze spreken niet goed Zweeds. Ons schoolsysteem is gebaseerd op het feit dat alle kinderen Zweedse ouders hebben, maar in de praktijk is dat niet zo. Hoe kun je een twaalfjarige die uit Bangladesh komt dezelfde kansen geven? Door het schoolsysteem is dat nu niet mogelijk. Daar moeten we iets op vinden.'

Ziet u een oplossing voor dat taalprobleem?

'Migranten hebben altijd al recht gehad op Zweedse taallessen, maar we stelden vast dat veel groepen het niet goed leerden,

bijvoorbeeld jonge vrouwen uit Afghanistan slaagden er niet in. Wat bleek? Ze hadden hun moedertaal, het Pashtuuns, nooit goed geleerd. Zolang je je moedertaal niet goed beheerst, kun je nooit goed een andere taal leren. Nu werken we eerst aan de moedertaal en we zien dat ze dan veel sneller Zweeds leren. In de Zweedse scholen hebben mensen recht op les in hun moedertaal. Daar moet je dan wel leerkrachten voor vinden. Ook stages voor jongeren van buitenlandse afkomst zijn dikwijls een probleem. Een aantal firma's wil zich daar nu wel achter zetten zodat kinderen van elf of twaalf begrijpen waarom ze naar school gaan, waarom ze moeten leren. Zo proberen we dat altijd te doen, mensen meekrijgen in de visie.'

Is Malmö nu een stad van milieubewuste burgers?

'In onze stad weet iedereen dat we er veel prijzen mee winnen. We vertellen dat ook altijd uitgebreid. We zijn verkozen tot de meest duurzame stad, maar ook tot de meest leefbare en zelfs de meest holistische stad. Het is belangrijk dat iedereen dat weet en er zich bewust van is, bij ons weten ook de taxichauffeurs dat, ze zijn belangrijke ambassadeurs voor de stad.' 'Maar daarnaast doen we ook veel kleine zaken, we houden campagnes in de stadsadministratie en bij de bedrijven, zoals dat het onzin is om voor kleine afstanden je auto te nemen. Wie te voet komt, krijgt extra voordelen. We zetten ook in op de zeer jonge kinderen op de scholen, we zijn de zonnestad vol met zonne-energie, we testen de verschillende groene dakbedekkingen uit. We zijn trots op onze vierhonderd kilometer fietspaden, waar het licht op groen springt als er een fietser aankomt. Nu

'De meeste talen van de wereld worden ook in Malmö gesproken, de helft van de bevolking is jonger dan 35 jaar. De uitdaging is dat al die kinderen zich echte burgers van Malmö moeten voelen.'

mogen we op de wereldtentoonstelling in Sjanghai gratis ons voorbeeld tentoon komen stellen, samen met twintig andere steden. Malmö staat ook model voor een nieuwe Chinese stad van 500.000 mensen.'

Werkt de stadsadministratie mee aan uw project?

'De eigenlijke stadsadministratie telt minder dan tweeduizend werknemers. Voor de stad werken er twintigduizend mensen: in onderwijs, ouderenzorg, kinderopvang, brandweer of openbare werken. De burgers van Malmö ontmoeten deze twintigduizend stadsmedewerkers, zij moeten de visie van de stad uitdragen. Daarom blijven we met onze staf aan de transitie werken. We focussen op de geschiedenis, op de toestand vandaag en op waar we naartoe willen. De stad telt 1050 leiders, dat moeten allemaal goede leiders zijn die hun missie en hun doelstelling kennen. Elke twee jaar testen we of die missie nog inspireert en of ze hun aandeel in de missie kennen. Hiervoor hebben we trouwens de Wortelprijs gekregen in Denemarken.'

Al die stedelijke vernieuwingsprojecten, was dat niet moeilijk voor u als bestuurder?

'Integendeel. Voordien was ik zestien jaar stadsarchitect van Malmö. Voor ik in de politiek ging had ik het masterplan getekend.'

Hoe belangrijk is een groots bouwwerk, zoals het Guggenheim in Bilbao of de draaiende toren van Santiago Calatrava voor een stad?

'Die draaiende toren van Calatrava is extreem belangrijk. Vroe-

ger stond de grote scheepskraan symbool voor Malmö. Het was trouwens de grootste scheepskraan van de wereld, overal in de stad kon je die zien. Toen we die kraan afbraken was iedereen boos, het symbool van Malmö werd afgebroken. Daarom wilden we een toren die de hemel indraaide en die je overal in de stad kon zien. Als je een stad wilt "branden" is vooral de inhoud van belang. Maar het duidelijkst zichtbaar is de architectuur. Pleinen, parken, woningen maken de stad voor de mensen. De mensen moeten fier kunnen zijn op hun gemeenschap.'

'In '71 kwam ik voor het eerst in Malmö als consultant. Vijf jaar was ik planningsdirecteur in een andere stad en toen werd ik stadsarchitect van Malmö. Die eerste keer in Malmö kon ik me moeilijk oriënteren. Later vroeg ik de mensen wat ze hun bezoekers lieten zien. Hun antwoord was opvallend: de parken en Kopenhagen! Als ik het nu zou vragen, kreeg ik gewis een ander antwoord: de Westhaven, de toren van Calatrava, de sauna op het strand. De mensen van Malmö zijn nu trots op hun stad.'

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal

Burgemeester Ilmar Reepalu konden we in Brussel interviewen toen hij naar de vergadering kwam van de commissie milieu, klimaatwijziging en energie van het Comité van de Regio's. Hij is de voorzitter van deze commissie en als burgemeester een belangrijk lid van de Zweedse delegatie bij het Comité. **BDW**

Vergaderen op de grens, beslissen in België

Elke derde donderdag van de maand komt de gemeenteraad van Baarle-Hertog, de vijfde kleinste gemeente van Vlaanderen, samen. Sinds kort gebeurt dat in de nieuwe raadzaal op de eerste verdieping van het al even nieuwe gemeentehuis aan de Parallelweg, de rand van het dorp half in Vlaanderen, half in Nederland.

Op het gemeentehuis duiden ledlampjes de grens aan, in de raadzaal ligt de grens er al even verlicht bij, dwars door de zaal, tussen de elf raadsleden en het publiek. Er zijn maar twee toeschouwers, veel minder dan er stoelen zijn. Daarnaast zitten ook twee mannen achter de knoppen van de Lokale Radio Baarle. Al vijftien jaar lang zenden ze hier alle raadszittingen rechtstreeks uit. Bij een stemming kondigt burgemeester Jan Van Leuven een streepje muziek aan. Daarnaast houdt hij de zitting in een strakke regie. Na een bondige samenvatting kondigt hij elke tussenkomst keurig aan met de naam van de spreker. De raadsleden hebben twee *termijnen* om opmerkingen en vragen te lanceren aan de burgemeester, de twee schepenen en de OCMW-voorzitter. 'Een klein college,' glimlacht Jan Van Leuven later. 'Twee schepenen is genoeg. Bij het begin van deze beleidsperiode waren er maar twee gemeenten in onze provincie die het aantal schepenen verminderden: de grootste, Ant-

werpen, en de kleinste, Baarle-Hertog.' Dan neemt hij me op sleeptouw door het nieuwe gemeentehuis, een goed doordacht gebouw en het resultaat van een Open Oproep van de Vlaamse Bouwmeester. Architect is Paul Schellekens, de architect van de Turnhoutse Warande. De burgemeester vindt het heel fijn dat het nieuwe gemeentehuis dezelfde gele baksteen, dezelfde schuine voegen en dezelfde sfeer heeft als het raadhuis van Hilversum van Willem Marinus Dudok.

Terwijl de voetbaltraining naast het gemeentehuis op haar einde loopt, bespreekt de raad agendapunt 9, de camera-bewaking van het nieuwe gemeentehuis. Bijna 20.000 euro voor zes camera's. Acht leden stemmen voor, drie tegen omdat hiermee het afgesproken budget wordt overschreden. Het tiende punt behandelt de politieverordening op 'Poortje Pik' op de vooravond van 1 mei of Koninginnedag. Omdat de

moelijkheden de pan uit swingden, werd Poortje Pik vier jaar geleden verboden. Frans De Bont vindt de definitieve afschaffing erg jammer. Omdat het een oud gebruik is, vraagt hij zich af of deze folklore niet op een andere manier voortgezet kan worden. De burgemeester schuift dit door naar de heemkundige kring, die een voorstel aan het college kan overmaken waarna een commissie kan samenkomen.

Het volgende punt behandelt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de sociale kavels, verderop aan de Parallelweg. Jongeren in Baarle kunnen er geen huis bouwen omdat de bouwgrond schaars en duur is. De sociale kavels van de gemeenten richten zich precies tot die doelgroep. Schepen Leo Van Tilburg wil die voorwaarde uitbreiden zodat iedereen die in zijn jeugd in Baarle heeft gewoond en minstens vijf jaar in de laatste twintig jaar, aanspraak kan maken op de kavels. Hij of zij moet jonger dan veertig zijn. Oppositieraadslid Erik Van der Vloet vindt het almaar voorwaarden versoepelen erg klungelig, hij vraagt zich af of hier sprake van cliëntelisme is. Dat schijnt niet het geval te zijn, de schepen vermeldt uitdrukkelijk dat kandidaat-koper Bas Van Tilburg geen familie is. De stemming volgt de lijnen van meerderheid-oppositie: zeven-vier.

Na het laatste agendapunt krijgt elk raadslid om beurten en na afroeping van zijn of haar naam de kans om een vraag of opmerking te lanceren. Lief Proost geeft een pluim voor het kraantje aan de begraafplaats, Staf Braspenning vraagt zich af wanneer het asfalt wordt vernieuwd. Schepen Leo Van Tilburg kan positief antwoorden: de provincie Noord-Brabant begint op 25 mei met de werkzaamheden: 'De weg wordt beurtelings afgesloten met stoplichten. Zo hebben we in Baarle ook eens verkeerslichten!'

De raad is op 44 minuten afgelopen, ook voor Baarle-Hertog bijzonder snel. De radio schakelt over op muziek.

Meteen na afloop van de raad neemt secretaris Jan Vervoort me mee naar een detailkaart. Nu wordt het me pas duidelijk hoe de twee enclaves als lappendekens over elkaar liggen waarbij de grens dwars door huizen en percelen loopt en de straten telkens opnieuw kruist. In feite is dit een internationale legpuzzel van dertig enclaves. Door deze verwevenheid hebben de gemeentebesturen dagelijks contact met elkaar en werken ze nauw samen, sinds 1998 in het Gemeenschappelijk Orgaan Baarle. Deze publiekrechtelijke vorm van samenwerking is mogelijk dankzij de Benelux Overeenkomst inzake Grensoverschrijdende Samenwerking tussen Territoriale Autoriteiten en Samenwerkingsverbanden. Hierdoor neemt het Gemeenschappelijk Orgaan Baarle rechtsgeldige beslissingen. De twee Baarles hebben een gemeenschappelijke bibliotheek en cultuurcentrum, maar ook een brandweer. De gemeenschappelijke gemeenteraad komt drie keer per jaar bijeen. Als verdeelsleutel hanteren de gemeenten wel twintig parameters: de betaling voor het asfalteren van een weg wordt per vierkante meter verdeeld, terwijl de verlichtingspalen die beide zijden verlichten per strekkende meter berekend worden.

In Baarle wordt elke raadszitting afgesloten met een drankje. Secretaris Jan Vervoort weet wat iedereen lekker vindt en haalt de vaste drankjes uit de personeelskeuken. Later gaan de raadsleden nog samen op café. **MvB**

E-politiek: kaars en bril

Over online-interactie, lokale politiek en participatie

Hoe gaan lokale politici om met online-interactie? Hoe kunnen nieuwe media bijdragen tot een betere participatie aan het lokale politieke debat? Een stand van zaken en zeven tips voor de beginnende e-politicus op basis van een onderzoek en een experiment in de regio Kortrijk. **PETER HAUTEKIET** en **BART NOELS**

Vlaamse en federale parlementsleden sturen persberichten. Op Facebook plaatsen ze het relaas van hun laatste bezoek of brengen ze hun laatste inzicht of een flard opinie. Bloggend verkondigen ze hun mening. De EU-president schrijft zelfs korte gedichtjes. Onlineboodschappen zijn universeel geworden bij de vertegenwoordigers van de wetgevende macht. En de media spelen er gretig op in. De veel gelezen kleine kolommetjes van de kranten staan stevast vol met fratsen, lukraak van het web geplukt. Maar ook voor het

ernstige werk is het web een dagelijks instrument. Standpunten krijgen commentaren. Persberichten worden tweerichtingsverkeer. Online leidt tot interactie.

Onvoldoende lokale kennis

Maar hoe staat het met onze lokale politici, actief in gemeente of provincie? Uit onderzoek in 2009 blijkt dat veel lokale politici amper onlinemiddelen gebruiken voor hun politieke werk. Weblogs, websites, sociale media: het gaat meestal aan hen voorbij. Vanwege een gebrek aan kennis? Geen tijd? Geen zin?

Uit de thesis van Katrijn Everaerd (Politiek 2.0. *Het gebruik van ICT door lokale politici*,

Welke online communicatiemiddelen gebruiken lokale politici?

Website: typisch het jonge, mannelijke raadslid uit een stad van meer dan 50.000 inwoners

Blog: idem, gemiddelde leeftijd iets ouder

Onlinediscussieforum: praktisch niet gebruikt

E-mail en sms: typisch voor burgemeester en schepenen

Sociale netwerksites: typisch het jonge, mannelijke raadslid uit een stad van meer dan 50.000 inwoners

Een gebrek aan authenticiteit zal de politicus bij e-hulpmiddelen zuur opbreken: sneller nog dan met klassieke media heeft de burger door welk vlees hij in de kuip heeft.

Masterproef Bestuurskunde en Publiek Management, Hogeschool Gent) blijkt dat lokale politici vaak niet voldoende beseffen over welke kanalen ze kunnen beschikken om met hun kiezers te dialo-geren. Facebook ligt binnen handbereik, weblogs en websites worden al heel wat minder ingezet.

Kennis opdrijven

Kennen is de voorwaarde voor kunnen. Het gebrek aan kennis en vaardigheden hebben V-ICT-OR, Vormingplus Zuid- en Midden-West-Vlaanderen en Intercommunale Leiedal willen verhelpen met een driedaagse cursus e-politiek. Het ging om een inleiding over sociale media, de kracht van onlinetools en vooral over een juist gebruik van die middelen. Dit werd aangevuld met een heel praktische inleiding over werken met weblogs. Met veel moeite vonden de initiatiefnemers een groep van tien cursisten. Drie van hen zijn intussen gestart met een weblog, niet toevallig de meest politiek actieve, gemotiveerde en mondige cursisten. Een paar maanden later is nog één van hen, een schepen, actief. Tijdens de eerste cursusavond kwam web 2.0 aan bod, als cluster van internettoepassingen waarbij interactie centraal staat. In een *tour d'horizon* werd getoond hoe teksten, beelden, foto's en filmpjes door duizenden mensen worden gemaakt en uitgewisseld. In het tweede gedeelte van de avond trokken we naar een computerruimte waar elke deelnemer zelf een eigen weblog opstartte.

In de tweede sessie keken we hoe andere politici in binnen- en buitenland in de praktijk met websites, nieuwsbrieven, weblogs en Facebook en andere sociale netwerken omgaan. Via een overzicht van goede en minder goede voorbeelden discussieerden we met de groep over wat zin-nig is en wat niet. Ook nu weer trokken we naar de computerruimte en vulden we de weblog verder aan met tekst, foto's, links. De deelnemers formuleerden een stand-punt op de weblog.

In de derde sessie hadden we het over de interactie bij grote projecten in de openbare ruimte. Burgers organiseren zich in actiescomités en communiceren actief. Hoe gaat dat in zijn werk? Wat kunnen we leren uit binnen- en buitenlandse voorbeelden?

En hoe ga je daar als e-politicus mee om? Opnieuw werden de voorbeelden bediscu-sieerd in de groep.

Authenticiteit primeert

De cursus bracht deelnemers ertoe na te denken over de inhoud en de methode van hun politieke praktijk. En dit leidt tot de kern van e-politiek: politiek. Politiek be-drijven is lokale behoeften in een lokaal beleid vertalen. Een politicus is dus ide-aliter iemand die zich laat inspireren en beïnvloeden door de leefomgeving, die zaken naar een hoger niveau tilt met het algemene belang tot doel, en die dit alles nog eens weet te verkopen aan kiezers, achterban, andere beleidsmakers en wie nog meer. Geen makkelijke klus. En daar knelt vaak het schoentje. Geef mensen onvoorbereid communicatiemiddelen in handen, en hun onkunde wordt eigenlijk nog versterkt door dit medium.

Neem een Facebookende lokale politicus die zes jaar lang zijn kennissen over zijn hobby's en privéleven onderhoudt, zon-

der noemenswaardige standpunten over lokale dossiers in te nemen. Neem je die ernstig als het verkiezingen zijn? Of poli-tici met slapende websites, die plots een paar maanden voor de verkiezingen actief worden. Dan weet je toch als burger dat je als kiesvee wordt beschouwd voor de duur van de campagne? Dit gebrek aan authen-ticiteit, geen correcte link leggen tussen politieke praktijk en communicatie, zal de politicus die ondoordacht gebruik maakt van e-hulpmiddelen zuur opbreken: snel-ler nog dan met klassieke media heeft de burger door welk vlees hij in de kuip heeft. Die burger is immers beter gewapend dan vroeger. Hij kiest een restaurant op basis van recensies van medeburgers. Als de maaltijd niet bevalt, laat hij het ook met-een weten. Publiek. Online. Transparant. Reizen boeken of boeken kopen: het ge-beurt allemaal op het internet. Gebruikers reageren, recenseren. Met politiek het-zelfde: online-aanwezigheid creëert een vorm van kwetsbaarheid die samengaat met transparantie.

Zeven tips voor de e-politicus

- 1 Ken jezelf en kies je kanalen: via een paar eenvoudige vragen ontdek je als politicus welk (online) kanaal het best bij jou past.
Hoeveel tijd wil je erin stoppen?
Communiceer je liever • 'kort en vaak' of 'af en toe maar dan uitgebreid'?
 - één op één versus veel op veel?
 - via woord of via beeld?
 - alleen of in groep?
 - liever sec of met een mix van grappig en serieus?
- 2 Ken en verken je omgeving, ook digitaal: Waar zitten de mensen? Ken je de blogs van je omge-ving? Ken je de Facebookfanaten in je omgeving?
- 3 Wees niet bang van input. Vrees die reageerknop niet. Waardevolle ideeën die je als raadslid kunt gebruiken, kun je online sprokkelen.
- 4 Leer ermee werken. Kijk hoe anderen het doen. In december 2009 maakte Eric Goubin (Me-mori) bijvoorbeeld een lijstje van lokale politici die het goed doen online: Kristl Strubbe, Saïd El Khadroui, Jef Verschoore, Bart Staes en Cas Vandertaelen.
- 5 Het leven is meer dan politiek alleen. Veel politici maken op Facebook of op hun blog ook plaats voor anekdotes uit het dagelijkse leven of voor andere interesses (heemkunde, toneel).
- 6 Maak zelf het nieuws: gebruik beelden. De evolutie van de nieuwe media brengt audio, video en fotografie binnen het bereik van iedereen. Zulke instrumenten kun je als politicus gebruiken om situaties ter sprake te brengen en op de agenda te plaatsen. Zo gebruikte een gemeenteraadslid videobeelden van de slagschaduw van windmolens om de gemeenteraad van zijn standpunt te overtuigen. Met succes.
- 7 Communiceer ook buiten de campagne. Een onlinenetwerk weven kost tijd. Vrienden maken via onlinenetwerken als de campagne start, is geen goed idee en levert je eerder schampere reacties op. Investeren in een netwerk is een werk van lange termijn.

AGENTSCHAP VOOR
**BINNENLANDS
BESTUUR**

Het agentschap werkt rond 3 domeinen: **het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid.**

Wat het **binnenlands bestuur** betreft werkt het agentschap voor de gemeenten en de steden, de provincies en voor de openbare besturen die ermee samenhangen. Dit zijn de OCMW's en hun verenigingen, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de gemeente- en provinciebedrijven. Deze laatste vormen zich in de volgende jaren om tot verzelfstandigde agentschappen. Ook de besturen van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten behoren tot de doelgroep. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur wil ervoor zorgen dat die overheidsbesturen in de best mogelijke omstandigheden een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de bevolking kunnen bieden.

Het **stedenbeleid** is gericht op het stoppen van de stadsvlucht en het verhogen van het democratisch draagvlak van de steden.

Het **inburgeringsbeleid** omvat het beleid ten aanzien van nieuwkomers en van etnisch-culturele minderheden, en het samenleven van de Vlaamse gemeenschap in diversiteit.

Opdrachten

- bestuurlijke regelgeving voorbereiden
- verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden organiseren
- lokale besturen en provincies via overheidsfondsen financieren
- klachten behandelen inzake het bestuur van de lokale overheden en provincies en toezicht houden op die overheden
- inburgeringsbeleid coördineren
- specifiek stedenbeleid voeren
- lokale overheden en provincies ondersteuning bieden bij hun beleid

Communicatiekanalen

Websites

- www.binnenland.vlaanderen.be
- www.thuisindestad.be
- www.inburgering.be
- www.integratiebeleid.be
- www.vlaanderenkiest.be

Elektronische nieuwsbrief Binnen@nd

- snelberichten over binnenlands bestuur, stedenbeleid en inburgering
- abonneren kan via de website www.binnenland.vlaanderen.be

Tijdschrift BinnenBand

- meer diepgaande artikels over het binnenlands bestuur, stedenbeleid en inburgering
- verschijnt tweemaandelijks
- abonneren kan door een mailtje te sturen naar binnenland@vlaanderen.be

binnenland@vlaanderen.be

E-politiek als kans

Voor politici die op dossiers werken en ze helder weten te vertalen is e-politiek een droom. Vroeger was je als schepen of raadslid afhankelijk van je eigen netwerk en van de lokale pers. Deze laatste is door jarenlange besparingen en inhoudelijke

interpellatie aan te scherpen met de reacties die intussen zijn verzameld, en na de gemeenteraad ook meteen verslag te doen van het politieke werk dat geleverd is. Daar had je vroeger wel een heel goeie relatie met de lokale pers voor nodig. Een e-politicus kan dit politieke werk ongefilterd

mee praten, mee discussiëren. Dat vereist een volwassen houding. Van de politicus én van de burger. Het beeld is elke lokale politicus wel bekend: de open volksvergaderingen over wegenwerken of andere buurtproblemen. Gewoonlijk moet je even door het geweeklaag over kapotte trottoirs en verstopte regenputjes voordat je de eigenlijke dossiers kunt bespreken. Maar dat is dan ook weer het mooie aan onlinetools: het zelfregulerende. Op de volksvergadering kijken de mensen even naar buiten of naar hun voeten als hun verzuurde buur aan het klagen slaat. Op een forum krijg je als onredelijk mens iets sneller lik op stuk.

Online-aanwezigheid creëert een vorm van kwetsbaarheid die samengaat met transparantie.

verschraling niet in goeden doen, en ze brengt lokale dossiers alleen in beeld als ze voldoende spektakelwaarde hebben. Onlinemediën geven politici de kans bijkomende kanalen te gebruiken om de boodschap tot bij de burger te brengen. E-politiek levert de lokale politicus een resem communicatietools om niet enkel een boodschap te brengen, maar er ook nog eens reactie op te krijgen. Enkele zeldzame voorbeelden tonen hoe een raadslid zijn interpellaties voorbereidt door zijn standpunt eerst te bloggen, de eigenlijke

doen. Maar de voorwaarde is wel authenticiteit. De nabijheid van de macht staat daar soms in spanning mee, merken sommige deelnemers op: voor een oppositielid is het gemakkelijker online te communiceren dan voor een lid van de meerderheid, en voor een gemeenteraadslid gemakkelijker dan voor een lid van het college.

Moet iedereen nu op Facebook? En moet iedereen nu aan het bloggen slaan? Mensen verwachten meer dan ooit informatie over wat er lokaal gebeurt. Mensen willen

Bart Noels is stafmedewerker e-government bij Intercommunale Leiedal en Peter Hautekiet is stafmedewerker bij V-ICT-OR (Vlaamse ICT Organisatie vzw)

De cursus e-politiek werd georganiseerd in partnerschap met Vormingplus Midden- en Zuid-West-Vlaanderen.

ADVERTENTIE

Innovation in HR
processes, products & services
www.easypay-group.com

Loonadministratie	Erkend opleidingscentrum
Tijdsregistratie	Sociaal-juridisch advies
Personeelsplanning	On-site service
Human resources management	Competentiemanagement
Erkend sociaal secretariaat	Oracle HCM implementatie
Selectie en rekrutering	Certified Oracle Partner
Kinderbijslagfonds	Middenstandsorganisatie
Participatiefonds	Verzekeringen

ANHE

De Genks kleuren buiten de lijntjes

Volgens de visitatiecommissie van het Stedenfonds in 2005 was Genk goed bezig met integratie maar mocht het ook wel eens buiten de lijntjes kleuren: de mensen in Genk bleven naast elkaar leven. Omdat toenmalig burgemeester Jef Gabriels oprecht aan een warmere samenleving wilde werken, werd de kiem gelegd voor De Genks. Hiervoor hebben veertig vrijwillige uitdagers in de tweede helft van 2009 met 3200 Genkenaren gesproken over wat hen bezig- en tegenhoudt. Stafmedewerker Sociale Zaken Katrien Colson leidt het project in juiste banen. **MARLIES VAN BOUWEL**

‘Eén ding dat ik van De Genks geleerd heb, is dat je voor een goed gesprek prettig moet zitten,’ zegt Katrien Colson terwijl ze me laat neerploffen in de Coffeelovers, het grand café onder de nieuwe Genkse bibliotheek. Haastig voegt ze eraan toe: ‘Maar ik heb nog veel meer geleerd.’

De conceptnota die er na de visitatiecommissie van het Stedenfonds kwam, werd later verfijnd. Katrien Colson: ‘We spraken met sleutelfiguren uit de verschillende gemeenschappen, academici en werkgevers. Op basis van hun suggesties kwam er een krijtlijnnnota.’ Katrien Colson kreeg de kans behoorlijk autonoom te werken, met een regelmatige terugkoppeling naar het schepencollege en de raad van bestuur. Jef

Gabriels was er de drijvende kracht, met daarnaast ook de schepen voor Sociale Zaken, het afdelingshoofd Sociale Zaken, de cultuurbeleidscoördinator, professor Johan Ackaert, enkele meedenkende ambtenaren en twee gemeenteraadsleden, ook eentje van de oppositie. Elke anderhalve maand tekenen ze samen de volgende fase uit. Daarnaast is er ook een klankbordgroep en werkte Katrien Colson met een externe firma, het Brusselse Big Bazart dat door dit project van naam veranderde in Change Designers.

‘Op een bepaald moment hadden we het gevoel dat er te veel nagedacht werd en dat we maar beter in gang zouden schieten. Volgens onze krijtlijnnnota zouden we 64

vrijwilligers zoeken die elk met honderd mensen in de stad gesprekken over de samenleving zouden voeren. Zo zouden we tien procent van de 64.000 inwoners bereiken. We noemden hen de uitdagers, die volgens het profiel een hart voor de stad hadden en vrijwillig aan een experiment wilden meewerken, in ruil voor een opleiding. Achter de schermen hadden we een diversiteitsmatrix opgesteld zodat we niet enkel witte hoogopgeleide mensen uit het centrum zouden hebben. Dat profiel hadden we doorgemailed naar bestaande contacten. We kregen namen door die we de eerste drie maanden van 2009 gingen opzoeken, ook in het weekend en ’s avonds.’

Opgeleid om te praten

Op de eerste ontmoetingsavond, 27 maart, leerden de uitdagers elkaar kennen onder begeleiding van Big Bazart. Ze waren afgekomen op een vaag verhaal en zaten dus met veel vragen. Om het ijs te breken stond de burgemeester in het midden van de zaal, zoals het stadhuis, de anderen moesten zich om hem heen scharen op een plek zoals hun bed zich ten opzichte van het stadhuis bevond. Zo maakten de mensen van bijvoorbeeld Winterslag dade-

De Genkse uitdagers voerden groepsgesprekken met Genkenaren, ze zorgden voor een verslag, dat de basis legt voor de sleutels en barrières om in Genk samen te leven.

lijk kennis met elkaar. Tijdens de 'question walk' stonden Katrien Colson en Jef Gabriels net als het project centraal en gingen de mensen met meer of minder vragen verder van of dichterbij hen staan. Werd er dieper ingegaan op de vragen, dan kwamen de mensen dichterbij. De sfeer was vrolijk, iedereen wilde resultaat bereiken. Na elk van de vier opleidingen werd de volgende opgesteld, op basis van de vragen die de uitdagers hadden. Gaandeweg ontstond er een methodiek. Soms ging het er zeer intens, zelfs emotioneel aan toe. Katrien Colson: 'De uitdagers zijn mensen met een open geest, open en direct, en uiteraard allemaal unieke persoonlijkheden. Hun kennismaking en samenwerking bracht soms wel wat strubbelingen met zich mee. Maar het is mooi om zien hoe zo'n diverse groep langzaam veel meer wordt dan een losse verzameling van individuen.' Tijdens de laatste avond werkte iedereen aan zijn concrete actieplan, timing en methode. 'Tijdens de opleidingen kregen ze telkens een cursus mee met de methodieken die we hadden gebruikt zodat ze zich die eigen konden maken. Daar verdronken ze in, daarom willen we in de toekomst met de nieuwe uitdagers concreter werken, minder methodieken aanbieden maar ze wel dieper uitwerken. Ook al waren al deze vrijwilligers assertief, toch zaten ze logischerwijs ook met faalangst en vragen,' zegt Katrien Colson achteraf.

Beter meer sturen

De bedoeling van de gesprekken in de tweede helft van 2009 was er in 2010 concrete maatregelen uit te halen om de drie hoofddoelstellingen te kunnen realiseren: de sociale cohesie verbeteren, de gelijke kansen mogelijk maken en van diversiteit een troef maken. Het project zit in een van de zeven strategische stadsprojecten. De zes andere hebben met infrastructuur te maken, met bakstenen dus: 'Wij vormen het cement. Maar het is een moeilijk proces om mensen mee te krijgen. Vooral voor de uitdagers was het frustrerend, ze deelden uitnodigingen uit in de hele straat, en soms kwamen er maar drie mensen opdagen,' zucht Katrien Colson. Na de opleiding bleven er veertig mensen over, zeer actieve uitdagers van verschillende leeftijden. Op 30 juni werd een persconferentie door de uitdagers georganiseerd omdat

de dag erna de dialoofase zou beginnen. Helaas was er weinig belangstelling: 'We waren zo bezig met het proces dat we de communicatie uit het oog verloren, terwijl die toch erg belangrijk is om een project te doen slagen,' zegt Katrien Colson die beseft dat het op dat vlak dikwijls beter kon. 'Zo zijn we heel blij met de naam *De Genks* die verwijst naar een denkbeeldige familie, zoals *The Simpsons* of de *Pfaffs*. De naam doet wenkbrauwen fronsen en dat is goed. Maar eigenlijk is het ook een ingewikkelde naam, veel mensen dachten dat dit een project voor het Genker dialect was.'

De Genkenaar is kapitein van zijn eigen schip met een multicultureel vlaggetje. Die diversiteit mag je hem niet meer afpakken, het is een vanzelfsprekendheid geworden. Maar de kapitein zoekt een koers.

'Door dit alles klaagden de uitdagers tijdens de dialoofase dat de mensen *De Genks* niet genoeg kenden. Pas in december begon het in brede kringen door te dringen en kregen we spontaan mails van groepen die een uitdager over de vloer wilden.'

De uitdagers kozen hun eigen methodiek en de onderwerpen waarover ze wilden praten. Achteraf vindt Katrien Colson het toch beter om thema's op te leggen: 'We moeten meer sturen. Er is ook maar één Genkenaar van Turkse origine overgebleven die niet per se banden met zijn gemeenschap heeft. En ondanks de zeven uitdagers met Marokkaanse roots bereiken we ook deze Genkenaren te weinig. Gaandeweg merkten we ook dat hoe heterogener de groep was samengesteld, hoe spannender de gesprekken waren. Mensen gingen hun woorden wikken en wegen als dé ander met hen aan tafel zat. Zo konden ze hun vooroordelen aftoetsen. Achteraf bekeken zijn er te veel eenzijdige gesprekken geweest. Zo bleven veel gesprekken op de wij/zijsporen steken.'

Sleutels en barrières voor het samenleven

De gesprekken werden gevoerd tot en met december, op tuinkeuzen, barbecues, in de cafetaria van het ziekenhuis, maar ook in de bibliotheek. Elke uitdager maakte twee verslagen. Een flap met de positieve en negatieve punten. 'Maar omdat we het gesprek niet in het ijlde wilden laten aflo-

pen, moest er ook een tweede verslag gemaakt worden in de vorm van een ui met drie rokken: ik, wij en stad,' vertelt Katrien Colson. 'Soms stond er niets in het middelste ik-cirkeltje. "Wij" stond vaak voor stereotiepen: minder vooroordelen, meer respect. In de buitenste stadsring stond er wel veel. Toch besepte iedereen dat hij of zij zelf ook iets in de pap te brokken had. De uitdagers hebben heel veel werk verzet en de bevolking vond die inzet ook zeer inspirerend. Bovendien zegden de uitdagers gedurende het proces dat het te mooi was om er nu mee te stoppen.'

Uit al die verslagen werden sleutels en barrières gehaald: de sleutels om de drie doelstellingen te bereiken en de barrières of drempels die de Genkenaren tegenhouden om het door ons gewenste gedrag te stellen.

Bij de sleutels zien we dat elke Genk in min of meerdere mate trots is Genkenaar te zijn. Hij ervaart een stad in constante beweging, met een volks karakter en ook op mensenmaat. In zijn onafscheidelijke rugzakje draagt hij een eigen (mijn)verleden mee. De Genkenaar is kapitein van zijn eigen schip met een multicultureel vlaggetje. Die diversiteit mag je hem niet meer afpakken, het is een vanzelfsprekendheid geworden. Maar de kapitein zoekt een koers. Hij kijkt wel naar zijn persoonlijke opvatting of geloof, maar ook een beetje naar de stad. De Genkenaar aanvaardt het gezag van de stad en vraagt dat ze grenzen stelt. De stad moet het oor te luisteren leggen bij de Genkenaar, maar op basis hiervan ook beslissingen nemen en daarover in een duidelijke taal communiceren. Mensen willen dat Nederlands de voertaal is en dat de stad daarvoor kiest. Moedertalen mogen er zijn, als er maar een gemeenschappelijke taal is. Een van de sleutels is ook een klokje: forceer het niet, geef het zijn tijd.

Bij de barrières staat er een muur: dikwijls de scheidingslijn tussen moslims en anderen. Mensen praten over elkaar maar leven naast elkaar. Al zitten er gaatjes in de muur, toch kruipen er maar weinig

mensen door. Boven de muur hangt de stad als een ufo, want de Genkenaar ervaart de bezigheden van de stad soms als 'wereldvreemd'. Er zijn al zo veel sociale projecten geweest, er is al zo veel gepraat dat mensen het soms opgeven. Maar ook de verwarring tussen perceptie en werkelijkheid is vaak een serieuze barrière. In Genk doen veel stadslegendes de ronde. In bijna elk gesprek werd overtuigd verkondigd dat een gezin van Turkse origine dat naast een gezin met Vlaamse roots gaat wonen 20.000 euro integratiepremie krijgt en dat allochtonen voorrang krijgen in de sociale huisvesting. De stad worstelt al lang met deze legendes, ze zijn moeilijk de kop in te drukken. Katrien Colson: 'Nu is schrijver René Swartenbroeckx ermee aan de slag gegaan: voor onze krant heeft hij een paar van die legendes uitvergroot. Want in plaats van een lijvig document te schrijven hebben we beslist een krant te maken die begin mei in alle brievenbussen van Genk valt. Zo hebben we ook alle opmerkingen over de demografische kanteling verzameld voor Ivo Vandekerckhove,

de hoofdredacteur van *Het Belang van Limburg*. Vijftien journalisten hebben dergelijke informatie gekregen voor hun artikel. Sommige uitdagers hebben ook artikelen en foto's gemaakt. In de krant komt ook een overlijdensbericht van Genk-centrum. Van achter ons drankje in het café onder in de nieuwe bibliotheek kijken we naar buiten, naar de levendige markt op donderdagochtend. Katrien Colson: 'Maar zodra de GB sluit, is het centrum dood volgens de Genkenaren die we spraken. Alle informatie hebben we op een of andere manier in de krant verwerkt.'

Nieuwsgierige Genkenaren gezocht

Voor de volgende fase heeft Katrien Colson een nieuw profiel geschreven: 'We zijn nu op zoek naar nieuwsgierige Genkenaren die door durven vragen.' Het profiel wordt naar de huidige uitdagers gestuurd met de vraag of ze voort willen doen en of ze anderen kennen. 'Vanaf nu volgen we twee sporen. De uitdagers gaan door, na een stevige vorming gaan ze dieper graven in meer heterogene groepen. Het tweede

spoor wordt er eentje met maatschappelijke partners. We willen intern mensen zoeken om mee in het bad van De Genks te trekken en de stap te zetten naar instanties zoals het OCMW, de socialehuisvestingsmaatschappij, onderwijsgroepen maar zeker ook het stadhuis zelf. Om de drie hoofddoelstellingen echt te bereiken, zijn dit hoofdrolspelers.'

Tot 2012 heeft Genk voor dit project middelen uit het Stedenfonds, onder meer voor het loon van Katrien Colson: 'Het is al een mooi proces geweest bij de uitdagers zelf, het zijn wakkere Genkenaren geworden. Ook in de stad leeft die bewustwording, er is veel in beweging gezet. Uiteindelijk willen we toch landen bij concrete maatregelen zodat het niet enkel bij praten blijft.'

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal

- www.genk.be
- Nieuwsgierig naar de krant?
www.kenniscentrumvlaamsesteden.be

ADVERTENTIE

GOOSSENS SEBREGHTS JACQMAIN
advocaten

Gedeelde kennis is dubbele kennis

De beste manier om kennis te vergroten, is ze te delen met anderen. Daarom is ons kantoor georganiseerd in vakgroepen die elkaar overlappen. Resultaat: een vruchtbare kruisbestuiving die de kennis van onze advocaten telkens weer verruimt. En dat komt elke cliënt ten goede. Wilt u meer weten over onze aanpak? Neem eens een kijkje op onze website, of bel ons voor een afspraak.

Mechelsesteenweg 27
2018 Antwerpen
parking | Hemelstraat
telefoon | + 32 3 232 50 60
fax | + 32 3 232 30 50

www.gsj.be
e-mail | info@gsj.be

Onmisbaar voor elke lokale overheid

15% korting
bij bestelling
t.e.m. 25 mei.
Vermeld zeker code:
10-0248-8

OCMW Zakboekje Beleid en Sociale Dienst 2010

Auteurs: J. Agten, L. Asselberghs

Nieuwe editie

De editie 2010 van het zakboekje werd volledig geactualiseerd:

- Het deel 'Structuur en werking' verduidelijkt de werking en de taken van het OCMW.
- Het alfabetische 'Sociaal Lexicon' verklaart in verstaanbare taal de specifieke procedures en terminologie. Verschillende nieuwe (sub)trefwoorden werden toegevoegd. Ook het nieuwe Woonzorgdecreet komt aan bod.
- Het derde deel bundelt alle relevante wetgeving, waaronder de OCMW-wet en het OCMW-decreet.

Extra voordeel voor abonnees! Gratis e-zine met update van cijfergegevens.

Abonnement: € 62 -15% = € 52,70 incl. btw

Enmalige aankoop: € 80,60 -15% = € 68,51 incl. btw

➔ go.kluwershop.be/ocmw

Overzicht van het Belgisch administratief recht 2009

Auteurs: A. Mast (†), J. Dujardin, M. Van Damme, J. Vande Lanotte

Blijf uit de eerste hand geïnformeerd over het administratief recht met de nieuwe 'Mast'.

Het administratief recht is voortdurend in beweging. Maar het *Overzicht van het Belgisch Administratief Recht* houdt zijn stevige reputatie als ultiem referentiewerk onveranderd in ere. Het *Overzicht van het Belgisch Administratief Recht* behandelt vrijwel de volledige normering op administratief rechterlijk vlak. Inclusief alle wijzigingen sinds de vorige uitgave, en dat zijn er heel wat. In deze nieuwe editie komen ze uitvoerig aan bod, geïllustreerd met praktijkvoorbeelden en verfijnde rechtspraak.

Bestel voor 25 mei en krijg **15% korting.**

Enmalige aankoop: € 220 -15% = € 187 incl. btw

➔ go.kluwershop.be/obar

www.kluwershop.be

Kluwer

a Wolters Kluwer business

Voor meer publicaties, surf naar www.kluwer.be/gemeente

BESTELLEN IS MAKKELIJK: Bel 0800 30 144 • Fax 0800 17 529 • info@kluwer.be ➔ www.kluwershop.be

uw talent, ons talent

Talent aantrekken, selecteren, begeleiden doorheen alle fases van hun carrière en processen optimaliseren, daar ligt het talent van Jobpunt Vlaanderen. Wij dragen bij tot een efficiënte en effectieve overheid door advies en begeleiding aan te bieden bij de professionalisering van het HR-beleid van de Vlaamse provinciebesturen, steden en gemeenten, OCMW's, intercommunales en de Vlaamse overheid.

Jobpunt Vlaanderen biedt een efficiënte wervings- en selectieprocedure met gelijke kansen voor elke kandidaat. Het juiste talent op de juiste plaats, dat is wat telt. Daarnaast begeleiden wij de prestatie-evaluatie, outplacement, tijdelijke vervangingen en interne herplaatsingen van personeel, procesoptimalisatie en personeelsplanning. Steeds vanuit een bekommernis om de kandidaat of de werknemer, met als eindbestemming de optimale oplossing voor de organisatie.

**Maak kennis met ons op de VVSG trefdag
op donderdag 6 mei 2010.**

job.
jobpunt Vlaanderen

www.jobpunt.be

Merelbeke en Geraardsbergen halen de banden met hun kerkdorpen aan met de methodiek DORP inZICHT.

Bestuur en bewoners werken samen aan het dorp

Besturen dicht bij de mensen is niet altijd evident. Zeker niet in gemeenten waar het gemeentehuis ver van de kerkdorpen gelegen is. Schepen Bertrand Vrijens heeft in Merelbeke goede ervaringen met de methodiek DORP inZICHT. **LIESBET BELMANS**

Hoe houdt een bestuur een band met de inwoners uit afgelegen plattelandskernen? Hoe organiseert het inspraak en engagement? Het kan met DORP inZICHT. Deze methodiek helpt inwoners de problemen en de potenties van een dorp in kaart te brengen om daar vervolgens, in samenwerking met het gemeentebestuur en anderen, aan te werken.

Nadat in 2004 in Flora, de meest verstedelijkte kern van Merelbeke, een succesvolle herdenking van zestig jaar bombardement was georganiseerd, besepte het bestuur dat het inderdaad mogelijk was veel mensen rond een thema samen te brengen. Vanaf toen werd elk jaar in een andere deelgemeente iets georganiseerd, samen met de inwoners. Bertrand Vrijens: 'Op die bijeenkomsten werden we als bestuurders steevast aangesproken: "Hoe zit het met die straat?" - "Wanneer wordt dat opgelost?" Dat zette ons aan het denken: moeten we niet meer contact houden met de inwoners over wat er plaatselijk leeft? Moeten we die dialoog niet bestendigen? Bovendien hebben we in Merelbeke veel nieuwe inwoners, en die mensen willen we kunnen bereiken.'

Was DORP inZICHT een bewuste keuze?

'De mensen van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen trokken langs de gemeenten met deze methodiek en de werkwijze met dorpshuizen. We namen contact op, want we hadden het gevoel dat DORP inZICHT hier wel kon lukken, zeker omdat we al de gewoonte hadden om samen met de inwoners aan die dorps evenementen te werken. DORP inZICHT slaagt erin verder te gaan dan de klassieke adviesraad. Je kunt praten over een breder aantal thema's, met andere inwoners. En dat was precies wat we wilden.'

DORP inZICHT in 't kort

DORP inZICHT is een instrument voor en door inwoners. 'Er samen werk van maken' is de kernboodschap. Inwoners kunnen zelf verantwoordelijkheid nemen in het meedenken en meewerken aan de toekomst van hun dorp.

Via de methode voeren de inwoners een onderzoek uit naar de leefbaarheid van hun dorp, over het algemeen in samenwerking met het bestuur. Aan de inwoners wordt hun mening gevraagd over verscheidene leefbaarheids-thema's (zoals milieu, verkeer, sociale cohesie, veiligheid of lokaal bestuur). Wat zijn de potenties van het dorp? Wat zijn de knelpunten? Wat willen/kunnen de inwoners daar zelf aan doen? Wat wordt er verwacht van de andere betrokkenen (zoals het lokale bestuur, De Lijn, de Post, het OCMW)?

De resultaten worden gebundeld in een rapport en voorgesteld aan de inwoners, het lokale bestuur en andere betrokkenen. Dan is het tijd om ermee aan de slag te gaan.

DORP inZICHT is sinds 2001 in veertig dorpen in heel Vlaanderen succesvol toegepast. Het leverde zowel materiële als immateriële verbeteringen op: een dorps huis, de heraanleg van een speelplein, meer sociale samenhang, een bewonersplatform, een dorpsontwikkelingsplan, betere communicatie tussen bewoners en bestuur, beleidsaanbevelingen.

Kortom, DORP inZICHT stopt niet bij de presentatie van de resultaten. Integendeel, het wil een structurele basis geven aan de verdere ontwikkeling van het dorp of de kleine plattelandskernen.

• www.dorpinzicht.be

Beleidsmedewerker Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen:
luc.joos@samenlevingsopbouw.be, T 09-376 71 05

Hoe verliep DORP inZICHT?

'We lanceerden de methodiek in januari 2009 in deelgemeente Schelderode. Zeven enthousiaste inwoners organiseerden met een projectgroep een succesvolle bewonersbijeenkomst om de thema's voor de vragenlijst vast te leggen. Tijdens die bijeenkomst merkten we dat de inwoners met vragen zaten waar wij eigenlijk al mee bezig waren. Maar mensen zijn daar dikwijls niet van op de hoogte. Het was dus een uitstekende kans om als bestuur ook zelf informatie te geven.'

'In juni werd de vragenlijst verspreid en meer dan de helft van de Schelderodenaren heeft hem ingevuld. Na de verwerking kreeg elke inwoner een beknopt rapport en organiseerden we een open bewonersvergadering om de resultaten te bespreken. Niet alleen in Schelderode, ook in de deelgemeente Munte hebben we dit proces met succes doorlopen en nu zijn we ermee aan de slag in Bottelare en Melsen.'

Lagen inwoners en bestuur wakker van dezelfde zaken?

'De hete hangijzers bleken mobiliteit, bruggen en wegen te zijn. Iets wat we hadden verwacht. Toch zag je ook andere bekommernissen. In Munte bijvoorbeeld zijn we als bestuur sterk bezig met het dorps huis en wat we daarvan gaan maken. Maar daar kwamen helemaal geen vragen over. Integendeel, men focuste vooral op snelheidsbeperking, openbaar vervoer en ruimtelijke ordening.'

Wat gebeurt er met de resultaten?

'De vragenlijst heeft veel beweging gebracht in Schelderode. Sinds december 2009 komt de projectgroep iedere eerste donderdag van de maand samen, met begeleiding. Er werd een trekker aangeduid en onze personeelsleden zijn aanwezig. Transport/mobiliteit, een speelplein, sociaal leven zijn enkele voorbeelden van thema's waaraan de groep de komende tijd zal werken. Dankzij een eigen website communiceert het platform met de inwoners van Schelderode.'

Proberen jullie met deze groep een structurele dialoog op te zetten?

'Ja, we nemen dit wel ernstig. Als we inspraak vragen, dan moeten we ook inspraak gunnen. Daarom zal de projectgroep binnenkort officieel erkend worden als een bewonersplatform en stellen we een afsprakennota op over de dialoog die we zullen voeren.'

Sociaal consulent Rian Verstringe, schepen Bertrand Vrijens, vormingswerker Niels Verté. Bertrand Vrijens: 'Dankzij DORP inZICHT ben je samen verantwoordelijk voor het dorp. De tijd dat politici alles van bovenaf beslisten, is voorbij.'

'Maar het is niet de bedoeling een minigemeenteraad op te richten of de klachtenbank te organiseren. We geven op voorhand duidelijk aan dat we voor iets opbouwends kiezen en wat er wel en niet mogelijk is. Zo scheppen we geen verwachtingen die we niet kunnen inlossen.'

'Via eigen initiatieven en een jaarlijkse bewonersvergadering kan het platform de band met de rest van de inwoners bewaren. We ondersteunen hen met 500 euro voor werkingskosten en stellen onze toelage voor buurtprojecten ook open voor hun initiatieven (zoals een wandelzoektocht of de paastocht). Het platform beheert dat geld zelf en maakt aan het einde van het jaar een verslagje over de besteding.'

Gaan jullie DORP inZICHT nog meer toepassen?

'We hebben net een samenwerkingsovereenkomst met Samenlevingsopbouw afgesloten om in meer deelgemeenten de toepassing te doen. Dit kost ons 22.000 euro en er zijn twee mensen van ons eigen personeel mee bezig. Het hele college staat achter deze werkwijze en ook de inwoners van Merelbeke zijn enthousiast. Dankzij DORP inZICHT ben je samen verantwoordelijk voor het dorp. De tijd dat politici alles van bovenaf beslisten, is voorbij.'

Liesbet Belmans is VVSG-stafmedewerker
Steunpunt Landelijke Gemeenten

ADVERTENTIE

www.batterysupplies.be

BATTERY SUPPLIES

The Battery Specialists

- ALL BATTERIES
- CHARGERS
- ACCESSORIES
- TRACTION BATTERIES

XTREME STARTER BATTERIES

CROWN DEEP CYCLE BATTERIES

SEMI-TRACTION BATTERIES

ZIVAN HIGH FREQUENCY CHARGERS

AG-TRON CHARGERS

AG-FIT BATTERY PACKS

MIDAC TRACTION BATTERIES

HIGH FREQUENCY CHARGERS

www.batterysupplies.be

Cultuurbeleidscoördinator Rina Cosyns, schepen Guido De Padt, opbouwwerkers bij Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen Maja Van der Bracht, Sofie Van Moorte en beleidsmedewerker bij Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen Luc Joos.

Geraardsbergen maakt band met zestien dorpen hecht

Bewoners zo goed mogelijk bij het beleid betrekken is een steeds weerkerende prioriteit in Geraardsbergen. De 31.000 inwoners leven verspreid in maar liefst zestien dorpen, vaak ver van het centrum. Tot eind 2010 werkt het gemeentebestuur aan een betere band met de inwoners van tien dorpen, in samenwerking met Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen.

Het schepencollege van Geraardsbergen ging in het verleden wel sporadisch naar de dorpen, maar er was geen continuïteit. 'De volgende jaren willen we sterk inzetten op die participatie. We willen de dorpsbewoners regelmatig consulteren en informeren over het beleid,' zegt Guido De Padt, OCMW-voorzitter en schepen van Cultuur. 'Bovendien neem ik overal de term *verdeelgemeentelijken* mee. Met het cultuurcentrum organiseren we bijvoorbeeld ook in de dorpen concerten en zomerevenementen. En we werken via kunst aan de dorpsidentiteit. Ook vanuit het OCMW kijken we verder dan het stadscentrum. We willen naar de dorpen toegaan, met antennes.' Dit leeft volgens hem ook bij de burgers. 'Continuïteit is belangrijk, en een positieve houding zodat verzuring niet de bovenhand haalt. Zo moeten we goed communiceren over onze beperkingen: wat we als bestuur niet kunnen, of wat we niet op het niveau van het dorp kunnen regelen.'

In de tien deelgemeenten van Geraardsbergen (Grimminge, Idegem, Nieuwenhove, Onkerzele, Ophasselt, Schendelbeke, Smeerebbe-Vloerzegem, Waarbeke, Zandbergen, Zarlardinge) gaat het bestuur samen met de inwoners – zowel individueel als uit het verenigingsleven, middenveldorganisaties en georganiseerde

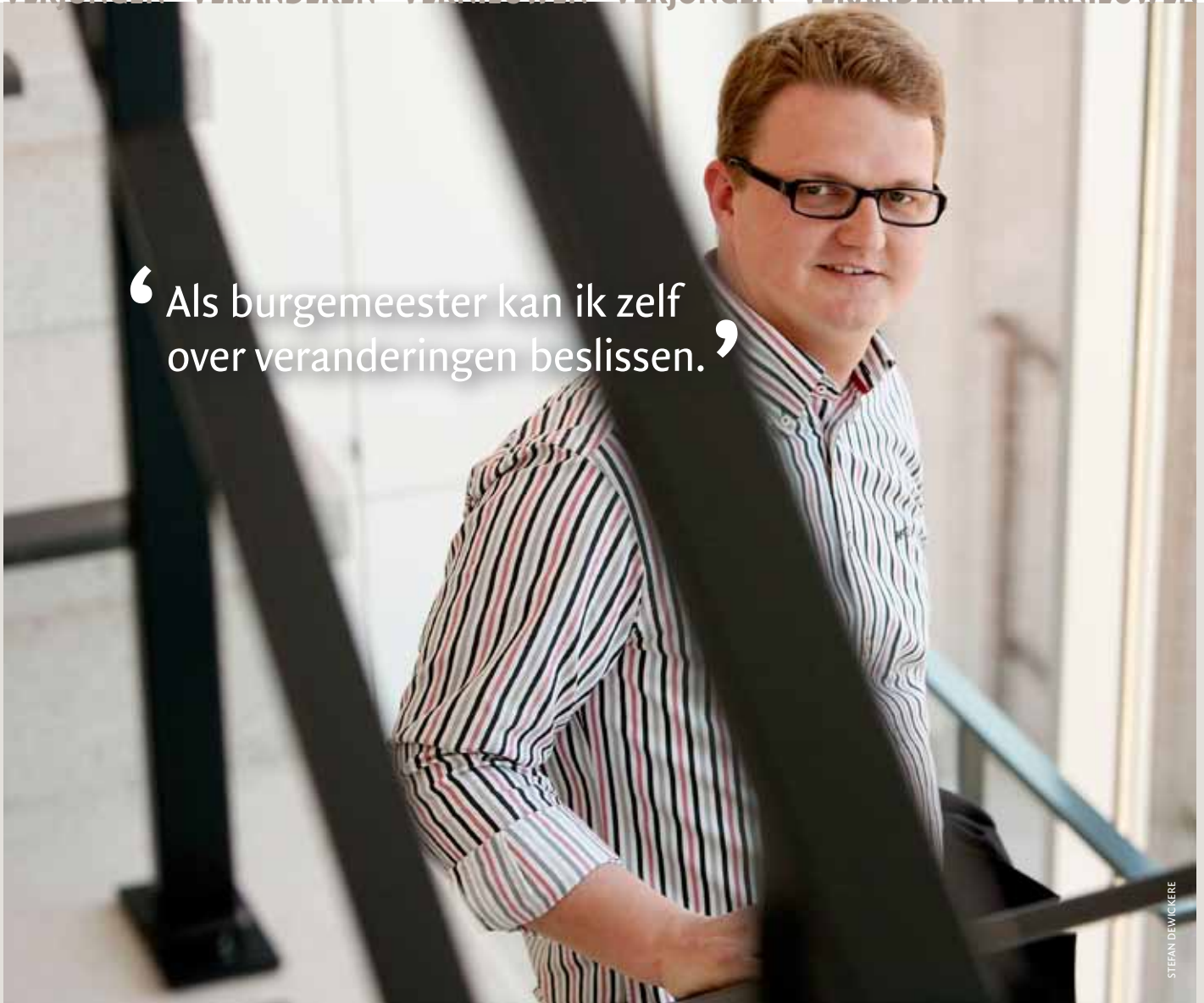
bewonersgroepen – op zoek naar wat er leeft om zo meer sociale samenhang te creëren. Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen ondersteunt dit hele project, dat subsidies krijgt binnen Leader Vlaamse Ardennen. 'We starten met het aanspreken van sleutelfiguren in het dorp en organiseren dan een dorpsbijeenkomst, een startmoment. Inmiddels zijn we in elk van die dorpen met

DORP INZICHT slaagt erin verder te gaan dan de klassieke adviesraad. Je kunt praten over een breder aantal thema's, met andere inwoners.

een groep inwoners aan de slag.' Naast DORP INZICHT worden ook andere methodieken gebruikt (zoals buurtverhalen, dorpspiegel, droomtraject of dorps-huis), afhankelijk van de dynamiek in de betrokken dorpen. 'Aan het einde van de projectperiode organise-

ren we een *dorpenmarkt*. Zo kunnen de inwoners ervaringen uitwisselen, elkaars resultaten bewonderen en elkaars dorp beter leren kennen,' vertelt Guido De Padt. Dit kan volgens hem de basis vormen voor een structurele vorm van bewonersparticipatie. 'We willen in de toekomst die initiatieven erkennen en hun ook een bepaald budget geven. Dat we dit kunnen voortzetten is heel belangrijk. Nu de zaak financieel nog rond krijgen.'

Liesbet Belmans is VVSG-stafmedewerker Steunpunt Landelijke Gemeenten

‘Als burgemeester kan ik zelf over veranderingen beslissen.’

STEFAN DEWICKERE

Kris Colsoul

Kris Colsoul (30) van Landen is de jongste burgemeester van Vlaanderen. Hij rolde in de politiek toen de CD&V in 2000 vroeg of hij niet op de lijst wilde staan: ‘Ik kwam pas van school en was niet met politiek bezig maar ik wilde de lijst steunen en werd rechtstreeks verkozen. Na vier jaar werd ik schepen. Ik had de microbe ondertussen te pakken, meer nog, gaandeweg ben ik verslaafd geraakt aan de politiek. Ik vind het een eer verkozen te zijn. Ik doe het uit idealisme, ik wil iets veranderen en dankzij de politiek kan ik over veranderingen beslissen.’

‘De vorige meerderheid was dertig jaar aan de macht, ze hebben goede dingen gedaan maar er zat wat sleet op. Nu hebben we een heel jong college. Met die jonge ploeg zien we de zaken toch anders. Dat we geen cultuurzaal in de gemeente hebben, vangen wij op door een gebouw te huren. Voor het vorige college was dat ondenkbaar. In plaats van enkel mee te werken aan de vergunning wilden wij in het windmolenproject aan de autosnelweg aandeelhouder worden. En om zelf het woningbeleid te kunnen sturen hebben we een grondregie opgericht, project-

ontwikkelaars nemen anders alle gronduitbreidingsgebieden in. Soms gaat het ook om kleine dingen: met de nieuwe Finse piste op houtschors lopen beginnende joggers minder gevaar op knieblessures.’

‘De zelfstandigen in het college willen Landen efficiënt leiden, zoals een KMO, daarnaast willen we een klantvriendelijke en gediensstige stad zijn. Landen bestaat uit een stadscentrum en dertien kleine dorpjes: een verscheidenheid aan mensen en mentaliteiten. Ons mooie Haspengouw is zeker een troef die we nog verder kunnen uitspelen, op toeristisch vlak hebben we nog veel werk voor de boeg.’

‘Politiek is een manier van leven, je oefent die functie altijd uit en zo word je voor een stuk geleefd. Het moeilijke is dat ik ook landbouwer moet blijven, je weet nooit wat er morgen gebeurt. In het voor- en najaar zit ik veel op de tractor en minder op het stadhuis, terwijl je me er in de winter altijd kunt vinden. Ik vrees dat ik dit niet tot mijn zestigste volhoud. Toch wil ik de volgende beleidsperiode door kunnen werken, we zijn zo goed bezig.’ **MvB**

Katrijn Willems

Katrijn Willems (26) is sinds januari dit jaar OCMW-voorzitter van Kortenberg: 'Bij ons thuis ging het altijd over de plaatselijke politiek. Mijn vader zit al dertig jaar in de gemeenteraad en is schepen. Op mijn vrije middelbare school was die blauwe stempel een last. Pas aan de VUB werd ik politiek geïnteresseerd: ik las de krant, ging mee naar de gemeenteraad en volgde de bestuursvergaderingen van de plaatselijke afdeling. Op vraag van de plaatselijke afdeling stond ik bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 mee op de lijst, op de 22ste plaats van de 25. Ik was rechtstreeks verkozen maar omdat ik niet met mijn vader in de gemeenteraad kon zetelen, mocht ik naar het OCMW.'

'Ik werk als zelfstandige mee in het familiebedrijfje Immo Willems. De mensen kennen ons, mijn ouders wonen hier al heel hun leven. Mijn naam heeft meegespeeld, maar daarnaast moeten de mensen ook zien dat je voor hen in de weer bent. Ik heb ondertussen ook meegedaan aan de federale en Vlaamse verkiezingen en heb altijd goed gescoord. Zo kon ik mezelf bewijzen los van

een bekende familienaam. Maar de lokale politiek wordt voor de rest van mijn leven de basis.'

'In Kortenberg zijn er echt hulpbehoevende mensen. Als OCMW-voorzitter wil ik hen helpen met sociale initiatieven of nieuwe zaken zoals het digitale sociale huis. Maar het OCMW heeft een slechte bijklank omdat een aantal mensen maakt misbruik van het systeem. Daarom moet je uitkeringen in de tijd beperken en mensen helpen zelfredzaam te worden. Dat is mijn ambitie. Daarnaast wil ik graag dat het OCMW zijn kerntaken perfect uitvoert en dat er geen wachtlijsten meer zijn voor schoonmaakhulp of huisvesting. Ze zeggen dat alles in de politiek lang duurt, maar lokaal valt dat mee, in je gemeente kun je nog echt dingen veranderen.'

'Politiek is een microbe. Ik doe het heel graag. Als zelfstandige valt het te combineren omdat ik zelf mijn uren kies. Ik heb communicatiewetenschappen gestudeerd, maar tijdens mijn korte politieke loopbaan heb ik eigenlijk meer levenswijsheid geleerd.' **MvB**

‘In je gemeente kun je echt dingen veranderen.’

Seppe De Blust

Seppe De Blust (22) is het jongste gemeenteraadslid in de stad Antwerpen. 'In het begin gaven de anderen me respijt omdat ik alles nog moest leren. Zenuwen en kwaadheid waren me toen niet vreemd, soms verliet ik dan even de zitting om rustig te worden. Natuurlijk moet ik mijn verontwaardiging behouden en met beide voeten in de maatschappij blijven staan. Maar naast de politiek ben ik nog met zoveel andere dingen bezig, alles vloeit door elkaar. Op de Antwerpse universiteit werk ik nu als socioloog. Daarnaast studeer ik stedenbouw en ruimtelijke planning.'

'Het is leuk dat je als gemeenteraadslid in andere steden kunt rondwandelen en er ideeën kunt opdoen waarover je dan in je eigen stad een ballonnetje kunt oplaten. Zo zag ik in Rotterdam een verbouwde graansilo voor jonge ontwerpers. Antwerpen telt veel modebedrijfjes en jonge ontwerpers, voor de creatieve sector is een bruisende creatieve omgeving van cruciaal belang, daar zetten we ons nu voor in. Dat Antwerpen na Rotterdam en Turijn in 2011 Europese jongerenhoofdstad wordt, daar heb ik ook mijn steentje toe bijgedragen. Ik heb gezorgd voor een openbare toilettenplan in de stad dat nu wordt gerealiseerd, dat idee kwam er toen ik met een groepje vrienden 's nachts door de stad dwaalde.'

'Mijn droom voor Antwerpen is dat alle mensen die er nu wonen de goesting en de mogelijkheid behouden om er te blijven wonen: voor jongeren omdat het er mooi en levendig is en voor ouderen omdat het er rustig genoeg is. Dat is de droom die we proberen te realiseren. De stad vergroent en vergrijsst maar moet doorgroeikansen voor zijn inwoners blijven creëren. We moeten iets met het talent doen dat voorradig is.' 'Een carrièreplan heb ik niet, in de politiek kan dat elke keer overhoop gehaald worden. Ik wil eerst verder in de wetenschappelijke wereld, daar ideeën en ervaring opdoen. Politiek is vooral interessant als je andere ervaringen in je rugzak hebt en die moet ik nog vergaren. Ik ben 22 jaar, er staan nog verschillende mogelijkheden open.'

Bij Seppe De Blust zit politiek niet in de familie: 'Behalve als je politiek definieert als verontwaardiging en een constante zoektocht naar alternatieven. Mijn ouders zijn altijd actief geweest in buurt- en burgerbewegingen. Als kind ging ik al betogen. Ik heb me in 2006 aangeboden bij de SP.A zodat jongeren op mij zouden stemmen en niet op Vlaams Belang.' **MvB**

‘Ik wil verontwaardigd blijven.’

Grote Markt en halfopen
ondergrondse parkeergarage, Sint-Niklaas

Creating balance

ARCADIS is een internationale onderneming die advies, ontwerp-, ingenieurs- en managementdiensten levert op de gebieden infrastructuur, water, milieu en gebouwen. We verbeteren mobiliteit, duurzaamheid en de kwaliteit van leven, door balans aan te brengen in de bebouwde en natuurlijke leefomgeving. ARCADIS ontwikkelt, ontwerpt, implementeert, onderhoudt en exploiteert projecten voor bedrijven en overheden. Met 790 medewerkers en EUR 81 miljoen omzet heeft de onderneming een uitgebreid netwerk dat steunt op sterke lokale marktposities.

Bezoek onze stand op de Trefdag van VVSG op donderdag 6 mei in ICC Gent. Doe de Wii-fitheidstest op onze stand, ontdek hoe fit u bent en maak kans op een sportabonnement.

Onze fitte geesten bedenken continu duurzame en innovatieve totaaloplossingen voor uw gemeente of stad.

Meer weten?

www.arcadisbelgium.be | info@arcadisbelgium.be

Imagine the result

Reeks

Professionele vaardigheden

15 x ondersteuning van uw leidinggevende vaardigheden

Zopas verscheen de 15de pocket in de reeks Professionele vaardigheden: 'Resultaatgericht werken met het jaarplan'. Met deze 15de pocket speelt de VVSG sterk in op de zware planningsverplichtingen die de lokale besturen de laatste 15 jaren overstelpt hebben. Het resulteerde vaak in omslachtige planningsdocumenten die in de praktijk moeilijk hanteerbaar zijn. In de nieuwe pocket vindt u alles over de A3 methodiek, een manier om jaarplannen beknopter, overzichtelijker en vooral meer bruikbaar te maken.

Mark Suykens: "Met 15 titels hebben we uniek begeleidingsmateriaal aangereikt, zowel voor leidinggevende personeelsleden als politici in gemeenten, OCMW's, politiezones, gemeentebesturen en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Leidinggevend vinden in deze reeks pockets zowel visie als concrete methoden en instrumenten om hun organisatie op een hoog professioneel niveau uit te bouwen. Dit materiaal wordt door de VVSG intensief gebruikt bij vorming en opleidingsprogramma's, bij procesbegeleidingen, studiedagen en congressen."

De reeks Professionele vaardigheden bestaat enerzijds uit een losbladig handboek en anderzijds uit pockets. Het gaat over dezelfde inhoud, verkrijgbaar in 2 formules.

Het losbladig werk

PROFESSELE VAARDIGHEDEN – HANDBOEK VOOR LEIDINGGEVENDEN

Hoofdredacteur: Theo Wijnen (VVSG) // 4 ringmappen + cd-rom // ISBN: 9057180766 // Prijs: VVSG-leden € 109, niet-leden € 129

De pocketreeks 'Professionele vaardigheden' van VVSG-Politeia is al jaren een groot succes in de meest verscheiden sectoren en organisaties. De inhoud is niet alleen verkrijgbaar in afzonderlijke pockets, maar ook in het losbladig werk 'Professionele vaardigheden – Handboek voor leidinggevend'. Dit boek hoort thuis in het boekenrek van elke leidinggevende en stafmedewerker.

De auteurs volgen de nieuwste trends op het gebied van managen en leiding geven op de voet, zodat u steeds mee bent met de recentste evoluties. Het boek wordt driemaal per jaar aangevuld. Wie zich abonneert, krijgt dus telkens de meest actuele informatie.

De teksten van al de pockets die hierna worden opgesomd, zijn opgenomen in het losbladig werk.

Alle kaderteksten, oefendocumenten en checklists werden bovendien verzameld in Wordformaat op één cd-rom. Handig voor al uw opleidings- en begeleidingssessies.

Koop de pocket 'Resultaatgericht werken met het jaarplan' en kies nog twee pockets uit de reeks voor in totaal 60 euro (i.p.v. 75 euro). Aanbod geldig tot en met 31 augustus 2010; bestellen kan alleen via bijgevoegde bestelkaart.

politeia

Thematisch overzicht van de pockets

COACHEND LEIDERSCHAP

Auteur: Theo Wijnen // 3de editie // incl. cd-rom // ISBN: 9057180634 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

In deze herwerkte versie vindt u o.m. nieuwe bijdragen over de verandering in het organisatieklimaat en het werken aan cultuuromslag, het transformationele leiderschap, de valkuilen bij persoonsgerichte coaching, de kern van coachingsvragen en de gedragsbeïnvloeding van de medewerker.

COÖRDINEREN EN SAMENWERKEN

Auteur: Theo Wijnen // 3de editie // incl. cd-rom // ISBN: 9057180332 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Deze pocket gaat dieper in op belangrijke taken en vaardigheden van leidinggevenden en coördinatoren zoals werkzaamheden coördineren, besluitvorming binnen de dienst, plannen, ordenen en structureren, delegeren en controleren... Met de oefendocumenten op de cd-rom kan u dadelijk aan de slag.

WERKEN MET HET CAF-MODEL

Auteurs: Nick Thijs en Patrick Staes // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9057180154 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Alsmaar meer lokale besturen slaan de weg in van Integrale KwaliteitsZorg (IKZ). Het CAF-model (versie 2006) reikt een kader aan dat de organisatie toelaat op een gestructureerde manier een zelfevaluatie uit te voeren. Op die manier kan men een permanente verbeterdynamiek op gang brengen.

WERKEN MET MANAGEMENTTEAMS

Auteurs: Mieck Vos en Theo Wijnen // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9057180707 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Het MAT kan beschouwd worden als dé tool van het Gemeentedecreet. De pocket 'Werken met managementteams' bundelt alle informatie voor het oprichten van een nieuw MAT maar ook voor het bijsturen en verder ontwikkelen van een bestaand MAT.

VERGADERTECHNIEKEN

Auteur: Jos Huypens // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9789057180972 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

De pocket geeft een overzicht van alle do's en don'ts wat vergaderen betreft. Zowel de voorbereiding van de vergadering, het verloop ervan als de opvolging komen aan bod. Verder is er aandacht voor alternatieve vergadermethoden.

COMPETENTIEMANAGEMENT

Auteur: WIVO vzw // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9782509000514 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Breng meer systematiek en een doorgedreven professionaliteit in uw organisatie door te werken aan het management van uw menselijk potentieel. Met een competentie-model, stappenplannen en praktijkvoorbeelden kunt u met competentie-management aan de slag.

BEMIDDELINGSVAARDIGHEDEN VOOR LEIDINGGEVENDEN

Auteur: Silvia Prins // 1ste editie // ISBN: 9782509001917 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Deze pocket richt zich specifiek tot de leidinggevende die een rol van bemiddelaar wil opnemen en zich hier grondig op wil voorbereiden. Het boek zorgt voor een houvast om zelf op een constructieve manier bij te dragen aan het oplossen van conflicten in de eigen werkomgeving.

PRAKTISCHE HANDLEIDING VOOR GEÏNTEGREERD MANAGEMENT

Auteur: Ruud Bourmanne // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9782509003782 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Deze pocket toont aan dat alle initiatieven die te maken hebben met organisatieontwikkeling, kwaliteitszorg, interne controle, beheerscontrole e.d. kunnen geïntegreerd worden in één overzichtelijk, beheersbaar en transparant systeem en dat de implementatie kan starten vanuit een 'light versie'.

30 MANAGEMENTMODELLEN VOOR DE LOKALE OVERHEDEN

Editors: Johan De Cooman en Theo Wijnen // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9782509004598 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Meer dan 20 auteurs uit lokale besturen en andere organisaties brachten hun kennis en ervaring op het vlak van managementmodellen samen. Van elk model is er een beschrijving aan de hand van een figuur of schema; de meerwaarde wordt toegelicht, maar ook de valkuilen bij de toepassing van het model.

POLITICI EN PERSONEELSLEDEN: SAMEN AAN ZET

Auteur: WIVO vzw // 1ste editie // ISBN: 9782509005038 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

De auteurs kozen zes momenten waarop de samenwerking tussen politici en personeelsleden cruciaal is: de start van een legislatuur, de opmaak van beleid en begroting, de werking van het managementteam, de dagelijkse werking, de aanpak rond integriteit en de evaluatie van topambtenaren.

RESULTAATGERICHT WERKEN MET HET JAARPLAN: A3 METHODIEK® NIEUW – 15de pocket in de reeks

Auteurs: Henk Doleman en Wouter Neerings // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN 9782509006110 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

De voorbije vijftien jaar zijn gemeenten en OCMW's overstelpt met planningsverplichtingen in vele beleidssectoren. Dit leidt vaak tot uitvoerige en moeilijk leesbare planningsdocumenten van vele tientallen bladzijden. In Nederland werd een A3 methodiek ontwikkeld om jaarplannen beknopter, overzichtelijker en vooral meer bruikbaar te maken. Deze pocket bevat de voor Vlaanderen bewerkte versie van de methodiek, op basis van het CAF-model. De methodiek laat toe het jaarplan weer te geven op twee A-viertjes, ofwel één A3. Of het nu het jaarplan betreft van een afdeling, een organisatieonderdeel of een organisatie als geheel, de omvang van het plan beslaat nooit meer dan 'one paper'. En dat is meteen ook de kracht van deze methodiek. Op de bijbehorende cd-rom staan heel wat voorbeelden van A3-jaarplannen, evenals een aantal sjablonen om zelf mee aan de slag te gaan.

Koop de pocket 'Resultaatgericht werken met het jaarplan' en kies nog twee pockets uit de reeks voor in totaal 60 euro (i.p.v. 75 euro). (aanbod geldig tot en met 31 augustus 2010 en alleen bij bestelling via onderstaande bestelkaart)

Bestelformulier

Stuur of fax dit formulier naar: Uitgeverij Politeia, Ravensteingalerij 28, 1000 Brussel, fax 02 289 26 19.

Naam
 Functie
 Bestuur/Organisatie Lid VVSG Ja Nee
 Adres
 E-mail..... Tel.....
 Datum..... Handtekening.....Btw.....
 Facturatieadres idem als besteladres ander facturatieadres:.....

Ja, ik bestel

..... ex. van het **pakket van 3 pockets** dat gelanceerd wordt aan de **promotieprijs van 60 euro** n.a.v. de 15de pocket in de reeks.

Mijn pakket bestaat uit volgende titels:

1) **Resultaatgericht werken met het jaarplan: A3 methodiek ©**

2) (kies zelf een titel uit de reeks pockets)

3) (kies zelf een titel uit de reeks pockets)

Ja, ik bestel

Aantal	Titel	Prijs per ex. *
..... ex.
..... ex.
..... ex.

* Deze prijzen zijn inclusief btw maar exclusief verzendkosten. Uw gegevens worden door ons in een bestand bijgehouden en niet aan derden doorgegeven. Overeenkomstig de wet op de privacy heeft u inzage- en correctierecht. Aanbod geldig tot en met 31 augustus 2010; bestellen kan alleen via deze bestelbon.

Thematisch overzicht van de pockets (vervolg)

ORGANISEREN VAN VERANDERING

WERKEN MET DE SWOT-ANALYSE

Auteur: Simonne Vermeulen // 2de editie // incl. cd-rom // ISBN: 9057180677 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Het beoordelen van de interne sterkten en de externe kansen en bedreigingen, kortom, het maken van een SWOT-analyse, is een uitstekend middel om strategieën uit te stippelen. Deze pocket leert u hoe u dit handige hulpmiddel in de praktijk kan toepassen en met de cd-rom kan u elektronisch swotten.

NETWERKING EN ORGANISATIEONTWIKKELING

Editors: Nick Thijs, Steven Van Roosbroek en Theo Wijnen // 1ste editie // ISBN: 9057181002 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Twaalf auteurs uit verschillende sectoren hebben de handen in elkaar geslagen en hun inzichten en ervaringen beschreven m.b.t. netwerking en hoe dit concreet bijdraagt tot organisatieontwikkeling. De pocket gaat zowel over formele als over informele vormen van netwerking.

MANAGEN VAN VERANDERING

Auteurs: Luc De Schryver, Annemie Simkens en Theo Wijnen // 1ste editie // incl. cd-rom // ISBN: 9782509000316 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Dé pocket voor stafmedewerkers en hun leidinggevendenden die veranderingsprocessen moeten begeleiden. Voorwaarden, voorbeelden en instrumenten die ervoor zorgen dat veranderstrategieën tot de gewenste resultaten leiden en dat de investering loont.

SUPERVISIE EN INTERVISIE

Auteur: Stef Herman // 2de editie // ISBN: 9057180669 // Prijs € 25 (niet-leden € 29)

Deze pocket handelt over supervisie en intervisie als deskundigheidsbevorderende leer- en werkvormen. Bestemd voor iedereen die zich wil informeren over werkvormen om beter zelfstandig te functioneren.

LEREN LEREN

Najaar 2010:

'Vormings- en opleidingsbeleid in lokale besturen' (de 16de pocket in de reeks)

ONNODIG TE
FRANKEREN

JJBEA800000000000003832

UITGEVERIJ POLITEIA
Ravensteingalerij 28
1000 Brussel

Creativiteit in leven en werk

Klanten, maatschappelijk werkers en partners

ANTWERPEN – Het Antwerpse OCMW startte in 2008 het project ‘Gezond Leven’. Het koos drie thema’s waaraan de volgende jaren extra wordt gewerkt: gezinsplanning & seksuele gezondheid, gezonde voeding en de huisarts.

De gezondheidskloof tussen sociale groepen in ons land wordt steeds groter. Volgens het pas verschenen TAHIB-onderzoek (Tackling Health Inequalities in Belgium) neemt zowel de ongelijkheid in levensverwachting als de ongelijkheid in de verwachte gezonde levensjaren toe. Bovendien kan de helft van de mensen in armoede zijn gezondheidszorg moeilijk of onmogelijk betalen. Om hieraan iets te doen besloot het OCMW van Antwerpen de klanten, de maatschappelijk werkers én de partners te versterken. ‘Door in deze drie sporen te investeren verhoogt de slaagkans voor de klant en kunnen we ook duurzaam werken,’ zegt Marijke Cassiers, coördinator Gezondheid, departement Lokaal Sociaal Beleid. De doelstellingen en de bijbehorende acties zijn steeds op maat van de diverse klantengroep. ‘We zoeken naar de initiatieven die voor hen het meest toegankelijk, betaalbaar en duurzaam zijn. Dit vergt een continu zoeken naar evenwicht tussen klantgerichtheid en betaalbaarheid voor het OCMW. Samenwerken met partners en bestaande initiatieven om zo onze klanten optimaal toe te leiden en te integreren is hierbij heel belangrijk,’ zegt Marijke Cassiers. Vooral de projectwerking betreffende de huisarts moet de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor OCMW-klanten verhogen. ‘We hebben voor het thema huisarts gekozen omdat onderzoek van de Universiteit Antwerpen bevestigde dat mensen in kansarme stedelijke buurten meer stressgerelateerde symptomen vertonen en zorg om financiële redenen uitstellen. Bovendien hebben kansengroepen minder vaak een vaste huisarts en gaan ze dus vaker naar de spoedafdeling. Met het project trachten we zoveel mogelijk OCMW-klanten, en bij uitbrei-

ding ook Omnio-gerechtigden, de weg te laten vinden naar de huisdokter. Die coördineert en volgt hun medisch dossier op. Een grotere toeleiding naar de huisdokter vermindert tegelijk het oneigenlijke gebruik van de spoeddiensten en de specialisten.’

Informatie op maat

Communicatie speelt een belangrijke rol in het verhogen van de toegankelijkheid. ‘We organiseerden vorig jaar informatiemomenten in drie wijken in de stad. Tijdens twee van de drie momenten bezochten we ook de wijkgezondheidscentra. Alle deelnemers aan het bezoek die geen huisdokter hadden, schreven zich in,’ verduidelijkt Liesbet Meyvis, projectverantwoordelijke Gezond Leven. ‘De opvolging gebeurt indien nodig

Juni 2010 – ‘Ongelijk gezond, een lokale aanpak’

De VVSG organiseert in samenwerking met VIGeZ (Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie) en met de steun van de Koning Boudewijnstichting vijf regionale studie- en ontmoetingsdagen. In de voormiddag zijn er inleidende

lezingen over ongelijkheid in gezondheid en de rol van lokale besturen in de bestrijding ervan. Ook wordt stilgestaan bij de methodische aanpak en instrumenten. Naast de toegankelijkheidsscan wordt de scan Sociale Ongelijkheid in Gezondheid voorge-

steld. Via deze SONG-scan kunt u aan de hand van tien vragen nagaan of uw project genoeg rekening houdt met de sociale diversiteit van de bevolking en hoe het de sociale kloof in gezondheid helpt verkleinen. In de namiddag zijn er werkwinkels met goede

lokale praktijken. Op het einde van de studiedag lanceert de Koning Boudewijnstichting een nieuwe projectoproep over dit thema. Lokale besturen en organisaties kunnen dit najaar nog een subsidieaanvraag indienen. www.vvsg.be

versterkt op het veld

LAYLAERTS

Naast de huisartsen worden ook de ziekenhuizen en lokale welzijnsorganisaties aangesproken en ondersteund om mee te werken aan een toegankelijke gezondheidszorg.

individueel en met terugkoppeling naar de begeleidende maatschappelijk werker. We organiseerden ook een informatiemoment in samenwerking met een wijkgebonden organisatie.'

Naast deze groepsmomenten is ook de individuele begeleiding door de maatschappelijk werker belangrijk. 'We zoeken dus ook naar manieren om hen te versterken in hun rol van hulpverlener. Zo ontwikkelden we voor onze maatschappelijk werkers documenten om de informatieoverdracht en de sensibilisering te vergemakkelijken. Deze documenten en bijkomende informatie kunnen ze raadplegen op het intranet. Een voorbeeld van een ondersteunend document zijn de infofiches met pictogrammen en foto's voor laaggeletterde en anderstalige klanten over de derdebetalersregeling, de huisdokter, het Globaal Medisch Dossier, het ziekenfonds, het gebruik van de waarborgen medische zorgen, de specialisten en de sociale maximumfactuur. De maatschappelijk werkers beschikken ook over lijsten met huisartsen, gegroepeerd per postcode. Om de klant te ondersteunen om de derdebetalersregeling bij zijn huisdokter

aan te vragen stellen we een standaardbrief ter beschikking.'

'Om het driesporenbeleid compleet te maken zorgen we ook voor extra ondersteuning voor onze partners, in dit geval de huisartsen. Naar de voorzitters van alle huisartsenkringen stuurden we een informatiebundel waarin de derdebetalersregeling en de verwachte samenwerking met het OCMW worden toegelicht. Op vraag van de huisartsenkring komen we het project en het belang van de derdebetalersregeling ook op een vergadering toelichten.'

Ook de Antwerpse ziekenhuizen en de lokale welzijnsorganisaties worden aangesproken en ondersteund om hun cliënteel te sensibiliseren omtrent werken met een vaste huisarts. 'Alleen door samen dezelfde boodschap uit te dragen realiseren we een stadsbreed en duurzaam effect van onze inspanningen,' zegt Marijke Cassiers.

Sabine Van Cauwenberge

→ marijke.cassiers@ocmw.antwerpen.be,
T 03-338 28 05 en
liesbet.meyvis@ocmw.antwerpen.be,
T 03-338 28 52

» Energietransitie: sneller naar een groener systeem?

Het huidige energiesysteem staat onder druk. Een energietransitie is nodig als antwoord op zowel de fossiele schaarste als de toenemende energieonzekerheid en het klimaatvraagstuk. Waar brengt ons deze energietransitie en welke beleidsinstrumenten dienen hiertoe ingezet te worden? Bevoordert het huidige energie- en klimaatbeleid

ENERGIETRANSITIE:
SNELLER NAAR
EEN GROENER
SISTEEM?

de energietransitie of is een radicale beleidswijziging noodzakelijk? En wat kunnen we leren uit de energierevoluties die aangekondigd werden tussen 1970 en 1980? De energietransitie kan alleen slagen mits een consistente en doelgerichte aanpak gedurende vele decennia. Er valt geen tijd meer te verliezen. Met deze publicatie koppelt het Itinera Institute een analyse van de transitieproblematiek aan concrete beleidsvoorstellen.

J. Albrecht, Energietransitie: sneller naar een groener systeem? ASP – Itinera Institute uzv, www.itinerainstitute.org

» Kwaliteit kenbaar maken in de zorg

Patiënten hebben recht op kwaliteitsvolle zorg tegen betaalbare prijzen. Als zorgvoorziening zeggen dat je je best doet volstaat niet meer. Je moet bewijzen dat je al het mogelijke doet om een optimale kwaliteit te garanderen. Daarom pleit Zorgnet Vlaanderen voor de invoer van een internationaal erkend accreditatiesysteem waarbij

een onafhankelijke instantie zorgvoorzieningen komt doorlichten. Met zijn nieuwe publicatie wil het de accreditatie in de zorg actief ondersteunen

en stimuleren. Bij accreditatie geeft een onafhankelijke instantie na een grondige doorlichting een geschreven garantie dat een product, een proces of een dienst voldoet aan specifieke eisen. Daarbij wordt in de zorg rekening gehouden met de patiënttevredenheid, de resultaten, de medewerkerstevredenheid en de maatschappelijke meerwaarde. Het cahier kan worden gedownload op www.zorgnetvlaanderen.be

J. Pauwels (red.), Kwaliteit kenbaar maken in de zorg, Zorgnet Vlaanderen, Brussel, www.zorgnetvlaanderen.be/publicatie

Naaiatelier Par toi stimuleert interculturele uitwisselingen

KORTRIJK – Het naaiatelier Par toi ligt in het multiculturele hart van Kortrijk. Met dit buurtproject in de Zwevegensestraat wil het textielatelier van de vzw Bolwerk de interculturele dialoog stimuleren, meer dynamiek in de buurt brengen en persoonlijke initiatieven ondersteunen.

Sinds september 2009 zijn alle buurtbewoners op woensdagavond van 19 tot 21 uur welkom in het open atelier van Par toi. Voor maar 50 cent kunnen ze op een van de vier naaimachines kleren herstellen, een broek inkorten of gordijnen maken. Ter plaatse kunnen ze voordelig klein gerief zoals knopen en ritsen kopen. Hier geldt het do-it-yourself-principe: de deelnemers leren hoe ze zelf textiel herstellen, bewerken en verwerken. 'Met Par toi doen we aan empowerment,' zegt initiatiefneemster Roos Van den dries. 'We maken de mensen in economisch en sociaal opzicht sterker door hun capaciteiten te ontwikkelen. Door onze ligging in een multiculturele buurt wekken we automatisch veel interesse bij de allochtone bewoners. In het open atelier trekken we een heel gevarieerd publiek aan, van een Vlaamse timmerman, Somalische vrouwen tot een Iraakse schoenmaker.'

Workshops voor jongeren

Speciaal voor jongeren tussen 15 en 25 jaar organiseert Par toi sinds januari vierdaagse textielworkshops. Op woensdagnamiddag leren de jongeren kleding ontwerpen. 'Tijdens de startfase ligt de focus op de multiculturele samenstelling van de groepen,' legt Roos Van den dries uit. 'We kiezen voor een persoonlijke aanpak. Om Par toi bij ons doelpubliek bekend te maken ga ik op bezoek bij verschillende zelforganisaties zoals de OKAN-klassen voor minderjarige nieuwkomers en organiseer ik kleine workshops op buurtfeesten. We werken ook samen met andere organisatoren om onze doelstelling te realiseren. In samenwerking met het Sint-Jozefinstituut ontwerpen en stikken Vlaamse oma's en allochtone mama's op woensdagvoormiddag verteltasjes in ons naaiatelier. Met studenten sociaal werk van de Hogeschool West-Vlaanderen on-

derzoeken we met welke nieuwe vormen van communicatie we een divers publiek kunnen bereiken. In de workshops maken de jongeren kennis met ontwerpen en technisch omgaan met patronen, ze leren stikken en kleuren combineren. Volgend jaar start Par toi met thematische workshops voor het tweede niveau. Door de workshops te koppelen aan thema's maken de jongeren kennis met de totale werking van Bolwerk, een productiehuis voor circustheater en installaties. De vzw ontstond in 2003 in Deerlijk als experimenteel jeugdwerk. De organisatie heeft een textiel-, een muziek-, een kook- en een speelatelier. Bolwerk krijgt financiële steun van de provincie en het Streekfonds West-Vlaanderen en de stad Kortrijk.

Inge Ruiters

→ Roos Van den dries, roos@bolwerk.be
Textielatelier, T 0473-34 47 80

Tot 21 mei: Aanvragen brownfieldconvenanten

De Vlaamse Regering wil de herontwikkeling van verlaten bedrijventerreinen, de zogenaamde brownfields, stimuleren door het afsluiten van convenanten met projectontwikkelaars en investeerders. In 2009 ondertekende de Vlaamse Regering al 21 brownfieldconvenanten, op 12 maart 2010 keurde de Vlaamse Regering vijf nieuwe brownfieldconvenanten voorlopig goed (Kluisbergen, Zwijnaarde, Erembodegem, Tongeren, Sint-Pieters-Leeuw). Voor deze convenanten wordt binnenkort een publieke

consultatie georganiseerd. Tegelijkertijd wordt een tweede oproep gelanceerd voor het indienen van nieuwe projecten. Om in aanmerking te komen moet een belangrijk deel van het project economische herontwikkeling zijn, conform met de bestaande ruimtelijke structuurplannen en de aanvrager moet aantonen dat een gecoördineerd optreden van verschillende overheden noodzakelijk is.
www.brownfieldconvenanten.be

Bufferbekken als recreatieve ontmoetingsplek in stadscentrum

TIENEN - In 2008 legden Riobra en de stad Tienen een bufferbekken aan op het Martelarenplein, in het centrum van de stad. Dit bufferbekken is ingepast in de omgeving en verhoogt de recreatieve functie van het plein.

Het bufferbekken op het Martelarenplein in Tienen is aangelegd om het regenwater afkomstig van de Goossensvest, de Rijschoolstraat, de Meendijkstraat en de wat verderop gelegen Kazernesite tijdelijk op te vangen. Een gedeelte van het water in de buffer verdwijnt op natuurlijke wijze, door verdamping en infiltratie in de bodem. Wanneer het bufferbekken bij regenval volloopt, wordt het water via een ventielsysteem naar de Grote Gete afgevoerd. Het waterdebiet is door de vertraagde afvoer veel kleiner, wat het risico op wateroverlast beperkt.

In Tienen werd gekozen voor een open buffering van 1020 m³. De aanleg gebeurde in verschillende niveaus, met in het laagste gedeelte een zone die permanent onder water blijft staan en dienst doet als ondiepe vijver. Hieromheen zijn terrassen met een kleine hellingsgraad in trapvorm aangelegd. Deze zijn met gras beplant en ze doen dienst als ligweide wanneer het water in het bufferbekken laag staat. Omwille van het hoge grondwateroppervlak is het wachtbekken met betonietmatten uitgevoerd. De grondmassa boven deze matten compenseert de optredende waterdruk op de bodem en de taluds en voorkomt dat deze openbarsten of inkalven.

Om de recreatieve functie op te waarderen zijn er op het hoogste niveau van het waterbekken bomen aangeplant. Rondom zijn zitbanken geplaatst. De stad levert een informatiebord

over het concept voor educatieve en toeristische doeleinden. Het geheel past perfect in de groene omgeving van het Martelarenplein. Dit plein is al jaren een centrale ontmoetingsplaats voor de buurtbewoners. De aanwezigheid van een speeltuin zorgt voor beweging op en rond het plein. Het grote grasveld wordt door de scholen en tijdens de zomermaanden gebruikt als sportterrein. Het Martelarenplein is bovendien de vaste standplaats voor de woonwagens van de foorkramers. Ook zij kunnen van de aangename zit- of ligweide van het bufferbekken genieten. Met dit praktijkvoorbeeld is dus bewezen dat de aanleg van een bufferbekken met een recreatieve inslag geen utopie hoeft te zijn.

Julie Mertens en Marijke Tritsmans

→ Julie Mertens en Marijke Tritsmans, dienst communicatie Tienen, T 016-80 57 57, marijke.tritsmans@tienen.be
Els Missotten, bekkeningenieur Riobra, T 070-69 80 80, els.missotten@riobra.be

De terrassen zijn met gras beplant en doen dienst als ligweide wanneer het water in het bufferbekken laag staat.

► De file voorbij: het einde van het automobilisme?

Zit de auto in een doodlopend straatje? Hoe kan het dat een auto wordt verkocht als speelgoed terwijl hij in werkelijkheid een gevaarlijk wapen is? Waarom wordt een product dat ontworpen is om verkeerd te worden gebruikt niet verboden? Hoe komt het dat de auto slechts een energierement heeft van één procent en zich toch weet te verkopen als milieuvriendelijk? Het portret dat Kris Peeters schildert van de auto leest als een striemende aanklacht, maar wel een die doordesemd is van begrip. Want als geen ander is Peeters zich bewust van onze haat-liefdeverhouding met dit vervoermiddel dat het aanzien van de wereld veranderde. Met pijnlijke precisie, een flinke scheut filosofie en nooit zonder humor ontleedt hij de verklaringen voor hoe het zover is kunnen komen en legt hij uit hoe het verder moet, of kan, of net niet. *De file voorbij* verfrist onze kijkt op hoe we ons verplaatsen en waarom, omdat het boek van bij het begin het taalspel van het regerende 'auto-discours', waarvan de vanzelfsprekendheid anders haast nooit in vraag wordt gesteld, kritisch onder de loep neemt. In de file staan zal na dit boek nooit meer hetzelfde zijn. Kris Peeters is socioloog en mobiliteitsdeskundige bij het mobiliteitslaboratorium Baanbrekers. Hij was eerder schepen voor Mobiliteit van de stad Herentals. Hij schreef over mobiliteit al het goed onthaalde boek *Het vooruitperspectief*.

K. Peeters, *De file voorbij: afscheid van het automobilisme*, Uitgeverij Vrijdag, Antwerpen, 24,90 euro. www.uitgeverijvrijdag.be

Tot 31 mei: Belgische Prijs Veiligheid en Criminaliteitspreventie 2010

Als uw vernieuwend project aansluit bij het thema 'een beveiligd huis in een veilige gemeenschap door preventie en gemeenschapsgerichte politiezorg' kunt u meedingen naar de Belgische Prijs Veiligheid en Criminaliteitspreventie 2010, goed voor 5000 euro en nationale bekendheid. De winnaar mag deelnemen aan de Europese Prijs. besafe.ibz.be

Scoren met millenniumdoelstellingen

In 2000 maakten 191 landen onder de vlag van de Verenigde Naties een plechtige belofte: gedaan met extreme armoede tegen 2015. Door te werken met acht doelstellingen, de zogenaamde millenniumdoelstellingen, zou het leven voor de mensen in het Zuiden verbeteren. Minder kindersterfte, meer meisjes in het onderwijs en een verhoogde strijd tegen HIV/AIDS zijn enkele voorbeelden. Het zijn doelstellingen waaraan iedereen kan meewerken, ook de lokale besturen.

Lokale besturen kunnen hun lokale Noord-Zuidverenigingen, die vaak met concrete projecten aan de millenniumdoelstellingen werken, ondersteunen. Daarnaast is zich inschrijven in campagnes een vaak voorkomende manier om aan ontwikkelingssamenwerking te doen. De Fairtradegemeente-campagne en Mayors for Peace zijn voorbeelden van zulke campagnes, maar ook in het kader van de millenniumdoelstellingen bestaan er mogelijkheden om iets te doen. Een lokaal bestuur kan een rol van betekenis spelen, al is het maar voor millenniumdoelstelling 8: werken aan een globaal partnerschap. Want ook lokale besturen zijn een relevante partner in de bestrijding van armoede, zij kunnen aan hun partners in het Zuiden de expertise en kennis bieden die nodig is om de millenniumdoelstellingen te halen. Een voorbeeld: hoe kan een lokaal bestuur in het Zuiden de kindersterfte tegengaan als de burgerlijke stand geen duidelijke registratie van het aantal inwoners – en dus ook het aantal kinderen – heeft?

Scoren voor 2015

Maar ook zonder partner in het Zuiden kan een bestuur communiceren over de millenniumdoelstellingen en meer mensen bewust maken van de inspanningen die vereist zijn. Of om te sensibiliseren over het belang van deze doelstellingen. De Noord-Zuiddienst van de stad Brugge vond 2010 een geschikt moment om de inspanningen te verhogen. En met de Wereldbeker Voetbal voor het eerst op het Afrikaanse continent – in Zuid-Afrika – bood zich een geweldige mogelijkheid: scoren voor de millenniumdoelstellingen. In samenwerking met de provincie West-Vlaanderen, verschillende stadsdiensten en verenigingen werd voor het voorjaar van 2010 een volledig sportief, sociaal-cultureel en educatief programma uitgewerkt. De acht millenniumdoelstellingen werden vertaald in acht uitdagingen voor de Bruggelingen. Ook voor andere lokale besturen

is er een aanbod om aan deze campagne mee te werken. Het brengt moeilijke thema's als HIV/AIDS en mondiaal partnerschap meteen een stuk dichterbij.

De Wachtnacht

Ook voor de Coalitie 2015 De Tijd Loopt (een coalitie met meer dan twintig Noord-Zuidorganisaties) is 2010 een belangrijk jaar. De doelstellingen zijn ondertussen al tien jaar lang van kracht en moeten over vijf jaar gehaald worden. In september vindt een belangrijke evaluatie van de vooruitgang plaats, de VN houdt een top in New York die iedereen aan de belofte moet herinneren. Meteen het moment om iedereen begin september te mobiliseren om de eisen kracht bij te zetten en duidelijk te maken dat het Zuiden lang genoeg gewacht heeft. Op zaterdag 11 september wordt daarom in samenwerking met de stad Gent op het Sint-Pietersplein in Gent de Wachtnacht georganiseerd. Het wordt een massa-evenement met tal van optredens en inhoudelijke boodschappen in verband met de millenniumdoelstellingen (zie www.wachtmee.be).

11.11.11 bezorgde aan alle lokale besturen ondertussen een motie *De tijd dringt* met de vraag deze te ondertekenen. Zo kunnen ze zich solidair verklaren met iedereen die zich inzet voor de millenniumdoelstellingen. Ze roepen de Vlaamse, Belgische en Europese overheden dan op om de engagementen ook na te komen.

Op 11 september 2010 nodigt de stad Gent alle lokale besturen uit om deze ondertekening symbolisch en met praal te herhalen op de Wachtnacht.

Christophe Ramont

→ www.scorenvoor2015.be

www.wachtmee.be,jasse.cnudde@11.be

“Het platteland is voor de koeien. We moeten dringend stoppen met verder te verkavelen. Het is essentieel dat er meer mensen in de stad gaan wonen. Niet alleen om pragmatische en milieuredenen, maar ook om culturele redenen. De footprint van onze steden bestaat al eeuwen: we moeten die alleen beter leren benutten. Dat kan bijvoorbeeld door de steden meer te verdichten, maar net zo goed door hoogbouw neer te zetten.”

Architect **Bob Van Reeth** – Knack 9/4

“Wij merken dat onze aanwezigheid een dynamiek teweegbrengt. Wij snijden storende elementen in een buurt weg en zetten betere woningen in de plaats. Dat draagt bij tot een mooiere omgeving, wat nieuwe bewoners aantrekt, veelal jonge gezinnen. Onze werkwijze heeft vooral een katalysatorfunctie: buurtbewoners worden aangeemoedigd om ook zelf hun woning te verbeteren.”

Bestuurder **Hermans Boumans** van AG Vespa, het vastgoedbedrijf van de stad Antwerpen – Trends 22/4

“Als men doorgaand verkeer werkelijk wil weghalen van de stedelijke ring, dan wijst alle mobiliteitslogica (die dus niet hetzelfde is als de politieke logica) in de richting van een volwaardige bypass om de stad heen. (...) Slot-som: we zijn halfweg. Het viaduct is vervangen door een tunnel. Nu die tunnel nog op de juiste plek krijgen.”

Manu **Claeys** en **Peter Verhaeghe** van Straten-generaal over de Oosterweelverbinding – De Standaard 31/3

“Windmolens leveren heel wat winst op, en daarvan moet een deel terugstromen naar de burgers. Dat kan bijvoorbeeld via coöperaties waarin omwonenden aandelen nemen. Het doel is dat wanneer mensen de windmolens zien draaien in hun gemeente, ze niet enkel denken aan de hinder, maar ook aan de groene energie en de financiële winst die de molens hun en de lokale gemeenschap opleveren.”

Sonja Claes (CD&V), burgemeester van Heusden-Zolder en Vlaams parlements lid – Knack 14/4

Aap

Als ik hem niet beter had gekend, zou ik gezworen hebben dat hij een grijze muis was.

Zo'n ambtenaar van dertien in een dozijn: vast benoemd, klokvast, vastgeklonken aan 'zijn' regels en reglementen, vastgeroest in gezonde gewoonten met om tien uur yoghurt en weerbarstig fruit dat wordt geschild, 's middags meegebrachte koude schotels en eindeloze restjes. Enfin, u kent het type wel. Meer tupperware dan software, lachen wij wel eens. (Wij kunnen er wat van.) Maar schijn bedriegt. In weerwil van zijn ambtelijke verschijning is Frans in werkelijkheid van een totaal ander kaliber: dynamisch, enthousiast, vol sprankelende plannen en altijd hongerig naar nieuwe inzichten. Enfin, het soort ambtenaar waarvan iedereen altijd beweert dat er te weinig van zijn.

Maar dat is niet zijn ervaring. Al zo lang ik Frans ken, levert hij een overlevingsstrijd. Door de macht der gewoonte mag hij dan ooit wel vast benoemd zijn, eigenlijk zijn ze hem liever kwijt dan rijk. Bouw maar eens een geoliede administratie met ambtenaren die om de haverklap met nieuwe inzichten komen aandraven: testproject hier, proeftuin ginder, wetenschappelijk tijdschrift daar, een buitenlandse collega die vastgesteld heeft dat...

En tegenwoordig is daar nog het internet bij gekomen, een nieuwe haard van nieuwerwetsheid en broeierige onzekerheid. Mijn God, wat zijn ze vermoeiend, die kerels met hun nooit opdrogende gedachtestroom. Zelfs voor hun eigen projecten zijn ze kritisch. *Hadden we misschien niet beter zus, of wellicht beter zo? Volgende keer gaan we toch eens... Jeetje!*

Zo'n specimen is Frans dus en doorheen de jaren heeft zijn administratie zich daarop georganiseerd. Eén keer door hem over te plaatsen, daarna door hem fysiek af te zonderen en ten slotte door hem alle interessante projecten te ontnemen en ze aan collega's te geven waar je wél van op aan kunt. Mensen die, tussen hun multigranenkoeken en kruidenthees door, doen wat wordt gevraagd. Niet meer en niet minder. Maar het heeft niet mogen baten. Op de een of andere manier slaagt Frans erin zelfs het dorste project tot een controversale om te smeden.

En dan mag hij het komen uitleggen natuurlijk. Bij zijn diensthoofd. Bij de secretaris. Bij de schepen zelf. Een enkele keer zelfs bij de burgemeester of het voltallige college. Raar maar waar: hij vindt dat niet erg. Omdat hij het graag uitlegt. En omdat hij weet dat hij dikwijls gelijk heeft, ook al krijgt hij het niet. Of toch niet onmiddellijk. Meer dan eens bleek dat hij zijn tijd vooruit was. Op zichzelf niet eens zo'n probleem. Daar kan het systeem nog wel mee leven. Sommige oversten zijn desnoods bereid om dat met zoveel woorden toe te geven. Maar dat

Frans zijn tijd vooruit wil blijven, dat begrijpt niemand. 'Doe nu toch eens gewoon, dat is al gek genoeg,' bezweert de secretaris hem keer op keer. Het zijn woorden in de wind. Het is sterker dan hemzelf. Want wat ze niet weten is dat hij er zelf ook moe van wordt, van dat almaar voorop hollen en de eerste klappen incasseren.

Dat ik dat wel weet, komt doordat Frans mij geregeld in de klappen laat delen: als we elkaar tegenkomen, vertelt hij me een aflevering van zijn feuilleton. Laatst was het weer van dat. Door een onbestaand toeval zaten we tegenover elkaar: twee dwarsliggers in de trein in plaats van eronder. Onmiddellijk stak Frans van wal. 'Moet ge nu wat horen,' zei hij. 'Van de week hadden wij een *teambuildingdag*.' Zijn wenkbrauwen gingen veelbetekenend omhoog. 'Maar het viel mee, ze hadden een spreker uitgenodigd en die had het over *red monkeys*.'

'Toepasselijk voor een *teambuildingdag*,' glimlachte ik. 'Zijn stelling was dat organisaties eigenlijk ecosystemen zijn. Willen ze overleven in steeds sneller veranderende omstandigheden, dan hebben ze alle belang bij biodiversiteit. Hoe meer biodiversiteit hoe beter!' Ik knikte begrijpend.

'En in tegenstelling tot wat doorgaans wordt aangenomen, ontstaat biodiversiteit niet in het midden van het ecosysteem, maar aan de rand ervan. Daar worden invloeden uitgewisseld. Daar ontstaan nieuwe soorten. Rode apen bijvoorbeeld.'

'En jij bent er natuurlijk een!'

'Zo voel ik me toch,' zei Frans, 'want luister: organisaties hebben de neiging op zulke apen te jagen. Ze verstoren het evenwicht en bedreigen het status-quo. Terwijl ze eigenlijk gekoesterd moeten worden. Ze zijn de voorbode van de evolutie die het systeem zal moeten doormaken, wil het overleven.'

'Prachtig,' zei ik, 'maar je bazen hadden er geen oren naar natuurlijk!'

'Toch wel,' zei Frans, 'ze waren zelfs zeer enthousiast. Ze hadden er tenslotte voor betaald.'

'Je gaat gouden tijden tegemoet,' zei ik.

'Nou nee,' zei Frans, 'want daarna kwam er nog een sessie, met een andere spreker. Die had het over *teambuilding* en hoe we...'

'...allemaal aan één zeel moeten trekken en uit één mond moeten spreken?' vulde ik aan.

'Ja!' zei hij.

'En toen?'

'Ach... Ik heb nog gezegd dat dit in tegenspraak was met de vorige spreker, maar niemand luisterde. Integendeel: ze vroegen of ik alstublieft een beetje constructief wou zijn en de *teambuilding* niet verstoren.'

Frans was helemaal rood aangelopen.

Gegeven zijn statuut was dat niet helemaal onlogisch. |

Fernand Koekelberg en Dirk Van Nuffel: 'De taken die geen bijzondere politionele bevoegdheid vragen of naar de politieman of -vrouw geen meerwaarde heeft, besteden we best uit.'

‘Politiemensen zijn mensen met een missie’

De politie moet meer specialisten aantrekken om gespecialiseerde opdrachten tot een goed einde te brengen. Maar ze mag geen verzameling van specialisten worden. Politiewerk blijft maatschappelijk engagement van een korps dat ingebed is in de samenleving. Dat is de visie van Fernand Koekelberg, commissaris-generaal van de federale politie, en Dirk Van Nuffel, voorzitter van de Vaste Commissie van de Lokale Politie. **KOEN VAN HEDDEGHEM EN BART VAN MOERKERKE**

België heeft een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op twee niveaus. De federale politie neemt de bovenlokale en gespecialiseerde politiefuncties op en verleent operationele en niet-operationele steun aan de lokale politiekorpsen. Aan het hoofd staat commissaris-generaal Fernand Koekelberg. Het tweede niveau zijn de 196 lokale politiezones. Zij worden vertegenwoordigd door de Vaste Commissie van de Lokale Politie. Dirk Van Nuffel, korpschef van de politiezone Damme/Knokke-Heist, is voorzitter van de Vaste Commissie en zoals hij het zelf omschrijft ‘de nederige woordvoerder van mijn 195 collega’s’. Lokaal bracht beide politiekopstukken samen voor een gesprek over creativiteit en innovatie bij de politie, over leiderschap, over de relatie overheid-politie. Beginnen doen we met goed nieuws: de grote tevredenheid van de bevolking over de politie.

Dirk Van Nuffel: ‘We halen een tevredenheidsscore van ongeveer 87, de Franse politie haalt in verschillende enquêtes tussen 37 en 47 procent. Dat betekent niet dat we op onze lauweren mogen rusten. De grote uitdaging voor de geïntegreerde politie is: hoe behouden we onze plaats als veiligheidsactor, als normhandhaver in een zeer snel veranderende samenleving? De wereld is een dorp geworden. Dat wil zeggen dat de invulling van het begrip gemeenschapsgerichte politiezorg en van de taak van de wijkagent ook moet evolueren. Via het internet, facebook, twitter ontstaan nieuwe gemeenschappen van mensen die elkaar niet meer fysiek ontmoeten maar die toch een zeer sterke band hebben. De politie moet haar weg vinden in die bijna virtuele gemeenschap. Je zult de maatschappij met heel andere methoden en technieken moeten benaderen. Dat vraagt innovatie.’

Fernand Koekelberg: ‘De politiemensen en de politie als bedrijf moeten mee zijn met de maatschappij. We zullen andere en meer eisen moeten stellen aan de aspirant-politiemensen. De kandidaten nu zijn niet meer dezelfde als tien jaar geleden, ze zijn opgevoed in een andere omgeving en dat zal een weerslag hebben op de manier waarop we hen moeten opleiden. De politie als bedrijf moet op technisch en technologisch niveau op zijn minst hetzelfde niveau halen als haar tegenstanders.’

Betekent dit dat de politie in de toekomst meer specialisten nodig heeft?

Fernand Koekelberg: ‘Bij de federale gerechtelijke politie rekruteren we hoe langer hoe meer specialisten. Boekhouders gespecialiseerd in fiscaal recht voor zware en moeilijke fiscale onderzoeken. Informatici om de informaticacriminaliteit te kunnen aanpakken. De voorbije jaren hebben we een instroom gekregen van personeelsleden zonder verleden in de organisatie. Maar er komt ook een ander probleem op ons af. De komende jaren zullen veel mensen met veel ervaring en kennis de politie verlaten.’

Dirk Van Nuffel: ‘Er is een dubbele inspanning nodig. Een kwantitatieve, we moeten voldoende nieuwe medewerkers aantrekken om de versnelde uitstroom van personeel op te vangen. En een kwalitatieve om mensen binnen te halen die bij de politie aan een tweede of derde loopbaan beginnen, op het leidinggevende niveau maar ook in het middenkader en in gespecialiseerde functies. Ik wil er wel voor waarschuwen dat de politie geen verzameling van specialisten mag worden. We hebben mensen nodig met gezond verstand, energie en inzet die van zichzelf overtuigd zijn

Realty: het netwerkmoment voor de vastgoedsector

In Tour & Taxis wordt op 18, 19 en 20 mei voor de tweede keer 'Realty' georganiseerd. Dat is een grote vastgoedbeurs waarop iedereen die met professioneel vastgoed begaan is, zijn gading zal vinden. De organisatie is in handen van Artexis, die als marktleider in België gespecialiseerd is in beurzen en evenementen. In 2010 is er een grotere focus op o.a. lokale overheden, gezien hun geprivilegieerde relaties met vastgoedontwikkelaars en verkaverlaars.

Zaken doen

Daar is het hem op deze tweede editie van 'Realty 2010' om te doen. Het idee om zo'n vastgoedevenement te organiseren, ontstond bij Artexis drie jaar geleden. "De markt reageerde opvallend positief toen we met het idee op de proppen kwamen", zegt Gregory Olszewski van Artexis. "Alle vakfederaties beloofden meteen hun steun, net zoals de meeste marktleiders in de Belgische

vastgoedindustrie. Dit stelde ons in staat om de aftrap te geven voor Realty. Zo'n 90 exposanten hebben tijdens de eerste editie het beste tentoongesteld van wat de Belgische vastgoedmarkt te bieden heeft. Ontwikkelaars, architecten, investeerders, consultants, makelaars, lokale en gewestelijke autoriteiten toonden hun nieuwste projecten en investeringsmogelijkheden voor investeerders in vastgoed en eindgebruikers. We mikten vorig jaar op zo'n 2.000 tot 2.500 deelnemers, maar er kwamen uiteindelijk 3.056 deelnemers. Dit jaar verwachten we alvast meer dan 100 exposanten en nog meer deelnemers dan vorig jaar. Daarvoor hebben we ook de prijzen voor de betalende deelnemers laten zakken. Betalende deelnemers betalen voor deze editie 50 euro voor een dagbezoek en 70 euro voor meerdagenbezoek. Eindgebruikers worden gratis naar de beurs uitgenodigd, evenals burgemeesters en schepenen van stadswikking en ruimtelijke ordening van Belgische steden en gemeenten. Realty 2010 mikt net zoals vorig jaar op nationale en internationale investeerders, bedrijfsleiders, projectontwikkelaars en –makelaars,

Realty 2009

managers van bedrijfstvastgoed, lokale- en gewestelijke overheden, aannemers, architecten, kortom iedereen die met professioneel vastgoed bezig is. Wie overweegt om in Belgisch vastgoed te investeren, ook internationale beleggers, is bij Realty duidelijk aan het juiste adres," geeft Gregory Olszewski nog mee.

Netwerking

"Realty is niet alleen een vakbeurs waar je het volledige aanbod in industrieel, commercieel, residentieel en kantoorvastgoed kan ontdekken", gaat Wim Desloovere van Artexis verder. "Realty is ook het uitgelezen vastgoedevenement waar je aan netwerking kan doen. Je kan er contacten leggen met alle belangrijke spelers op de Belgische vastgoedmarkt. Er zijn ook non-stop conferenties en seminars met alle tips & tricks voor vastgoedinvesteringen in België; met gastsprekers uit het buitenland. Op 18 mei is er bovendien een keynote seminarie over PPS: Mr Jordi Sacristàn Adrià komt toelichting geven over het groots stadvernieuwingsproject in Barcelona, gevolgd door een panelgesprek met Belgische specialisten.

Internationaal Vastgoedforum Realty 18-20 mei 2010

Tour & Taxis

Havenlaan 86 c, 1000 Brussel.

Info & tickets: www.realty-brussels.com

Toegang: 70 € voor een 3-dagen ticket,
50 € voor een 1-dagsticket

Realty 2009

dat ze een missie hebben in de samenleving. Want politiewerk is ook maatschappelijk engagement. We hebben goed menende, geëngageerde dienstverleners nodig.'

Ook veel korpschefs en andere mandaathouders staan binnenkort mogelijk aan het eind van hun mandaat. Wat doet u met hun schat aan kennis en ervaring?

Fernand Koekelberg: 'We mogen hun knowhow in elk geval niet verloren laten gaan. Het zijn mensen die de politiehervorming meemaakten en ze deden slagen. We moeten hun een gelijkwaardige loopbaan aanbieden in de organisatie. Dat is moeilijk maar niet onmogelijk.'

Hoe trek je meer en gespecialiseerd personeel aan in tijden van budgettaire krapte?

Dirk Van Nuffel: 'Over enkele jaren is het probleem van de uitstroom acuut, we moeten de politieke overheid ervan overtuigen dat ze het nu al moet aanpakken. Ze moet vandaag investeren in de continuïteit om de kwaliteit van de politie over enkele jaren te verzekeren. Dat is moeilijk want de politieke overheid denkt natuurlijk in de eerste plaats aan de begrotingsbemannissen op zeer korte termijn.'

Fernand Koekelberg: 'Politici kunnen geen verbintenissen aangaan voor meer dan één jaar, de begroting wordt jaarlijks verdedigd en goedgekeurd in het parlement. Je weet dus nooit op voorhand of je de nodige middelen zult hebben.'

Dirk Van Nuffel: 'Lokaal hebben we in de begroting een meerjarenplanning. Ik stel echter vast dat daar tijdens de begrotingsbesprekingen in gemeente- en politieraden niet zoveel naar gekeken wordt. Het debat gaat over de begroting die voorligt voor het komende jaar.'

Kan de politie concurreren met de privésector om specialisten binnen te halen?

Dirk Van Nuffel: 'De eerste vraag is of de politie per definitie alle mogelijke knowhow moet hebben om bijvoorbeeld de economische of fiscale criminaliteit aan te pakken? Moeten wij dubblures hebben voor alle fiscale specialisten van het ministerie van Financiën? Neen, we moeten proberen om op gespecialiseerde terreinen, zoals fiscaliteit, stedenbouwkundige overtredingen, bouw misdrijven, milieuhandhaving veel meer samen te werken met andere overheidsdiensten.'

Fernand Koekelberg: 'Als we dezelfde diensten en dezelfde kwaliteit kunnen krijgen door een beroep te doen op andere overheden of de privésector, dan zie ik niet in waarom de politie een taak moet blijven doen. Zeker in een periode van budgettaire moeilijkheden moeten we focussen op wat echt van ons verwacht wordt. De taken die geen bijzondere politionele bevoegdheid vragen of waar de politiemans of -vrouw geen meerwaarde heeft, proberen we het best uit te besteden. Dat is geen eenvoudige beslissing. Ze veronderstelt eerst een kwalitatieve en kwanti-

tatieve kosten-batenanalyse van de verhoopte diensten en een vergelijking met de huidige taakinvoering. Ze veronderstelt ook dat bepaald wordt hoe het vrijgemaakte personeel wordt ingezet voor andere taken.'

Gaan we dan naar een afgeslankte politie?

Dirk Van Nuffel: 'Het geraamte van ons werk zijn de typische politiebevoegdheden, de uitoefening van het geweldmonopolie in al zijn vormen. Maar we mogen in het kerntakendebat niet zoveel dingen afstoten dat we de link met de samenleving verliezen. Zeker de lokale politie moet in de samenleving ingebed blijven, ze is een dienstverlenende organisatie.'

Fernand Koekelberg: 'Klopt. Neem de controle van de inwoners van een wijk. Controleren of een huis bewoond is of niet zou je kunnen overlaten aan een ambtenaar. Je hebt daar geen bijzondere politiebevoegdheid voor nodig maar het is wel kennis die een wijkagent moet hebben van zijn of haar wijk. Tweede voorbeeld: moet de politie hulp bieden bij het opstellen van een politiereglement? Je kunt zeggen dat dit de bevoegdheid is van de gemeente, van een jurist. Maar de politie kan vanuit haar visie en ervaring wel advies geven. Als ze helpt, hebben zowel de lokale overheid, de bevolking als de politie zelf daar baat bij.'

Dirk Van Nuffel: 'We moeten rationaliseren niet alleen bekijken vanuit het oogpunt van de politie. Vooral in landelijke meergemeentezones kan niet elke gemeente een mobiliteitsambtenaar of een milieuambtenaar in dienst nemen. Je zou die op het niveau van de politiezone kunnen aantrekken, waarbij de

knowhow ter beschikking wordt gesteld van de gemeenten in de zone. Ook dat is rationaliseren en capaciteit besparen, niet enkel voor de politie maar ook voor de gemeenten.'

'Je kunt besparingen op twee manieren bekijken: als een bedreiging of als een opportuniteit. Ik vind ze eerder een opportuniteit. Ik verklaar me nader. Een van de speerpunten in het model van excellente politiezorg, naast de gemeenschapsgerichte politiezorg, is het informatiegestuurd werken. Als we onze informatietechnologie kunnen verbeteren, dan kunnen we wellicht ook onze capaciteit beter oriënteren. Besparen dwingt ons tot innovatie en creativiteit. We moeten dus creatief en vernieuwend zijn in het invullen van het concept excellente politiezorg. Slogans als "Meer blauw op straat" of "De mensen moeten hun wijkagent kennen" houden voor mij weinig steek. Niet alle mensen moeten hun wijkagent kennen. Hij of zij moet wel bereikbaar zijn. De wijkagent moet focussen op een aantal doelgroepen en mensen in de gemeenschap waarvoor hij verantwoordelijk is. Niet alleen op de mensen die bij de politie "gekend" zijn maar ook op de opinion leaders, de informele leiders in de wijk. De dame van zeventig die altijd alles ziet, moet hij kennen. Daar kan hij zijn informatie halen. Het gaat dus over blauw op de juiste plaats op de juiste momenten. En je weet pas waar en wanneer dat is als je een sterke informatiepositie hebt.'

STEFAN DEWICKERE

Dirk Van Nuffel:
'Besparingen zijn eerder een opportuniteit dan een bedreiging. Ze dwingen ons tot innovatie en creativiteit.'

Werken in de buurt van Fluxys-infrastructuur: vermijd graafschade

Als een gemeente werken uitvoert, heeft ze net zoals aannemers en bouwheren een wettelijke meldingsplicht. Iedereen die werken wil uitvoeren in de onmiddellijke omgeving van aardgasvervoersinfrastructuur is namelijk wettelijk verplicht die werken al vanaf de projectfase aan Fluxys te melden (Koninklijk Besluit van 21 september 1988). U helpt mee graafschade en ongevallen te vermijden als u Fluxys op voorhand verwittigt en de nodige maatregelen treft tijdens de werken.

KLIM-website: snel en eenvoudig werken melden

Via de KLIM-website voldoet u snel en eenvoudig aan de wettelijke meldingsplicht tegenover Fluxys, andere operatoren van installaties voor hogedrukvervoer van gasachtige of andere producten en de operatoren van hoogspanningslijnen. Met een melding via KLIM verwittigt u voor werken in Vlaanderen overigens meteen ook alle overige kabel- en leidingbeheerders.

> www.klim-cicc.be

Andere vragen

Voor andere vragen over de aardgasvervoersinfrastructuur van Fluxys:

> Tel **02 282 72 53** (werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur)

> Fax **02 282 75 54**

> E-mail infoworks@fluxys.com

BEZOEK FLUXYS OP STAND 221

FLUXYS

Er is behoefte aan inspirerend leiderschap maar is er bij de politie geen sprake van een crisis van het leiderschap?

Dirk Van Nuffel: 'Leiderschap staat onder spanning in de samenleving, dat is niet typisch voor de politie. Alleen komen er bij ons enkele zaken bij. We leiden organisaties die 24 uur op 24 draaien, waar het bijna inherent is aan de taak dat je tussenkomt in crisistoestanden, waar je over macht beschikt. We moeten dus gecontroleerd worden, dat is duidelijk, maar soms worden we zo erg in de gaten gehouden dat men het ons zou verwijten als we geen ascetisch leven zouden leiden. Terwijl we in een omgeving moeten kunnen werken waar politiechefs onbedreigd fouten kunnen maken om daaruit te leren. Je mag aangesproken worden op je fouten maar je hoeft daarom niet onmiddellijk veroordeeld te worden.'

'Op dit ogenblik zijn de grote structuurveranderingen bij de politie achter de rug, nu zijn we toe aan het management van processen. Dat is veel ingewikkelder en dus zoeken we naar methodologische ondersteuning van onze politiechefs. Dat kan door peer groups, door intervisie maar er zal ook een soort van steunpunt, een instituut voor politieleiderschap nodig zijn. En we hebben kenniscentra nodig die knowhow verzamelen.'

De politie is een logge organisatie. Hoe valt dat te rijmen met innovatie en creativiteit?

Fernand Koekelberg: 'Bij de politie vertrek je nu eenmaal niet van een blanco blad maar van een strikt regelgevend kader, je hebt te maken met statutair personeel. De federale politie bestaat uit een hele waaier van gespecialiseerde diensten, een verschuiving van mensen van de ene naar de andere afdeling is zeer moeilijk, soms zelfs onmogelijk. Dat vraagt veel zin voor verbeelding en een enorme inzet en motivatie van het personeel. De politie heeft mensen nodig die geloven in wat zij doen, die geloven in een dienst met een heel speciale opdracht ten behoeve van de gemeenschap.'

Dirk Van Nuffel: 'Wij moeten vanuit managementoogpunt meer aandacht hebben voor interne communicatie dan in de privésector. In een privébedrijf wordt over overplaatsingen heel weinig gediscussieerd. Bij de politie moet je mensen bijna overtuigen om stappen te zetten. Bovendien zijn we meer dan elk ander bedrijf afhankelijk van externe, demotiverende factoren. Denk aan de andere schakels in de veiligheidsketen die niet op dezelfde efficiënte manier functioneren, justitie bijvoorbeeld of de hulpverlening. Bij de politie moet je een zekere frustratietolerantie hebben. Ik stel alleen maar vast dat succesvolle managers uit de privésector dikwijls mislukken als ze in overheidsinstellingen aan de slag gaan. Ik vind het overheidsmanagement een veel complexere uitdaging dan het privémanagement, ook omdat de succescriteria waarop je wordt afgerekend veel complexer en diffuser zijn. In de privé gaat het over omzet, winst en dividend, dat ligt bij ons heel anders.'

STEFAN DEWICKERE

Fernand Koekelberg:
'De politie is een intelligente tool van de overheid. Een tool maar wel één die voorstellen kan doen, die adviseert.'

'Innovatie zal een bijzondere inspanning vragen van elke medewerker. De politie is een lerende organisatie die het beginsel van het levenslange leren hoog in het vaandel voert. Daar willen we de komende jaren hard aan werken. Ook hier zullen communicatie en betrokkenheid zeer belangrijk zijn.'

Hoe ziet u de relatie korpschef-politiek bestuur?

Dirk Van Nuffel: 'We zijn ambtenaren. We moeten loyaal zijn aan onze bestuurders. Natuurlijk zal ik als korpschef mijn mening verdedigen bij de overheden waaraan ik verantwoording verschuldigd ben. Maar de overheid, de burgemeester in het bijzonder heeft het laatste woord. En dan moet je zijn of haar beslissingen uitvoeren, al is het niet altijd van ganser harte. Daar staat tegenover dat de overheid je de nodige armslag moet geven op het niveau van het beheer van een dienst.'

Fernand Koekelberg: 'Ik zeg regelmatig dat de federale politie een intelligente tool is van de federale overheid. Een tool maar wel één die voorstellen kan doen, die adviseert. Finaal is het de overheid, federaal of lokaal, die het veiligheidsbeleid bepaalt, die onder meer de politie gebruikt om het beleid uit te voeren.'

Zet de overheid wel voldoende beleidslijnen uit? Er is geen federale kadernota integrale veiligheid.

Dirk Van Nuffel: 'Niet alleen op federaal ook op lokaal niveau ontbreekt vaak een beleidskader. Maar het is inderdaad een groot gemis dat de kadernota integrale veiligheid er niet is. Nu krijg je een beetje de omgekeerde redenering: wij gaan met onze politieplannen, nationaal of lokaal, bijna invloed gaan uitoefenen op de inhoud van een toekomstige kadernota integrale veiligheid.'

Steeds meer bevoegdheden met handhavingstaken voor de politie verschuiven van het federale naar het regionale niveau. Wat betekent dat voor de politie?

Fernand Koekelberg: 'We hoeven niet noodzakelijk onze politiestructuur daaraan aan te passen. Maar we moeten wel vermijden dat we bij verrassing, zoals al is gebeurd, moeten vaststellen dat er een norm is uitgevaardigd die een weerslag heeft op het politiewerk. We moeten dus een proces opzetten om betrokken of op zijn minst geïnformeerd te worden bij wat de gewesten overwegen te doen of te reguleren.'

Dirk Van Nuffel: 'Er is vandaag een deficit in de contacten bij het beleidsvoorbereidende werk op gewestelijk en gemeenschapsniveau. Wij moeten daar iets aan doen maar de gewestelijke overheid moet ons ook meer kennen. Als ze aan het reguleren gaat, denkt ze onvoldoende na over de handhaving en over wie zal handhaven.'

Koen Van Heddeghem is VVSG-stafmedewerker Veiligheid en Bart Van Moerkerke is redacteur van Lokaal

Per nieuwe stap een stevig debat

De burgemeesters Ludwig Vandenhove en Dirk Claes stonden in 2007 beiden aan de wieg van wat later de camerawet zou worden. *Lokaal* bracht het kamerlid (senator in 2007) uit Sint-Truiden en de senator (kamerlid in 2007) uit Rotselaar rond de tafel en ging samen met hen op zoek naar de lijn van technologische innovaties in het lokale veiligheidsbeleid. **TOM DE SCHEPPER**

Bij technologische innovaties in het lokale veiligheidsbeleid denkt iedereen prompt aan cameratoezicht en de privatisering van politietaken. De camerawetgeving werd nog maar pas gewijzigd, waardoor veel gemeenten nu ook gebruik willen maken van dit instrument. Meestal doen ze dat voor specifieke situaties, zoals de voetbalwedstrijden bij eerste klasse ploeg STVV in Sint-Truiden (het gebruik van cameratoezicht wordt hier geregeld in de Voetbalwet) of massa-evenementen zoals Rock Werchter in Rotselaar (het gebruik van cameratoezicht wordt hier geregeld in de Camerawet). Toch is cameratoezicht maar één middel in de strijd tegen criminaliteit en overlast. Evolueren we naar een bigbrothersamenleving, zoals voorzitter Willy Bruggeman van de Federale Politieraad in *Lokaal* opmerkte bij het evaluatieverslag 'Tien jaar politiehervorming'? Hoe ver mag een lokaal bestuur gaan met het benutten van de technologische nieuwigheden in het lokale veiligheidsbeleid?

Ludwig Vandenhove: 'Het kan niet de bedoeling zijn dat een gemeente zich geen vragen stelt bij de toepassing van al die innovaties. Dat willen we toch helemaal niet bereiken? We hebben wel een nieuwe visie nodig, er moet een politiek signaal gegeven

worden om tot een breder debat over de inzet van al deze middelen te komen. Dat heb ik zelf jaren geleden al aangegeven. Maar vanuit de oppositie was het toen niet eenvoudig om daarvoor voldoende draagvlak te krijgen.'

Dirk Claes: 'We moeten vooral oog blijven hebben voor het respecteren van de privacywetgeving. We kunnen niet zomaar in elke evolutie meegaan zonder dat we daar de doelmatigheid van geanalyseerd hebben. Bij de camerawet moet je bijvoorbeeld een grondige analyse van plaats, tijdstip en locatie maken. En als je al gebruik maakt van die nieuwe technologie, maak dan zeker een degelijke evaluatie achteraf. Denk bijvoorbeeld maar aan de camera die geluidsopnames kan maken, dat gaat al veel te ver.'

Ludwig Vandenhove: 'We zijn niet aan de grens aangekomen, we zijn ze al lang overgestoken. De camerawet is ontstaan in het Parlement en bevat juist daardoor zoveel insteken dat we op termijn wel paal en perk moeten stellen aan die innovaties, anders moet de wet om de haverklap aangepast worden. Momenteel wil de Privacycommissie niet toezien op de naleving van de wet, dus kan men ze zo ruim interpreteren als men zelf wil.'

Dirk Claes: 'De controle op de naleving van de wet is cruciaal. Daarvoor kan men het systeem van de administratieve geldboetes gebruiken. We mogen zeker niet toelaten dat politiediensten alle menselijke activiteit in de publieke ruimte filmen, laten we ons in de eerste plaats beperken tot gemeentelijke doelstellingen.'

Kunnen we spreken van een democratisch deficit door een gebrek aan debat over deze innovatieve technieken in de gemeenten?

Ludwig Vandenhove: 'De camerawet verplicht een advies van de korpschef van de politiezone en van de gemeenteraad voordat een lokaal bestuur de camera op een openbare plaats mag gebruiken. Maar een echt veiligheidsdebat over de inzet van een instrument met een zo grote impact vindt zowel in de gemeenteraad als in de politieraad nog te weinig plaats. We moeten er in elk geval rekening mee houden dat het veiligheidsdebat niet louter beperkt mag blijven tot cameratoezicht. Zijn onze gemeenten veel onveiliger geworden? Dat denk ik niet. Maar er zijn vandaag nog te weinig studies voorhanden met cijfermateriaal over het cameragebruik.'

Dirk Claes: 'Tijdens de evaluatie van de camerawet in de Senaat heb ik meermaals naar cijfers gevraagd over het cameragebruik. Hierop kwam nooit een duidelijk antwoord. Er is dus nood aan degelijk studiewerk hierover. Zo kunnen we dan een duidelijk beeld krijgen van het huidige cameragebruik en dit meenemen in discussies over nieuwe technologische toepassingen.'

Al een aantal jaren privatiseert de veiligheid. Het is een stille evolutie. Maar voor de politiediensten, die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de openbare veiligheid, zijn de wettelijke bepalingen zoveel meer uitgewerkt dan voor de particulier. Willen we dit wel?

Ludwig Vandenhove: 'Wie het openbare domein wil filmen, moet voldoen aan strengere regels dan wie een private plaats wil filmen. Denk maar aan de cafébezoeker in een uitgaansbuurt. Wie het café binnenstapt en weet dat hij daar gefilmd wordt, maakt zelf die keuze. Anders gaat hij maar naar een ander café. We moeten het onderscheid maken tussen het publieke en het private gebruik van die innovaties. Gemeenten moeten zich beperken tot dat eerste.'

Dirk Claes: 'Tegenwoordig heeft iedereen wel een camera in de buurt, al was het maar via de gsm. Ook als publieke figuur word je regelmatig geconfronteerd met televisiecamera's. Maar fundamenteeler is nog de problematiek omtrent de traceerbaarheid van personen en voertuigen. Speciale camera's voor nummerplaatherkenning worden tegenwoordig al volop gebruikt. Wij zijn daar niet a priori tegen, maar de doelstelling voor het gebruik van deze camera's moet op voorhand duidelijk worden vastgelegd. Men moet ook bekijken of men dit niet beter in de verkeerswetgeving kan regelen.'

Ludwig Vandenhove: 'Ik kan Dirk hier volledig bijtreden. Er zijn genoeg gevallen bekend waarin het gebruik van een camera, bijvoorbeeld op een gsm, naar aanleiding van bepaalde feiten tot de nodige discussies geleid heeft. Allicht bestaan er wel andere oplossingen en net daarover is er een fundamenteeler debat nodig.'

Kunnen al die innovaties het lokale veiligheidsbeleid versterken? Maakt dat de politieman op straat overbodig?

Dirk Claes: 'De aanwezigheid van politiepersoneel op straat blijft prioritair. En denk zeker niet dat je voor het bekijken van camerabeelden geen politiecapaciteit moet inzetten. Wel integendeel, je hebt voor het bekijken van een beeldscherm al minstens drie personen nodig die elkaar om de zoveel tijd kunnen aflossen. Het bekijken van camerabeelden moet wat ons betreft niet altijd door de politiediensten zelf gebeuren. Het moet wel steeds onder het toezicht van de politie staan. Als in een lokaal naar camerabeelden wordt gekeken door daartoe opgeleide personen, zal er dus steeds iemand van de politie aanwezig moeten zijn.'

Ludwig Vandenhove: 'De neiging bestaat om de zogenaamde gemeenschapswachten steeds meer bevoegdheden te geven, waardoor zij een aantal basistaken van de lokale politiediensten over kunnen nemen. Dat kan echt niet de bedoeling zijn. Voor mij is het zelfs uitgesloten dat zij camerabeelden gaan bekijken, dat monopolie berust bij de politiediensten. Gemeenschapswachten hebben andere taken en moeten zich in de eerste plaats tussen de burgers begeven. Veiligheid blijft in de eerste plaats een zaak

van mensen.'

Tom De Schepper is VVSG-stafmedewerker politie en veiligheid

STEFAN DEWICKERE

Ludwig Vandenhove:
'Veiligheid blijft in de eerste plaats een zaak van mensen.'

GF

Dirk Claes:
'De aanwezigheid van politiepersoneel op straat blijft prioritair.'

Het onmisbare losbladige handboek *De beleids- en organisatieorganen van de lokale politie* is een praktijkgerichte handleiding voor de organisatie en het functioneren van de lokale bestuurlijke overheden en overlegorganen binnen het politielandschap. Bovendien wordt het handboek aangevuld met talrijke praktische modelbesluiten, een ontwerp van huishoudelijk reglement van de zonale veiligheidsraad en een vergelijkende tabel van reglementaire bevoegdheid en uitvoerende bevoegdheid van de burgemeester.

Het losbladige boek, dat elk jaar wordt aangevuld, werd geschreven door Kris Croonen en Laurent Van Doren, en wordt uitgegeven door Politeia.

Het kost 75 euro. www.politeia.be

Creatief handhaven

Wordt u wel eens aangeklampt door een wakkere burger met zijn klaagzang over het toenemende onveiligheidsgevoel in de buurt? Of krijgt u in de rij bij uw warme bakker wel eens te horen dat de politie wat meer bonnetjes voor foutparkeren voor zijn handelszaak mag uitschrijven? Het zijn maar enkele van de dagelijkse ergernissen die u als lokale politiemandataris of politieambtenaar te horen krijgt. Daar moet u dan liefst zo snel mogelijk een adequate beleidsoplossing voor proberen te vinden. Dat het kan bewijzen onderstaande actuele praktijkvoorbeelden uit een handvol Vlaamse politiezones en gemeenten. Creatief omspringen met de mogelijkheden die deze nieuwe technologieën ons bieden, biedt beslist voordelen. **TOM DE SCHEPPER**

Fietsbrigade brengt sluikstorters in kaart

Een bril met een fotocamera, dat lijkt sciencefiction, maar het is het niet echt. In de politiezone AMOW (Asse, Merchtem, Opwijk en Wemmel) maken de fietsbrigades van de lokale politie al een tijdje gebruik van een dergelijk toestel. Wanneer ze vaststellingen doen van sluikstorten, graffiti, vandalisme en andere overlastfenomenen kunnen ze daar prompt een foto van maken die ze als bewijsstuk aan het proces-verbaal kunnen toevoegen. De zone tracht door middel van dit toestel haar aanwezigheid op het terrein zo ruim mogelijk op te vatten. Dat gebeurt onder meer met een programma waarmee de ploegen op het terrein in real time of post factum geografisch gevolgd kunnen worden. Op die manier kan de zone de hotspots en overlastgevoelige wijken goed in kaart brengen. Op basis daarvan werd onder meer beslist de gemotoriseerde ploegen op de grotere invalswegen in de Brusselse rand toezicht te laten houden, terwijl in de woonwijken en op moeilijker toegankelijke plaatsen mobiele fietsbrigades ingezet kunnen worden. Die kunnen met een dergelijke bril snel en efficiënt overlast en kleine criminaliteit opsporen en vaststellen. De gemeente Merchtem is zo tevreden over het resultaat dat ze besloot nu ook een dergelijke bril aan te kopen voor de milieumambtenaar. Hij kan hem voortaan gebruiken om het bewijsmateriaal bij sluikstorten te verzamelen. Om die geavanceerde apparatuur enigszins betaalbaar te houden kan de gemeente gebruikmaken van een projectsubsidie van de Ovam. Beide projecten maken een grondige verantwoording tegenover de interne medewerkers en de beleidsorganen van de zone mogelijk.

Nummerplaatherkenning bij voertuigen

Dankzij zijn ligging is Vlaanderen een kruispunt voor internationaal vrachtverkeer met talrijke (zee)havens, luchthavens, spoorwegen, waterwegen en verkeersknooppunten. Sommige gemeenten zitten vervlochten tussen al die draaischijven en ondervinden veel hinder van de doortocht van het (zware) vracht-

wagenvervoer. Ook wordt er geklaagd over zogenaamd 'sluipverkeer', te wijten aan het gebruik van bijvoorbeeld gps-toestellen, die vooral buitenlandse chauffeurs nogal snel door de kleinere woonkernen durven loodsen. Kleine maatregelen lossen dit dikwijls op: plaatselijke snelheidsbeperkingen, snelheidsremmers of een betere bewegwijzering en communicatie met de betrokkenen. Sinds vorig jaar loopt in de Gentse Kanaalzone

Creatief omspringen met de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden, biedt beslist voordelen.

een proefproject met automatische nummerplaatlezers (ANPR). Die nemen een foto van de nummerplaat bij het binnenrijden en het verlaten van de dorpskom van Rieme, een deelgemeente van Evergem. Vrachtwagenchauffeurs die het traject als sluipteg gebruiken of te lang in het centrum aanwezig blijven, kunnen een verkeersboete toegestuurd krijgen. Hier wordt het project grotendeels uitgevoerd onder coördinatie van het Vlaamse Gewest, maar er zijn ook talrijke lokale projecten gekend waar de vaste of mobiele ANPR-camera wordt gebruikt. In de politiezone regio Turnhout werden midden april verschillende vaste toestellen voor trajectcontrole ingevoerd. Met succes, want enkele dagen later waren er al verscheidene processen-verbaal opgesteld. De ANPR-camera kan niet alleen voor trajectcontrole gebruikt worden, zo bewijst de politiezone Mechelen. Pas nog werden er verschillende vaste toestellen in gebruik genomen op de toegangswegen naar het centrum van de stad. Die hebben tot doel via nummerplaatcontrole niet-verzekerde en als gestolen geïdentificeerde voertuigen op te sporen, maar ze kunnen ook gebruikt

worden voor opsporingen naar aanleiding van bijvoorbeeld woninginbraken. Ook in andere Vlaamse politiezones staan dergelijke projecten op stapel.

Smartphone tegen (administratieve) overlast

Roeselare is een van de dertien Vlaamse centrumsteden. Dat statuut heeft de stad onder meer te danken aan haar vrij centrale ligging tussen Brugge en Kortrijk, winkelstraten met bekende handelszaken en een aantal grote scholen op haar grondgebied. Al die factoren oefenen niet alleen een grote aantrekkingskracht uit op de eigen inwoners, maar ook op die van naburige gemeenten. Die drukte kan natuurlijk overlast veroorzaken. Daarom voerde Roeselare samen met Hooglede en Izegem (samen de politiezone RIHO) een aantal jaren geleden al het systeem van de gemeentelijke administratieve sancties in, waardoor ze zelf beperkte openbare overlast kunnen bestraffen. Vorig jaar nog werden er in de hele zone 1164 administratieve sancties opgelegd, onder meer voor gedepenaliseerde parkeerinbreuken, wildplassen en hondenpoep. Het zijn allemaal overlastfenomenen die je als bestuur snel en efficiënt moet aanpakken. De lokale politie van de zone RIHO stelt de processen-verbaal op. Maar de opvolging van het proces-verbaal veroorzaakte op kantoor veel papierwerk. Daarom ging de zone op zoek naar een manier om de twintig minuten administratie per dossier (voor de verificatie van de identiteit van de overtreder, redactie en archivering) te reduceren. De oplossing? Sinds september 2009 is een aantal vaststellers uitgerust met een zogenaamde smartphone, een intelligente kruising tussen een mobieltje en een laptop. Daarmee kunnen ze ter plaatse al een stuk van het proces-verbaal opstellen, er een foto van de inbreuk aan toevoegen en de digitale identiteitskaart van de overtreder inlezen. Het geheel wordt doorgestuurd naar de collega op het bureau en twee dagen later krijgt de overtreder een aangetekende brief die de procedure in gang zet. Met de uitgespaarde tijd kan de lokale politie meer aandacht aan andere kerntaken besteden. De kosten die hiermee uitgespaard worden, wegen op tegen de aankoop van de toestellen.

Een derde oog in de uitgaansbuurt

Net voor het jaareinde verscheen de gewijzigde camerawet in het Belgisch Staatsblad. Die maakt het mogelijk om voortaan ook cameratoezicht in te zetten voor de vaststelling van overlast in uw gemeente of tijdens het evenement dat u deze zomer op uw marktplein gepland heeft. Sinds de publicatie van die gewijzigde wet overwogen steeds meer lokale besturen en zones gericht cameratoezicht in te zetten op hun grondgebied. Dat doet de nood aan een fundamenteel debat over de evolutie van dit instrument in het lokale veiligheidsbeleid steeds meer toenemen. Nu ook de Privacycommissie aangekondigd heeft vanaf 11 juni op de naleving van de wet te zullen toezien en daar desnoods administratieve geldboetes voor op te leggen, raden we u aan werk te maken van uw aangifte bij de Privacycommissie en van de plaatsing van de bij wet verplichte pictogrammen. Maar vooraleer u een beslissing neemt over de inzet van deze technologie, gaat u beter na of er toch geen beleidsalternatieven zijn en of cameratoezicht nu wel nodig is.

Tom De Schepper is VVSG-stafmedewerker politie en veiligheid

Media: vriend of vijand?

Hoe werken een journaal en zijn redactie?

Hoe communiceren met een journalist?

Wat is de rol van een woordvoerder?

Wanneer en hoe wordt uw boodschap een nieuwsitem?

Een praktijkgerichte cursus zal u leren het juiste woord te voeren in het regionale of nationale nieuws. Daarvoor doen wij een beroep op ervaren woordvoerders en door de wol geverfde journalisten. Achteraf heeft u de gelegenheid om met docenten en cursisten bij een glaasje en een hapje na te praten.

Praktisch:

plaats: Beethovenkelder, Lamot Congrescentrum,
Van Beethovenstraat 8/10, Mechelen
(Er is een ondergrondse parking onder het gebouw.
Voor een routebeschrijving: www.lamot-mechelen.be)

wanneer: maandag 17 mei van 14 tot 17 uur
(max. 15 deelnemers)

prijs: 300 euro (incl. btw) per persoon (*)

inschrijven: voor 10 mei bij Johan van Royen –
dispatch@thespindoctors.be

Uw coaches:

Ivo Mechels

woordvoerder
van Testaankoop

Paul Muys

gewezen
VRT-journalist

(*) De organisatie heeft het recht om de cursus te annuleren bij minder dan 10 inschrijvingen. Het inschrijvingsgeld wordt dan integraal teruggestort op uw rekening.

thespindoctors

mediatrainingen - debatdeelname - vergadertechnieken
presentatietechnieken en spreken in het openbaar

Gerechtstraat 9, 2800 Mechelen 015-29 00 19
dispatch@thespindoctors.be - www.thespindoctors.be

Barometer registreert netheid objectief

Als gemeenten klachten van burgers over de netheid van het openbare domein ontvangen, is het dikwijls moeilijk om deze te objectiveren. Hoe meet je de netheid van de omgeving op een objectieve manier? De Vlaamse overheid biedt de gemeenten een netheidsbarometer aan die dat kan. Gemeenten kunnen hiermee hun veeginspanningen op punt stellen, sterk vervuilde plekken wegwerken en de effecten van hun campagnes meten. **LIESBET NOÉ**

Ivago, de intergemeentelijke vereniging voor afvalbeheer in Gent en Destelbergen, houdt al zestien jaar het openbare domein in de stad Gent proper. Verschillende activiteiten zoals machinaal en manueel vegen, afvalkorven leegmaken en sluijkstorten en onkruid verwijderen maken deel uit van de activiteiten van de reinigingsdienst.

Paul Dobbelaere van Ivago: 'Om de netheid van de straten objectief te kunnen meten ontwikkelde Ivago de netheidsbarometer. Hij brengt verschillende factoren die de netheid van de stad bepalen in kaart. We kunnen de veegplannen ermee bijsturen en de stadsdiensten betrekken bij de aanpak voor het volledige netheidsbeeld van de stad. Zo houdt de barometer bijvoorbeeld ook rekening met verwaarloosde panden, graffiti en wildplakken. De stadsdiensten kunnen daar dan werk van maken.'

De barometer is een eenvoudig rekenblad dat de netheid op verschillende locaties en tijdstippen opvolgt voor de verschillende parameters: de aanwezigheid van zwerfvuil met inbegrip van hondenpoep, de toestand van de afvalkorven (puilen ze uit?), aanwezige sluijkstorten, verkeerd of op een verkeerd tijdstip buitengeplaatst huishoudelijk afval en externe factoren zoals graffiti en leegstand.

Zwerfvuil, hondenpoep en sluijkstorten

Tellingen gebeuren op basis van goed gedefinieerde vervuilingseenheden. Elk voorwerp (papiertje, blik, kroonkurk of zakje) en ieder hoopje hondenpoep krijgt de waarde van een vervuilingseenheid. Sigarettenpeuken vormen een uitzondering: tien peuken komen overeen met één eenheid. Voor grotere voorwerpen, sluijkstorten of verkeerd aangeboden afval, hanteert men volgende scores: per halve vierkante meter is er een score van vijf eenheden, is het voorwerp of stort groter dan anderhalve vierkante meter, dan geldt het voor twintig eenheden.

De tellingen gebeuren voor verschillende types van straten (zie kader) ingedeeld

Dankzij de netheidsbarometer kijken gemeenten anders naar de netheid van hun openbaar domein.

volgens economisch, maatschappelijk en toeristisch belang. In Gent onderwerpen Ivago-medewerkers 65 Gentse straten van verschillende types op geregelde tijdstippen aan een nauwkeurig onderzoek. Ook de dienst Milieutoezicht van de stad Gent voert een aantal netheidsmetingen uit, zodat de resultaten vergeleken en geobjectiveerd kunnen worden. De vullingsgraad van de afvalkorven wordt apart in rekening gebracht. Afhankelijk van het aantal overvolle afvalkorven op het traject zal de totale netheidscore lager liggen.

van de gemeente: 'We maten de netheid in de verschillende straattypes op verschillende tijdstippen. We hielden hierbij rekening met externe factoren zoals bouwerven en aanleg van straten. We detecteerden meteen twee hotspots: één ter hoogte van een raamverkoop en één ter hoogte van een publieke parkeerruimte. Vuil trekt vuil aan, daarom is het logisch dat we die locaties prioritair behandelen. Eerst verhoogden we de frequentie van het straatvegen ter hoogte van die publieke parkeerruimte. Binnenkort zal de gemeente nog twee elek-

De Vlaamse overheid wil de gemeenten ondersteunen bij het gebruik van de netheidsbarometer.

Door middel van een aantal omrekeningsformules krijgt elke straat een score op roo: de 'netheidsgraad'.

Voor alle gemeenten

Jan Verheyen, woordvoerder van de Ovam: 'Samen met Ivago heeft de Vlaamse overheid de netheidsbarometer aangepast zodat elke gemeente hem kan gebruiken. Niet alle gemeenten hebben de verschillende straattypes. In bepaalde gemeenten zijn andere types openbare omgeving aanwezig. Een gemeente kan de netheidsbarometer aanpassen door meer of minder straten op te nemen in de lijst van te meten omgevingen. Zij kan ook straattypes toevoegen. De aangepaste netheidsbarometer hebben we in verschillende gemeenten uitgetest.'

Lokaal contacteerde enkele gemeenten die met de netheidsbarometer experimenteerden. Leo Lodewyckx, milieuambtenaar van de gemeente Mol: 'Dankzij de netheidsbarometer kijken we nu anders naar de netheid van het openbare domein. We stellen objectief vast of een straat vuil is of niet. Uit een proefproject met de Ovam hebben we beleidsinformatie gehaald. In een aantal straten stelden we een probleem met de netheid vast, vooral te wijten aan zwerfvuil. We hebben de veegintensiteit in die straten hierop afgestemd. Anderzijds stelden we ook vast dat we in andere straten minder frequent kunnen vegen. Ons takenpakket werd zo optimaal bijgestuurd.' In de toeristische zone van Knokke-Heist voerde het studie bureau BECO de metingen uit. Michael Gonzales, diensthoofd van de Uitvoerende Technische Diensten

trische straatvuilzuigers aankopen. Die zullen het probleem van de zwerfvuiloplossing in moeilijk bereikbare hoekjes en kantjes mee kunnen oplossen. De aanpak van de tweede hotspot bespraken we met de uitbater. Het doel is dat hij het volume van zijn vuilnisbak vergroot en de vuilnisbak op het juiste moment leegmaakt. Aan de hand van de metingen konden we ook vaststellen dat we goed bezig zijn en dus een propere gemeente hebben. Natuurlijk is de graad van netheid verbonden aan het seizoen, de locatie, de piekmomenten ('s middags en 's avonds), de evenementen en de weersomstandigheden. Daarom is het ook niet mogelijk de netheidsbarometer als instrument voor benchmarking tussen gemeenten te gebruiken. Iedere gemeente heeft haar eigenheid, maar binnen die eigenheid kan er wel veel in kaart gebracht worden.'

Jan Verheyen van de Ovam beaamt dit: 'De netheidsbarometer is een managementinstrument waarmee gemeentebesturen knelpunten kunnen opsporen, veegplannen en capaciteit van vuilnisbakken kunnen optimaliseren en inwoners kunnen informeren.' Het gemeentebestuur kan dus de netheidsgraad voor een straat vastleggen, bekijken welke veegtechnische optimalisatie daarvoor nodig is en hoeveel dat dan kost.

Dirk Desaever, netheidsbeheerder bij de stad Nieuwpoort, maakt een andere kanttekening: 'Wij gebruikten de netheidsbarometer in twee proefprojecten. Hieruit leerden we dat de ervaring van de persoon die de netheid meet zeer belangrijk is om telkens op dezelfde manier te meten. Bij-

Typologie van de straten

- hoofdstructuurweg: belangrijke invalswegen, wijkontsluitingswegen, belangrijke openbaarvervoerlijnen...
- winkel(wandel)straten en straten of pleinen met toeristische waarde
- straten in een woonwijk met een ontmoetingsfunctie (plein of schoolomgeving)
- overige straten in een woonwijk
- uitgaansbuurten
- bedrijventerreinen
- andere, zelf aan te vullen in functie van de gemeente

voorbeeld: hoe meet je tien peuken bij elkaar, hoe ver mogen die peuken van elkaar liggen om nog als één vervuilingseenheid gequoteerd te worden? Daarnaast is het uitvoeren van de metingen vrij arbeidsintensief. Zo meten we maandelijks een halve dag voor de 27 geselecteerde straten.'

Andere factoren

Naast zwerfvuil, sluikestorten, hondenuitwerping en verkeerd aangeboden afval bepalen ook 'externe factoren' het netheidscijfer (zie kader). Afhankelijk van om welke factor het gaat, wordt een andere score in mindering gebracht.

Externe factoren	Score min onderstaande waarde
Geen externe factoren	0
Afval van bouwwerken	20
Verkrotting	20
Slechte bestrating	15
Onkruidgroei	10
Verstopte riolen	5
Wildplakken	5
Graffiti	5
Sluikestorten privaat terrein	10
Vervuilde fietsenstalling	15

Opleiding

Een correcte meting vergt training en ervaring. Om de netheidsbarometer ingang te doen vinden bij de gemeentebesturen is een degelijke opleiding voor de mensen die op het veld zullen meten onontbeerlijk. De Vlaamse overheid wil de gemeenten ondersteunen bij het gebruik van de netheidsbarometer.

Liesbet Noé is VVSG-stafmedewerker Afvalbeleid

WOUTER VANDERSTEDEN

Trefil-Arbedsite in Gentbrugge

Punfabriek wordt hedendaags speelpark aan de oevers van de Schelde

De reconversie van het noordelijke deel van de Trefil-Arbedsite in Gentbrugge is een opmerkelijk stadsontwikkelingsproject. Niet alleen is een oude en vervuilde industriële site gesaneerd, er is ook fors geïnvesteerd in publiek domein van hoge kwaliteit. De publieke ruimte speelt in op verschillende schaalniveaus en vervult zowel voor de buurt als voor de stad als geheel een belangrijke functie. **WOUTER VANDERSTEDEN**

Na 150 jaar sloot het metaalverwerkende bedrijf Trefil-Arbed in 1993 de deuren. De zogeheten Punfabriek ('punt' is Gents voor spijker) bleef acht jaar lang een kankerplek vlak bij het centrum van Gentbrugge. Sinds 2001 wordt de site onder stedelijke regie ontwikkeld met op het eerste gezicht sterk uiteenlopende doelstellingen: zowel wonen en werken als groene ruimte staan op het programma.

Spannend spelen

De groene ruimte beslaat ongeveer één derde van de site en wordt druk bezocht door spelende kinderen, zowel buurtkinderen als passanten. Dit is niet toevallig. Het park ligt op een strategische plek in het speelweefsel, langsheen de fiets- en wandelpromenade op de oevers van de Schelde. Voor jonge gezinnen op fietstocht

langsheen de nieuw aangelegde Scheldeboorden is dit een belangrijke bestemming. In een nabije toekomst wordt dit tegelijk een stapsteen naar de Gentbrugse Meersen, een van de nieuwe Gentse groenpolen waarin ook spelen heel centraal staat. Hoewel de Trefil-Arbedsite nog midden in het dichtbebouwde stedelijke gebied ligt, is het meersenlandschap met wilgen en water al voelbaar. De Scheldeboorden hebben een moderne vormgeving gekregen, maar tegelijk hangt er al een sfeer van wat 'wildere' natuur. Het park en de speelruimte vormen ook een welgekomen avontuurlijke groene plek voor de aanliggende wijken in Gentbrugge. De planmatige punt driehoek lijkt op het eerste gezicht wat gekunsteld en de hoeveelheid speeltoestellen en designbanken is misschien wat overdreven, maar toch zit het ontwerp goed in elkaar. Een onthaalplein en basketterreintje zorgen voor de ver-

De publieke ruimte speelt in op verschillende schaalniveaus en vervult zowel voor de buurt als voor de stad als geheel een belangrijke functie.

binding met de bestaande wijk. Het driehoekige punttalud en een comfortabel pad leiden de wijkbewoner naar het speelterrein en de Schelde. Op het speelterrein zelf valt er heel veel te beleven. Het is een echt speellandschap geworden met verschillende kamers, hoogteverschillen, hellingen, moerasgebiedjes waar je boven kunt zwieren en heel veel uitdagende speeltoestellen. Het onderscheid tussen speelterrein en park is flou. Het grote punttalud is zowel een uitdaging voor de spelende kinderen als voor de joggers die hierop hun conditie willen demonstreren.

De openheid van het gebied zal binnenkort verminderen door nieuwe, deels sociale woningen. Aan de inplanting is wel aandacht besteed: de woningen zijn met de voorkant naar het publieke domein gericht, zodat de speelruimte niet aan de tuin van de bewoners zal grenzen (wat anders privacyproblemen kan opleveren). En nieuwe sociale woningen zijn zeker welkom voor Gentbrugge.

Zondagse wandelaars gaan niet met een boog om het bedrijventerrein heen, maar maken dankbaar gebruik van de doorsteken die er als mooie promenades uitzien.

Bedrijvigheid toegestaan

Ook de kwaliteit van het openbare domein in het bedrijventerrein is opmerkelijk. Zondagse wandelaars gaan niet met een boog om het bedrijventerrein heen, maar maken dankbaar gebruik van de doorsteken die er als mooie promenades uitzien. Enkele oorspronkelijke industriële gebouwen zijn gerenoveerd en kregen een nieuwe bestemming. Niet elk bedrijf kan zich op de site vestigen. Kandidaat-bedrijven worden getoetst aan een profiel en ze moeten hun waarde voor de aanliggende stadswijk aantonen. De bedrijvensite huisvest onder meer de Zwarte Doos met het Gentse stadsarchief en De Punt, een broedplaats voor duurzaam en sociaal ondernemen. Er is een industriële bakkerij gevestigd, die ook buurtbewoners van brood en werkgelegenheid voorziet. Gestapeld parkeren in de centrale parkeergarage zorgt voor efficiënt ruimtegebruik. Skaters maken dankbaar gebruik van de hoogteverschillen van deze parkeergarage. Aan de randen van het bedrijventerrein wordt zelfs af en toe gerolschaatst en gespeeld. De stenige publieke ruimte binnen het bedrijventerrein is in die zin zelfs complementair aan de speelkansen in de groene ruimte. Wellicht is dit ook wat de ontwerpers stiekem hadden gehoopt. Toch zijn er ook al vraagtekens geplaatst bij de buurtparticipatie. Uit een onderzoek van Eline Horemans en Dominique Vanneste blijkt bijvoorbeeld dat er voldoende werd geïnformeerd, maar dat buurtbewoners niet het gevoel hadden dat ze zelf een inbreng in de stadsontwikkeling hadden. Een integraal duurzaam project is dit dus niet helemaal. Maar de Trefil-Arbedsite komt aardig in de buurt, dankzij een doorgedreven visie en een duidelijke keuze voor publieke ruimte van hoge kwaliteit.

Wouter Vanderstede is medewerker van de ruimtecel bij Kind & Samenleving, www.k-s.be

CONTACTGEGEVENS

Vlaamse Landmaatschappij • Gulden Vlieslaan 72 • 1060 Brussel
tel. 02 543 72 00 • fax 02 543 73 99 • www.vlm.be • info@vlm.be

**Zie je door de stenen
het huis nog niet?**

InfraxBouwteams

Goed nieuws voor wie bouw- of verbouwplannen heeft. Infrax leert je hoe je tot 50 % op je energierekening bespaart. En je woning intussen ook nog gezonder en comfortabeler maakt. Hoe? Met de InfraxBouwTeams.

50 % energiebesparing

In een BouwTeam ontdek je alles over duurzaam bouwen – tot en met de voor- en nadelen van diverse materialen. Hierdoor kan je met kennis van zaken gesprekken voeren met architecten, aannemers en verkopers. En neem je de juiste beslissingen om je woning comfortabeler, gezonder én energiezuiniger te maken. Met besparingen op je energierekening tot 50 %!

100 % volgens het boekje

Dankzij het InfraxBouwTeam weet je ook zeker hoe je woning volledig kan voldoen aan de Energieprestatieregeling van het Vlaamse Gewest. Zowel op het vlak van thermische isolatie, energieprestatie als binnenklimaat. Zo kan je écht op beide oren slapen in je nieuwe of vernieuwde woning.

Een **InfraxBouwTeam**
in jouw buurt?

Bel onze infolijn
op 078 35 30 20
of kijk op www.infrax.be

infrax
niet zichtbaar, wel belangrijk!

K
in Kortrijk

K zet Kortrijk weer op shoppingkaart

Kortrijk werkt hard aan zijn openbaar domein. In vijftien jaar tijd zet het de stap naar de 21ste eeuw. Ook als winkelstad wil het opnieuw aansluiten bij zijn succesvolle verleden.

K in Kortrijk moet de motor worden die de shoppers lokt. **BART VAN MOERKERKE**

Twintig, dertig jaar geleden was winkelen in Kortrijk een begrip in de regio Zuid-West-Vlaanderen. De Lange Steenstraat, de Korte Steenstraat, de Wijngaardstraat waren hét van hét, met de mooiste winkels en de chicste boetieks. Aan het eind van de jaren negentig moest de stad vaststellen dat ze haar voorsprong meer dan kwijtgespeeld was. Roeselare had de positie als leidende winkelstad in de streek overgenomen. En er was meer, ook het openbare domein in Kortrijk was in de jaren zeventig blijven steken, toen de auto nog de ongecontesteerde koning was.

Een risico

Wie tien jaar niet meer in Kortrijk kwam, zal aangenaam verrast zijn door de metamorfose die de stad intussen onderging.

De zeven nieuwe Leiebruggen, de Leieboorden, de Grote Markt, de Veemarkt, het Sint-Maartenskerkhof, het Schouwburgplein, het museum Kortrijk 1302, er werd en er wordt hard gewerkt in Kortrijk. Voor de volgende stedelijke legislatuur

Op enkele uitzonderingen na zit de omzet van de handelaars in de onmiddellijke buurt van K in Kortrijk in stijgende lijn, ze zien weer meer volk in hun straat en hun winkel.

liggen onder meer de stationsomgeving en de ontwikkeling van Kortrijk Weide – een terrein van zeven hectare vlakbij het centrum – op de plank.

Op winkelgebied is er K in Kortrijk, het grote shoppingcenter op een steenworp van de Grote Markt, dat in maart de deuren opende. Het verrees op gronden waar een rusthuis, een lagere en een middelbare school enkele jaren geleden leeg kwamen te staan. Het project kende niet enkel voorstanders, sceptici van het eerste uur wezen op de werken die het stadscentrum twee en een half jaar in een bouwwerf zouden veranderen, op de mogelijk nefaste invloed op de ande-

re handelszaken in de stad, op het aanzuigen van massaal veel verkeer naar de grote ondergrondse parkeergarage voor 1100 wagens en dus naar de binnenstad.

Vast staat dat de hinder in het hart van Kortrijk de voorbije jaren aanzienlijk was, verschillende handelszaken gingen over de kop, andere moesten uit hun financiële reserves putten. Maar, al is het enkele weken na de opening van K in Kortrijk nog veel te vroeg om definitieve conclusies te trekken, het shoppingcenter gaat over de

Voor elke drie vierkante meter winkelruimte kwam er één vierkante meter bewoning. Die is geconcentreerd in een flatgebouw op de Veemarkt.

tong en trekt volk naar de stad. 250.000 bezoekers in de eerste vier dagen, gemiddeld 20.000 op een weekday en 40.000 op een zaterdag, het zijn indrukwekkende cijfers. Bovendien mag K, een ontwerp van architect Paul Robbrecht, gezien worden en zijn de rechtstreekse verbindingen met de omliggende winkelwandelstraten zeer geslaagd. 'Kiezen voor K was een risico,' geeft directeur van het Stadsontwikkelingsbedrijf Kortrijk Trui Tydgat toe. 'Toen de herbesteding van het rusthuis en de scholen enkele jaren geleden op de agenda stond, hadden we zeker geen shoppingcenter in gedachten. We dachten aan wat nieuwe winkels en een uitbreiding van bestaande handelszaken gecombineerd met woongelegenheden en eventueel de nieuwe bibliotheek. Drie groepen die deelnamen aan de wedstrijd die we uitschreven, gingen ook in

die richting. De vierde, Foruminvest, operde het idee van een winkelcentrum om grote ketens aan te trekken en Kortrijk weer als winkelstad te profileren.'

Pandenfonds

De stad besloot voor het grote verhaal te gaan. Maar ze koppelde een hele reeks voorwaarden aan de overeenkomst met projectontwikkelaar Foruminvest. Die hadden betrekking op de stedenbouwkundige inplanting van het project, op het behoud van de Sionstraat die als het ware overkapt wordt door K, op de aandacht voor architectuur, design en innovatie, op de ontsluiting en de aansluiting op de straten en pleinen in de buurt. Voor elke drie vierkante meter winkelruimte moest er ook één vierkante meter bewoning komen. Die is geconcentreerd in een flatgebouw op de Veemarkt, ook van de hand van Paul Robbrecht. De stad vroeg ook een langdurig engagement van de ontwikkelaar. 'We wilden geen partner die K bouwde, verkocht en weg was,' zegt Trui Tydgat. 'Foruminvest moest in onze visie ook in de toekomst van de stad investeren. We stelden samen een charter op. Dat resulteerde onder meer in een Pandenfonds met een kapitaal van drie miljoen euro, twee miljoen van Foruminvest en één miljoen van het stadsontwikkelingsbedrijf waarvan het een dochtervennootschap is. De stem van beide partners in de raad van bestuur weegt even zwaar. De bedoeling is om in een straal van 300 meter rond K stadsontwikkelingsprojecten te financieren. We merken bijvoorbeeld dat een deel van de Sint-Jansstraat door K een beetje buiten het winkelcircuit dreigt te vallen. Met het Fonds kunnen we daar ingrijpen als de gelegenheid zich voordoet. Dat hoeft niet per se met een commercieel project te zijn, het kan om het even welk project zijn dat bijdraagt tot de ontwikkeling en vernieuwing van dat deel van de binnenstad.'

Handelsdistrict

Een ander gevolg van de afspraken in het charter is de oprichting van de vzw Handelsdistrict Kortrijk centrum, een Business Improvement District of BID naar Angelsaksisch model. Het werkingsgebied van de vzw loopt van het Schouwburgplein tot de Veemarkt en van de Doorniksetunnel tot de Budastraat, alles bij elkaar 525 commerciële vestigingen. Het doel van het BID is de promotie van Kortrijk als shoppingstad, niet van K

alleen of van deze of gene straat. In de raad van bestuur zetelen vertegenwoordigers van de stad, van de handelaars en van K. Foruminvest levert een derde van de structurele inkomsten van de vzw. Alle handelaars in het gebied betalen een verplichte belasting op basis van het aantal vierkante meter winkelruimte. Voor elke euro die op die manier binnenkomt, legt de stad er een euro bovenop. Maarten Decramer is de centrummanager in dienst van de vzw. 'We willen van Kortrijk weer de topshoppingstad van Zuid-West-Vlaanderen maken. Wij moeten de shoppers naar hier krijgen, naar het hypermoderne winkelcentrum K maar ook naar de andere handels- en speciaalzaken. Zodra ze in Kortrijk zijn, is het aan elke handelaar afzonderlijk om aantrekkelijk voor de dag te komen. Het Handelsdistrict voert dus promotie en zet acties op voor zijn hele werkingsgebied, nooit voor een straat afzonderlijk. Uiteraard is er veel overleg met de stad over zaken als voldoende parkeergelegenheid, toegankelijkheid, groen, propere straten, animatie. En natuurlijk is ons shoppingverhaal verbonden met de stadsontwikkeling in haar geheel, met de vernieuwing van de historische binnenstad. Het is een geïntegreerd verhaal van winkelen, cultuur, design, architectuur. Kortrijk heeft een rijk aanbod, je kunt hier perfect een leuke dag in elkaar boksen.'

Een kleine rondvraag bij enkele handelaars in de onmiddellijke buurt van K in Kortrijk leert dat ze zware jaren achter de rug hebben, met een groot verlies aan inkomsten. Ze zien de toekomst wel met vertrouwen tegemoet. Op enkele uitzonderingen na zit hun omzet in stijgende lijn, ze zien weer meer volk in hun straat en hun winkel. 'Ik ben ervan overtuigd,' zegt Maarten Decramer, 'dat het nu beter is dan vroeger. Er komt meer volk naar Kortrijk. De handel herleeft. Tien jaar geleden stond veertig procent van de handelspanden in de Wijngaardstraat leeg, nu komt het herstel op gang. Natuurlijk doen sommige straten of delen van straten het beter dan andere, maar dat was vroeger ook al zo. En de handelszaken die het nu lastig hebben, zouden het zonder K wellicht even moeilijk of nog moeilijker hebben.'

Bart Van Moerkerke is redacteur van Lokaal

Blijf niet bij de aanbestedingen zitten!

De **Kluwer-opleidingen** inzake **overheidsopdrachten** zijn een echte aanrader voor iedereen die regelmatig overheidsopdrachten moet uitschrijven, organiseren en toewijzen.

De feedback van onze deelnemers is sprekend:

"Gelet op de hoge complexiteit van deze materie, is deze vorming onontbeerlijk voor personen die frequent geconfronteerd worden met de regelgeving rond overheidsopdrachten", dixit milieuconsulent Kris Dobbelaere van het IVLA.

De voorbije jaren kozen al heel wat verantwoordelijken en directies voor de overheidsopleidingen van Kluwer. U straks ook?

Meer informatie: www.klu.be/overheidsopdrachten.

Meer informatie rond overheidspublicaties: www.kluwer.be.

Bijleren over gezin en samenleving?

BACHELOR IN DE GEZINSWETENSCHAPPEN

- opent deuren naar werk in de brede welzijnssector
- is een unieke opleiding over gezin, relaties en opvoeding
- start september 2010

OPENDEURDAGEN

- zaterdag 8 mei
(van 13u00 tot 17u30)
- vrijdag 25 juni
(van 14u00 tot 18u00)

HOGER INSTITUUT VOOR GEZINSWETENSCHAPPEN
Hogeschool-Universiteit Brussel
Huart Hamoirlaan 136 • 1030 BRUSSEL
T 02/240 68 40 • www.hig.be • info@hig.be

www.grondwijzer.be

De openbare bibliotheek in tijden van Google

Decennialang vervulden openbare bibliotheken een cruciale taak in het toegankelijk maken van cultuurgood voor brede lagen van de bevolking. Langzaam maar zeker lijkt het internet die rol over te nemen. Zullen bibliotheken erin slagen tijdig op deze veranderingen in te spelen? En wat is dan de rol van de openbare bibliotheek?

JAN BRAECKMAN

Tot het begin van de jaren negentig gingen jongeren naar de bibliotheek om muziek te lenen of om informatie op te zoeken over een popgroep in tijdschriften en naslagwerken. Hun ouders gingen naar de bibliotheek om meer te weten over warmoes en welke gerechten je met deze groente kunt maken. Sindsdien kwam en verdween het muziekdownloadprogramma Napster... en dook het op tientallen andere manieren weer op. De iPod werd een van 's werelds bekendste merknamen en muziek kost nog maar 1 dollar per track. YouTube wordt bij jongeren populairder dan kabeltelevisie, Google wordt groter dan Microsoft. De muziekindustrie raakte in de problemen en kent sinds enkele jaren geen stabiliteit meer. De Google-generatie groeit op, en er verschijnen studies van neurologen over de invloed van het internet op de hersenstructuur van opgroeiende jongeren.

De radicaal gewijzigde context daagt bibliotheken uit om hun functies voor de lokale samenleving te herdenken. Hieronder geven we een aanzet ter inspiratie.

Informatie en educatie

35% tot 40% van de Belgische bevolking heeft geen breedbandverbinding thuis. Van de 60% met verbinding zijn er velen die niet veel verder gaan dan e-mail gebruiken. Zelfs op universitair niveau ne-

men studenten het gezegde 'informatie is één muisklik verwijderd' letterlijk en zoeken ze nauwelijks verder dan de top tien die Google presenteert. Veel mensen missen de vaardigheid en het kritische vermogen om zichzelf vooruit te helpen met wat digitaal ter beschikking is.

In diverse beleidsdoelstellingen van Vlaanderen, België en Europa kan men nalezen dat de kenniseconomie en informatietechnologie leiden naar ongelijkheid

in de samenleving. Naast analfabeten bestaan er nu immers ook steeds meer digibeten die geen kaas gegeten hebben van computers. Openbare bibliotheken kunnen een lokaal instrument zijn om gerichte acties te ondernemen en expertise te ontwikkelen. Ze zijn immers een zeer lokale publieke instelling en beschikken over een goede infrastructuur en professioneel personeel dat zich hierin kan bewamen. Ze zullen daarbij een brede alliantie moeten aangaan met gespecialiseerde diensten in onderwijs en de sociaal-culturele sector. Het problematiseren van de digitale kloof als sociale kwestie

Het opzetten van samenwerkingsverbanden met basiseducatie, volkshogescholen, regulier onderwijs en armoedeorganisaties, is een nieuwe kerntaak voor bibliotheken.

en het opzetten van samenwerkingsverbanden met organisaties die de mensen aan de andere zijde van die kloof kennen (basiseducatie, volkshogescholen, regulier onderwijs en armoedeorganisaties), is een nieuwe kerntaak voor bibliotheken.

Een bijzondere publieke ruimte

Er is ook een bijzondere functie van openbare bibliotheken waarvoor het publiek de sector zelf de weg wijst. Bibliotheken

ADVERTENTIE

FOAMGLAS®-isolatie rendeert dubbel

Zowel economisch als ecologisch

www.foamglas.be

Pittsburgh Corning Europe N.V., Afdeling verkoop Bouw, België & G.H. Luxemburg
Lasne Business Park (Gebouw B), Chaussée de Louvain 431, 1380 Lasne
Tel.: +32 (02) 352 31 82, Fax: +32 (02) 353 15 99, info@foamglas.be

FOAMGLAS
Building

STEFAN DEWICKERE

Zes trends

De vraagstelling in dit artikel leidde in Nederland tot het rapport *De openbare bibliotheek tien jaar van nu* van Frank Huysmans en Carlien Hillebrink. De auteurs schetsen zes trends die bepalend zijn voor de toekomst van de bibliotheek.

1. Openbare bibliotheken zijn opgericht om een aanbod bij mensen te brengen. Maar nu is er een overaanbod van informatie en cultuur dat de mensen via tal van kanalen bereikt.
2. Bibliotheken zijn ingericht op fysieke materialen, terwijl steeds meer online wordt aangeboden.
3. Bibliotheken zijn een correctie op de markt. Maar er is debat in welke mate de overheid de markt moet of wil corrigeren. En voor digitale producten geeft Europa nauwelijks kansen tot marktcorrectie.
4. In tegenstelling tot vroeger is het publiek sterk gediversifieerd. Bibliotheken kunnen geen eenheidsworst meer brengen.
5. Zeker jongeren en hoger opgeleiden, twee kerngroepen in het bibliotheekpubliek, gebruiken steeds meer digitale kanalen om inhoud te vinden.
6. Mensen oriënteren zich steeds meer via digitale kanalen zoals Facebook en Twitter.

zijn een publieke verblijfsplek en worden steeds vaker als dusdanig gebruikt. Studenten op zoek naar rust en afzondering komen er studeren. Allochtone scholieren, puberende hangjongeren en senioren vinden in steeds grotere aantallen de weg naar de bibliotheek. Er bestaat blijkbaar behoefte aan een rustige plek waar tal van zaken kunnen maar niet hoeven. De bibliotheek is een rustpunt geworden in een wereld waar thuis, werk of school steeds drukker is: een plek die sociaal en gezellig is, ook al wissel je met niemand een woord. Ook is de bibliotheek in veel wijken en kleine woonkernen een van de laatste dynamische ontmoetingsplekken die de buurt levend houden.

Aanwezig in de digitale straten en pleinen

Het internet is een volwaardig medium geworden waar een uitgebreide digitale bibliotheek gebouwd moet worden. Net als de fysieke bibliotheek brengt die inhoud samen. Ze integreert ze en creëert waarde voor het publiek door verbanden te leggen, te contextualiseren en te inspireren. Zo brengt ze mensen samen rond inhoud en organiseert ze hun aandacht. Er zullen slimme strategieën gevonden

moeten worden om de fysieke en de digitale bibliotheek elkaar te laten versterken en elkaar te laten gebruiken zodat ze een langdurige relatie met het publiek kunnen opbouwen en onderhouden. Zo ontwikkelt Bibnet digitale bibliotheektoepassingen die niet alleen op de websites van bibliotheken gebruikt kunnen worden, maar ook in sociale netwerken geïntegreerd kunnen worden. Een andere evidente strategie bestaat erin het bibliotheekaanbod zo hoog mogelijk op de resultaatpagina's van zoekmachines te krijgen.

Grote beweging

Bibliotheken staan onder druk van de technologische evolutie. Ze hebben veel potentieel om cultuur en informatie naar mensen te brengen en om mensen te stimuleren naar verdieping en verrijking te blijven zoeken, ook in een digitale omgeving. Ze kunnen een rol spelen in het leefbaar maken of houden van buurten en wijken. En ze kunnen uitgroeien tot een lokaal instrument om de digitale kloof te overbruggen. Dit betekent dat een organisatie met wortels in de negentiende eeuw en een professionele uitbouw in de twintigste eeuw, betekenis moet verwer-

ven voor een 21ste-eeuws publiek en zich dus voor een groot deel opnieuw moet uitvinden. Een lokale bibliotheek kan dit niet in zijn eentje. Daarvoor is een grotere beweging nodig doorheen Vlaanderen. Dit is dus niet alleen een uitdaging voor lokale besturen om 'mee' te zijn met die ontwikkelingen, maar ook voor de Vlaamse over-

heid, die sleutels en instrumenten in handen heeft om dit ook te realiseren.

Jan Braeckman is directeur van Bibnet

• Frank Huysmans & Carlien Hillebrink, *De openbare bibliotheek tien jaar van nu*, Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag, april 2008. Het rapport

of een samenvatting kan gratis afgehaald worden op www.SCP.nl

• ONE Agency, *De digitale bibliotheek in Vlaanderen: een strategische kijk op de toekomst*, VCOB, 2007. Af te halen op www.bibnet.be

• Dit artikel is een bewerking van een gelijknamig artikel dat eerder verscheen in *Ons Erfdeel*, november 2009, p. 20-31.

Digidak en de bibliotheek overbruggen samen de digitale kloof

Om de digitale kloof in de eigen gemeente te dempen werken veel bibliotheken samen met andere sociaal-culturele en onderwijspartners. Beerse en vijf andere bibliotheken uit dezelfde regio klopten hiervoor aan bij Digidak.

Een Digidak is een openbare computerruimte die voor iedereen toegankelijk is, en waar men tijdens vrije inlooppmomenten terecht kan voor de nodige infrastructuur en begeleiding om zich op de digitale internetsnelweg te begeven. In een Digidak kan men oefenen, internetten, een cv opmaken enzovoort. In overleg met de begeleiders

kan er ook eigen software worden geïnstalleerd of kunnen programma's van het internet worden gedownload. Om de drempel naar opleidingen uit het reguliere onderwijsaanbod (volwassenenonderwijs, basiseducatie) te verlagen worden er ook initiatielessen georganiseerd.

In kleinere gemeenten is de bibliotheek een ideale plaats voor een Digidak. Bibliotheken zijn ook wijd verspreid in Vlaanderen en daardoor een uitstekende partner voor een project zoals Digidak. De Digidak-ruimte in de bibliotheek van Beerse was van in het begin een succes. Drie jaar later zijn

er nog steeds wachtlijsten voor de cursussen en maken veel inwoners gebruik van de vrije inlooppmomenten. Om kansarmen beter te bereiken werd er recent een tweede Digidak opgericht, gekoppeld aan een sociaal project. Door een afstemming van de vrije inlooppmomenten in beide locaties wil men voor deze doelgroep de drempel naar de bibliotheek verlagen.

Informatie:

Leen Boermans, T 014-61 56 15, www.beerse.be

Ingrid Joris, T 014-71 11 03, www.digidak.be

ADVERTENTIE

Klikt het tussen ons?

- (1) Bezoek de **VVSG Trefdag** op 6 mei.
- (2) Ga naar stand 506.
- (3) Spreek een WES-ser aan en ontdek meteen of het klikt.
- (4) Kijk in uw trefdagzak.
- (5) Haal uw WES-puzzelstuk boven.
- (6) Vul uw gegevens in op de achterzijde.
- (7) Ontdek of uw stuk ontbreekt op **stand 506**.
- (8) Indien ja... dan krijgt u een **cadeau** van WES!

WES geeft u een **klare kijk door onderzoek en advies** bij al uw projecten rond **regionale en lokale economie, centrumbeheer, detailhandel, plaatsmarketing en toerisme**.

U en WES... dat klikt!

Klare Kijk
door Onderzoek
en Advies

Neem contact met:

Rik De Keyser T +32 50 36 71 02
Bestuurder-directeur rik.dekeyser@wes.be

Hans Desmyttere T +32 50 36 71 23
Adjunct-directeur hans.desmyttere@wes.be

Pascal Steeland T +32 50 36 71 47
Senior consultant retail pascal.steeland@wes.be

Baron Ruzettelaan 33 - BE-8310 Assebroek-Brugge - info@wes.be - www.wes.be

Intergemeentelijk samenwerken in Noord en Zuid

Intergemeentelijke samenwerking is een bekend fenomeen in Vlaanderen: lokale besturen werken samen op een lokaal bevoegdheidsdomein om betere dienstverlening te bieden. De afvalintercommunales zijn ondertussen ingeburgerd, maar ook samenwerking op andere domeinen is een mogelijkheid. En waarom niet voor internationale samenwerking? **CHRISTOPHE RAMONT** en **STAF LAGET**

Lovendegem, Waarschoot, Zomergem en Nevele in het noorden van de provincie Oost-Vlaanderen vormen de politiekezone LoWaZoNe. Door deze samenwerking zijn de vier lokale besturen en hun burgemeesters dus al vertrouwd met elkaar. Uiteraard betekent dit nog niet automatisch dat er ook op andere vlakken samenwerking mogelijk is. Toch vonden sinds 2003-2004 verschillende organisaties en individuen die met internationale samenwerking bezig zijn elkaar. De oorsprong lag in de gemeenschappelijke kennis die enkele groepen in de gemeenten hadden van een project omtrent gemeentelijke democratie in Senegal waar Broederlijk Delen een belangrijke partner is. Deze concrete samenwerking leidde tot gemeenschappelijke initiatieven en groeide al gauw uit tot meer.

KeMoPoDi

In een eerste fase werd een informele intergemeentelijke Noord-Zuidraad gevormd met vertegenwoordigers uit het middenveld, schepenen en ambtenaren. Deze informele organisatie werd door de vier gemeenten actief ondersteund en zette zich naar specifieke doelgroepen voor intergemeentelijke activiteiten. Jeugd, senioren en vrouwenorganisaties waren de eerste doelgroepen. Vanaf het begin was een samenwerkingsverband met een gemeente in het Zuiden als langetermijndoelstelling geformuleerd.

Tijdens de eerste jaren werd gekozen om vooral samen te werken, samen activiteiten op te zetten om daarin elkaar te leren kennen en te ondersteunen. Pas toen alle partijen elkaar voldoende kenden, werd gestart met het uitzoeken van de meest geschikte structuur voor het samenwerkingsverband.

Niet elke gemeente was hier even sterk in betrokken en niet elke gemeente was even sterk geëngageerd wat betreft inzet van middelen of personeel. Het geheel was lange tijd vooral een kwestie van sterk ge-

engageerde vrijwilligers gesteund door enkele sterk gemotiveerde politieke vertegenwoordigers.

Er kwam een eerste hoogtepunt met een informatieve avond over Senegal. Ter gelegenheid van deze eerste publieke presentatie werd in de informatiebladen van de gemeenten een oproep gedaan om andere projecten op dezelfde manier aan de bevolking voor te stellen. Op de oproep kwam geen reactie en dus bleef Senegal – en meer bepaald de omgeving van het Plateau van Thiès – het studieobject. Het enthousiasme leidde in 2008 tot een inleefreis aan KeMoPoDi of de drie Senegalese gemeenten Keur Moussa, Pout en Diender.

De reis met een delegatie uit het middenveld en vertegenwoordigers van de vier besturen had van bij de opzet de bedoeling

Pas toen alle partijen elkaar voldoende kenden, werd gestart met het uitzoeken van de meest geschikte structuur voor het samenwerkingsverband.

na te gaan of samenwerking tussen LoWaZoNe en KeMoPoDi haalbaar was. En die samenwerking moest dan wel verder gaan dan de traditionele stedenbanden die Vlaanderen vandaag kent. Het gaat hier niet langer over een samenwerking tussen twee lokale besturen, in totaal zijn zeven lokale besturen in Noord en Zuid bij de zaak betrokken. Een complexe zaak dus, die niet langer uitsluitend door de vrijwilligers gedragen kon worden maar waarbij een insteek vanuit de besturen zelf een meerwaarde zou geven. De positieve evaluatie van het bezoek en de enthousiaste respons bij vele inwoners en verenigingen vormden het startschot voor het formuleren van een voorstel tot samenwerkingsverband LoWaZoNe-KeMoPoDi aan de verschillende gemeenteraden.

Convenant

Vanuit het middenveld werd vrij snel aangegeven dat de bijdrage van de lokale besturen zelf een belangrijk onderdeel in deze samenwerking zou vormen. Die kon en zou niet beperkt blijven tot de financiële ondersteuning van enkele projecten in Senegal. Dat was ook duidelijk voor de politici onder de delegatieleden en dus begon de zoektocht naar mogelijke financiering. Ieder lokaal bestuur dat werk wil maken van een lokaal Noord-Zuidbeleid kan een aanvraag indienen in het kader van het Vlaamse convenantprogramma gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking. Als de aanvraag goedgekeurd wordt, staan daar drie jaar lang middelen tegenover. Een probleem vormden de criteria om een aanvraag te kunnen indienen. Die zijn namelijk opgesteld vanuit de redenering dat één enkel lokaal bestuur een aanvraag indient. Samen met het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking, I.I.I.I en de VVSG werden oplossingen gezocht en gevonden. De structuur van een intergemeentelijke samenwerking voor Noord-Zuid kreeg vorm.

ZON

Drie van de vijf instapcriteria vonden vrij snel een vertaling: de vier lokale besturen moeten elk apart beschikken over een schepen voor ontwikkelingssamenwerking, een aparte begrotingspost Noord-Zuid en een passage over ontwikkelingssamenwerking in de algemene beleidsnota of een sectoriële beleidsnota ontwikkelingssamenwerking. De twee laatste criteria vormden een groter probleem: een officieel erkende Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS) en een halftijds ambtenaar (of voltijds indien men voluit wil gaan voor

De drie Senegalese besturen toonden begrip voor de moeilijkheden waarmee hun partners in het Noorden te maken hadden.

de samenwerking met KeMoPoDi). Vooral de investering van een ambtenaar zou net opgevangen moeten worden door intergemeentelijk samen te werken.

De GROS dient in het kader van een lokaal Noord-Zuidbeleid als adviesorgaan van het lokale bestuur. Al wie in de thematiek geïnteresseerd is, kan deelnemen aan de besprekingen over dat beleid en vervolgens meewerken aan een advies voor het politieke bestuur. Die intentie werd ook verwerkt in de installatie van een adviesraad voor de vier besturen van LoWaZoNe: de Noord-Zuidraad LoWaZoNe 'ZON', wat staat voor 'Zuiden Ontmoet Noorden', werd opgericht om het Noord-Zuidbeleid voor de vier besturen te adviseren.

Maar om een beleid te kunnen adviseren moest ook een gemeenschappelijk beleid gevoerd worden. Naast de bestaande subsidiëring van lokale Noord-Zuidverenigingen en enkele projecten was het beleid voor de vier besturen zo goed als onbestaande, dus kon er met een schone lei vertrokken worden. Het was mogelijk een projectvereniging op te zetten die de praktische werking in handen zou nemen en voor de nodige terugkoppeling naar de vier gemeenteraden zou zorgen. Een ambtenaar ontwikkelingssamenwerking zou dan ook voor de vier lokale besturen werken en de projectvereniging de nodige ruimte geven. De instapcriteria waren ingevuld en de aanvraag kon opgesteld worden.

De goedkeuring van de statuten van de projectvereniging Noord-Zuidwerking LoWaZoNe stond in het voorjaar van 2010 op de agenda's van de vier gemeenteraden. Maar de discussie over de aanstelling van een ambtenaar ontwikkelingssamenwerking – nochtans een voorwaarde om een aanvraag te kunnen indienen – bleef

Een gemotiveerde en bekwame ambtenaar kan de samenwerking optillen tot een niveau dat met het middenveld alleen onmogelijk te bereiken is.

sluimeren en de noodzaak om als lokaal bestuur deel te nemen bleef een moeilijk gegeven. De argumentatie om een aanspreekpunt binnen het ambtenarenkorps te hebben is echter stevig: de ambtenaar zou ten dienste staan van vier administraties, van het middenveld van vier gemeenten met in totaal ongeveer 37.000 inwoners en van de meer dan tien scholen waarmee inhoudelijk graag wou samenwerken. Bovendien zou de samenwerking met KeMoPoDi de nodige opvolging vereisen en moeten ook de contacten met Senegal op structurele wijze onderhouden worden. Een gemotiveerde en bekwame ambtenaar zou de volledige samenwerking kunnen optillen tot een niveau dat met het middenveld alleen onmogelijk te bereiken is.

Dus werd zoals in veel lokale besturen die een Noord-Zuidbeleid willen ontwikkelen, even een stap teruggezet om aan capaciteitsopbouw te werken. Een moeilijk begrip maar eigenlijk komt het hier op neer: de ambtenaren die binnen de gemeente werkzaam zijn en de politici die met het gemeentebestuur bezig zijn, helemaal bij

de samenwerking met het Zuiden of bij het beleidsdomein ontwikkelingssamenwerking betrekken. Om dit mogelijk te maken is een opbouw van kennis nodig, opbouw van capaciteit bij iedereen die ermee te maken heeft. De olievlek van enthousiasme voor het lokale Noord-Zuidbeleid moet dus eerst nog wat uitgebreid worden.

Een complex verhaal

Het voorbeeld van LoWaZoNe toont aan dat het een complex verhaal is. Om een Noord-Zuidbeleid te ontwikkelen is er op zich al veel overtuiging en enthousiasme nodig, en intergemeentelijk samenwerken moet vele partners rond de tafel brengen en op dezelfde lijn krijgen. De combinatie van beide factoren is dus zeker geen evidentie, maar wel een mogelijkheid. Het kan een oplossing bieden voor lokale besturen die zichzelf 'te klein' vinden om werk te maken van een Noord-Zuidbeleid, maar de keerzijde van de medaille is wel dat de complexiteit toeneemt.

Ondertussen blijven de contacten tussen LoWaZoNe en KeMoPoDi levendig. De vertraging door de invoering van noodzakelijke structuren in Vlaanderen leidde enkel tot een laconieke reactie uit Senegal: de drie besturen uit de regio van Thiès boden graag hun expertise aan om uit de impasse te geraken en toonden begrip voor de moeilijkheid waarmee hun partners in het Noorden te maken hadden. Een tegenbezoek van een delegatie uit Senegal zorgde ook voor meer problemen in Vlaanderen dan in KeMoPoDi. De samenwerking gaat hoe dan ook door, de toekomst zal uitwijzen hoe ze er zal uitzien.

Christophe Ramont is VVSG-stafmedewerker team internationaal en Staf Laget is voorzitter van de Noord-Zuidraad Lowazone

PUBLIC TENDER AWARDS 2010

- > Doet uw organisatie inspanningen om conform de wetgeving overheidsopdrachten aan te kopen?
- > Heeft uw organisatie een verbeteringsproject om op een efficiënte manier de wetgeving overheidsopdrachten toe te passen?
- > Spant uw organisatie zich in om de integriteitsrisico's eigen aan de aankoopprocedures te beheersen?

NEEM DEEL AAN DE NATIONALE WEDSTRIJD PUBLIC TENDER AWARDS 2010

WAAROM DEELNEMEN? ONZE WINNAARS GETUIGEN :

Winnaar van de Golden Public Tender Award 2008:
Gemeente Elsene:

Mme Païva : « Participer au Public Tender Awards crée un effet de « Yes we can ». Le Golden Award que nous avons gagné nous a montré qu'on peut s'attaquer à des choses qui se situent au-delà de ce que l'on imagine faisable a priori. Le concours du Public Tender Awards était un travail intéressant en interne parce que participer nous a permis de mettre clairement en évidence les capacités qu'une petite entité pouvait avoir dans de différentes branches. Je conseille donc aux personnes qui sont intéressées à participer d'oser le faire et d'avoir confiance en ce qu'ils font! »

Winnaar van de Golden Public Tender Award 2009:
Federale Overheidsdienst Personeel & organisatie:
Mevr. Gysen : « Na mijn eerste deelname aan de National Tender Day, besepte ik dat het Werkstation een structuur is die stevig op poten staat en voldoende kans maakte om geselecteerd te worden. Door deel te nemen en te winnen, plaatsten we de administraties op een positieve manier in de kijker. Ik raad alle diensten die bezig zijn met het rationaliseren of efficiënter maken van aankoopprocessen dan ook aan deel te nemen aan de Public Tender Awards om zo het beeld van de trage, inefficiënte ambtenaar te ontcrachten! »

Ondersteund en uitgereikt door :

Minister Vervotte : Minister van Ambtenarenzaken en overheidsbedrijven

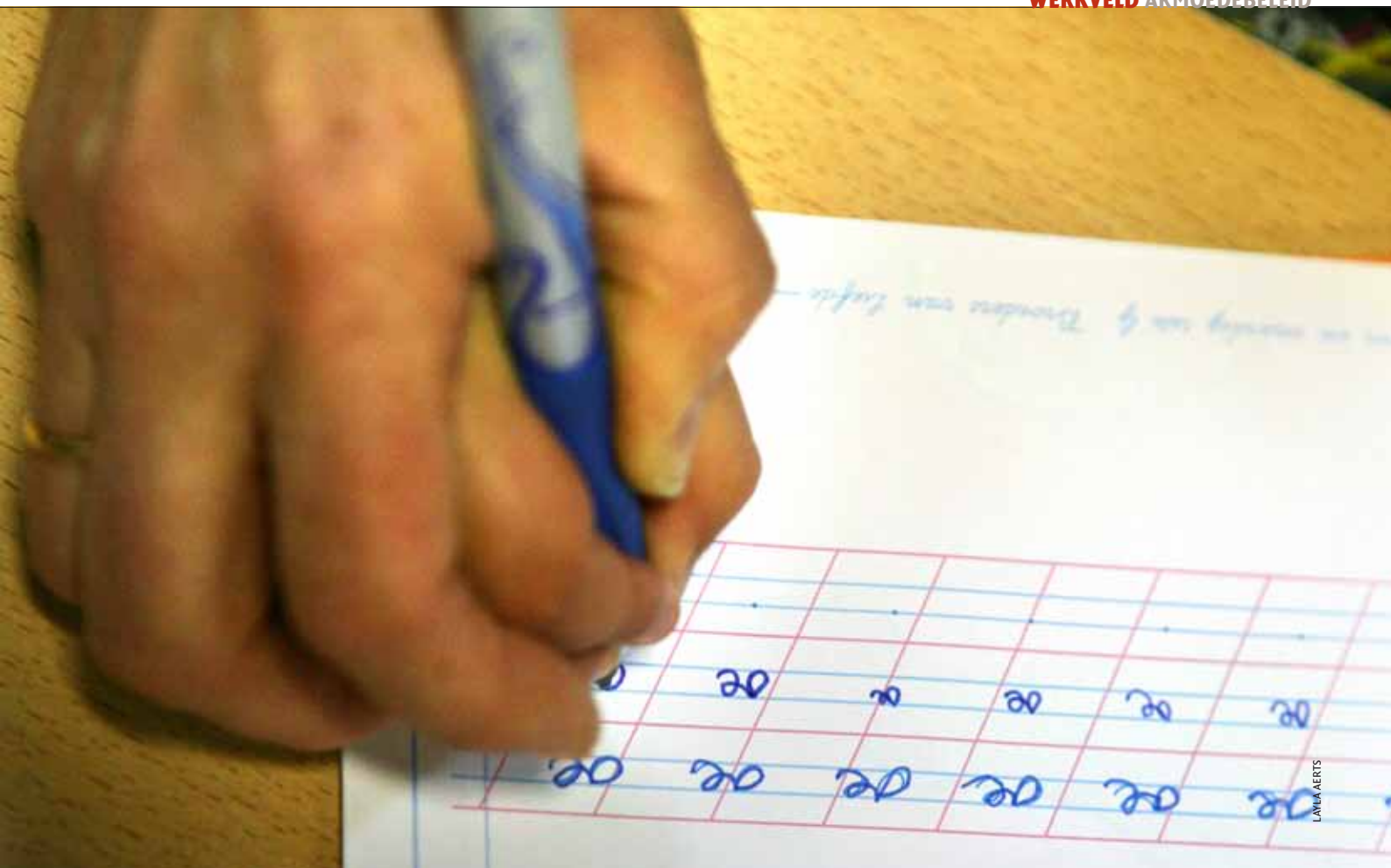
Minister Nollet : Vice-President van de Waalse Regering en Minister van Duurzame ontwikkeling en Ambtenarenzaken

Minister Bourgeois : Viceminister-President en Vlaams Minister van Bestuurszaken en Binnenlands Bestuur

Minister Picqué : Minister-President van de Brussels Hoofdstedelijke Regering

Vraag nu vrijblijvend de vragenlijst op via seminars@ebp.be en stuur deze ingevuld terug voor 15 juli 2010. Wie weet wordt uw project geselecteerd en wordt u uitgenodigd om het mondeling te verdedigen voor onze jury. De uitreiking van de awards vindt plaats op 19 oktober 2010 tijdens de slotreceptie van de National Tender Day 2010.

Heeft u vragen of opmerkingen contacteer An Petrus op 02 894 56 05. Wij wensen jullie alvast veel geluk!

Gemeente, OCMW en onderwijs zetten kansarmoede een hak

Armoede neemt toe, niet enkel bij alleenstaande moeders. Ook de crisis eist zijn tol. In het onderwijs vertaalt zich dat in meer onbetaalde schoolrekeningen. Het financiële luik is echter maar één aspect van het hele kansarmoedeprobleem. Wat kunnen gemeenten doen? **MARLEEN DEVRY**

De toegang tot onderwijs is in ons land gedurende de hele leerplicht kosteloos. Dat is grondwettelijk vastgelegd. In het basisonderwijs is ook al het materiaal dat nodig is voor het bereiken van eindtermen of ontwikkelingsdoelen gratis. Voorbeelden daarvan zijn passer, potloden, schriften en schoolboeken. Voor de kosten van toneelbezoek, uitstapjes, zwemmen of bosklassen geldt de dubbele maximumfactuur. Boekentax, kleding, maaltijden moeten ouders zelf betalen. In het secundair is de gemiddelde kostprijs jaarlijks 978 euro, of 30 euro per lesweek, met grote verschillen per studierichting. Het KSO is met 1256

euro het duurst. Hiermee maakt Vlaanderen internationaal gezien zeker geen slechte beurt, integendeel. Toch is voor

Qua onderwijskosten maakt Vlaanderen internationaal gezien zeker geen slechte beurt, integendeel, maar voor gezinnen in armoede is iedere uitgave een probleem, zelfs met schooltoelagen.

gezinnen in armoede iedere uitgave een probleem, zelfs met schooltoelagen die in het basisonderwijs soms hoger liggen dan de maximumfactuur. Gespreide betaling

helpt. Mensen in armoede geven vaak prioriteit aan de schoolrekening omdat ze de school belangrijk vinden voor hun kind, en met kleinere bedragen lukt dat beter. Het aantal arme gezinnen neemt echter onrustbarend toe, net als het aantal gezinnen in precaire levensomstandigheden. Eén kind op vijf zou in Vlaanderen in een arm gezin opgroeien. In het Gentse alleen al behoorden in 2009 ruim 6000

gezinnen tot de meest achtergestelde bevolkingsgroepen. En dat is hoe dan ook slecht nieuws voor scholen en schoolbudgetten.

Vraag is hoe lokale besturen kunnen inspelen op deze nood, zowel van scholen als van leerlingen die in armoede leven. Elke school heeft wel voorzieningen voor onbetaalde rekeningen, maar als een substantieel deel van de rekeningen niet of te laat wordt betaald, komt ze in nauwe schoentjes en heeft dat zijn weerslag op de pedagogische opdracht.

Er is bij arme mensen wel degelijk meer aan de hand dan de financiële beperking. Psychologisch weegt het gevoel van niet mee te kunnen en er niet bij te horen bijzonder zwaar.

Gemeenten nemen het voortouw

Enkele steden stelden het stedelijke fonds voor onbetaalde schoolrekeningen in de eigen scholen open voor alle scholen op het grondgebied en creëerden een sociaal fonds voor schoolrekeningen. Daarmee vergoedt de stad schoolkosten geheel of gedeeltelijk (75% tot 80%) voor gezinnen met een statuut *verhoogde tegemoetkoming*: schoolrekeningen (het schoolparticipatiefonds in Sint-Niklaas, het scholenfonds

in samenspraak met het OCMW bepaald en kunnen bijgevolg lokaal verschillen. Constante is dat het fonds noodlijdende gezinnen bijspringt met een substantieel deel van de onderwijskosten. Gent heeft een apart fonds voor gezinnen in precare leefomstandigheden, bij wie voeding en kleding een dagelijkse zorg zijn. De lokale besturen spannen zich ook

massaal in om gezinnen ertoe te bewegen schooltoelagen aan te vragen. Het merendeel organiseert bovendien zitdagen om de aanvraag correct te helpen invullen.

Waar lokale besturen zelf inrichter zijn van onderwijs, kunnen ze als schoolbestuur het voorbeeld geven en een kosten- én kansarmoedebewust schoolbeleid voeren. Een aantal secundaire scholen ging ook aan de slag met *In balans*, een vormingspakket van het Centrum voor Schuldbemiddeling dat jongeren sociaal weerbaar maakt tegen de verlokking van makkelijk krediet.

Steeds meer steden en gemeenten brengen bovendien het Charter *Onderwijs en kansarmoede* van de beweging SOS-Schulden op school vzw onder de aandacht en overtuigen alle lokale scholen om dit charter te ondertekenen. Zo geschiedde al in Aalst, Brussel, Erpe-Mere, Turnhout, Brecht, Gent, Menen, Geel, Eeklo en Ninove. Zowel basis- als secundaire scholen engageren zich daar om armoede te helpen bestrijden op lange termijn. Alle scholen voeren een kostenbeheersend beleid, ze ondersteunen kinderen uit kansarme gezinnen zo goed mogelijk, ze leren beter communiceren met kansarme ouders, hechten veel belang aan het intakegesprek en maken werk van ouderbetrokkenheid. De wereld van kansarmen echt leren kennen is de boodschap. In de middenklassenwereld die de school is, begint deze boodschap door te sijpelen. Maar er is meer.

‘Een schoolfactuur niet kunnen betalen is lastig, maar het feit dat anderen je als minderwaardig bekijken en behandelen,

doet nog veel meer pijn,’ getuigen ouders uit de Vierdewereldgroep Mensen voor mensen vzw. Er is bij arme mensen wel degelijk meer aan de hand dan de financiële beperking. Psychologisch weegt het gevoel van niet mee te kunnen en er niet bij te horen bijzonder zwaar. Dat gevoel is terecht. Onderzoek suggereert dat kansarme kinderen naar schoolse normen inderdaad moeilijker meekunnen. Al op kleuterleeftijd zijn hun uitdrukkingmogelijkheden doorgaans beperkter. Hun ouders kunnen hen minder ondersteunen bij huiswerk of leerproblemen wegens hun eigen lage opleidingsniveau. Kansarme kinderen hebben bovendien meer ongevallen en chronische ziekten, ze worden vaker gepest op school, hebben minder ondersteunende contacten, minder culturele bagage, minder speelgoed, minder ruimte, minder stilte, meer stress en onzekerheid. Al deze factoren behoren tot de sfeer van ongelijke kansen of zelfs van discriminatie. De overtuiging dat gelijke kansen of *democratisering* zouden worden gerealiseerd door kosteloosheid van het basis- en secundair onderwijs, door studietoelagen en door het invoeren van leerplicht houdt volgens Ides Nicaise van het HIVA dan ook geen steek. Onderzoekers stellen vast dat maatschappelijke ongelijkheid veel verder reikt dan het onderwijs. Het is dus noodzakelijk hefboomen binnen en buiten het onderwijs in te zetten. We weten ondertussen wel dat de school de gebreken van de maatschappij niet compenseert. Gelijke leerkansen op school zijn maar halfwerk zonder gelijke ontwikkelingskansen buiten de school.

Ook meedoen aan andere activiteiten

Lokale besturen en scholen werken daarom steeds vaker samen met het OCMW en externe partners om kansarme gezinnen ook buiten de school aan het maatschappelijke leven te laten participeren en ze naar sociale, creatieve, culturele en sportieve activiteiten te leiden. Vanuit het Vlaamse vrijetijdsbeleid en met name het Participatiedecreet worden ze daartoe aangemoedigd. Ook in de welzijnssector wordt maatschappelijke participatie van cliënten als een belangrijke hefboom beschouwd om uit de kansarmoedespiraal weg te raken. Dat het onderwijs bij al dit participatiestreven als voor de hand liggende partner naar voren komt, is evident. Via activiteiten met de school vinden kansarme kinderen mogelijk de weg naar het vrijetijdsaanbod daarbuiten,

De vijf sociale voordelen

De sociale voordelen worden lineair aan een school toegekend voor alle leerlingen. Ze zijn niet gekoppeld aan kansarmoede.

De vijf sociale voordelen zijn:

1. het ochtend- en avondtoezicht met eventuele avondstudie;
2. het middagtoezicht (max. 1 uur);
3. het ter beschikking stellen van sportinfrastructuur en ruimtes voor culturele evenementen;
4. de kosten voor de toegang tot het zwembad, uitgezonderd de kosten voor één jaar gesubsidieerd zwemmen;
5. het leerlingenvervoer, dus het woonschoolvervoer, niet het ‘intern’ vervoer.

Bron: Decreet BaO, 13/07/2001

basisonderwijs in Turnhout), schooluitstappen (Antwerpen), inschrijvingsgeld voor het deeltijds kunstonderwijs (Oostende) en dies meer. Begunstigden zijn gezinnen in Omnio-statuuut of in een stelsel van budgetbeheer, budgetbegeleiding of schuldbemiddeling. De criteria worden

wat anders zeer moeilijk verloopt. Tot 1 januari 2008 was ondersteuning van leerlingen van andere onderwijsnetten echter strikt beperkt tot de vijf 'sociale voordelen'. Die barrière is weg sinds het in werking treden van het Decreet betreffende het flankerende onderwijsbeleid. Scholen, het OCMW en de vrijetijdssector – waaronder ook aanbieders van activiteiten – slaan sindsdien de handen in elkaar om een kansensysteem op te zetten, waarmee kansarme kinderen voor 20 tot 25% van de prijs aan culturele activiteiten of daguitstappen met de school kunnen deelnemen. De school betaalt 25%, het OCMW 50%. De pioniers van deze samenwerking bouwden vaak voort op een al bestaand kansensysteem voor diverse tegemoetkomingen: vrijetijdspas (Aalst, Beerse, Eeklo, Geel, Izegem, Roeselare, Turnhout), uitpas (Mechelen), cultuurclub (Hechtel-Eksel), participatiekaart voor culturele, sportieve

en jeugdwerkactiviteiten, vakanties, bioscoop, aankoop tweedehands computer (Brugge), kansenas voor kinderopvang, onderwijs- en vrijetijdsactiviteiten (Oos-

Rest de vraag of kansarmoede hiermee een hak is gezet. Veel gemeenten bouwen tegelijk een ruim flankerend onderwijsbeleid uit om achterstand en schooluitval te

Gelijke leerkansen op school zijn maar half werk zonder gelijke ontwikkelingskansen buiten de school.

tende), OK-pas voor onderwijs- en vrijetijdsactiviteiten en sociaal restaurant (Oudenaarde). De uitbreiding naar onderwijsactiviteiten en -uitstappen is nog in volle ontwikkeling en is bijna overal verbonden met een engagement van de schoolbesturen voor een kostenbewust beleid. Het Lokaal Overlegplatform en de onderwijsraad zijn gewoonlijk de trekkers voor zulke initiatieven.

voorkomen. Kleuterparticipatie, taalstimulering, ouderbetrokkenheid, spijbelpreventie, huiswerkbegeleiding, tutoring, soms ook brede school, aan goede praktijken geen gebrek. Het resultaat kan niet uitblijven!

Marleen Devry is VVSG-projectmedewerker flankerend onderwijsbeleid

ADVERTENTIE

Zuiver water in beken en rivieren

Uitbouw & beheer
van de Vlaamse
infrastructuur voor
rioolwaterzuivering

ook voor steden en gemeenten

- ▷ Op maat
- ▷ Ervaring en technische expertise voorop
- ▷ Transparante budgetten
- ▷ Autonomie voor de klant

Dijkstraat 8 - 2630 Aartselaar
tel 03 450 45 11 - fax 03 458 30 20
www.aquafin.be - info@aquafin.be

HOE U HET OOK DRAAIT OF KEERT, ONZE AANPAK WERKT.

TriFinance is een pragmatisch advies- en dienstenbedrijf in finance en control: een doe-team en geen loutere denk-tank. Daarom ondersteunen we de beleidsmakers graag in alle uitdagingen, met op maat gesneden, heel specifieke oplossingen. En die werken optimaal, dankzij onze vakkundige en gemotiveerde professionals. We onderscheiden ons duidelijk van onze voornaamste concurrenten, niet zozeer door wat we doen, maar wel door onze heel eigen manier van werken. Onze praktijkervaringen bevestigen de positieve effecten op lange termijn van deze pragmatische, hands-on aanpak. Alvast een goede reden om er meteen kennis mee te maken.

Surf naar www.trifinance.be

- Projecten
- Operationele ondersteuning
- Interim Management
- Advies
- Rekrutering
- Talent Management

same people, better solutions
BELGIUM / GERMANY / THE NETHERLANDS

TriFinance
Focus on Financial Functions

Mensen met dementie tellen mee

STEFAN DEWICKERE

De politiezone HEKLA coördineert een project voor een snellere en professionelere opsporing van dwalende personen. In Roeselare opent op 8 mei het Herinneringshuis Toendertijd de deuren. Het zijn twee van de zestien projecten die steun krijgen van de Koning Boudewijnstichting in het kader van haar projectoproep 'Dementievriendelijke gemeente'. **BART VAN MOERKERKE**

Op dementie rust nog steeds een groot taboe. Vooroordelen en clichés bepalen het beeld dat de meeste mensen hebben van deze ziekte die niet zelden angst of zelfs afkeer oproept. Dat heeft ingrijpende gevolgen voor de levenskwaliteit van de personen met dementie en hun naasten. Een probleem waaraan dringend gewerkt moet worden want het aantal mensen met dementie neemt hand over hand toe. Geschat wordt dat tegen 2030 200.000 Belgen met de ziekte zullen kampen. Tel daarbij de vele mantelzorgers – vandaag wordt tot zeventig procent van de personen met dementie thuis verzorgd, door hun partner of hun kinderen – en het belang van een meer genuanceerd beeld van de ziekte, van meer aandacht voor de autonomie van elke patiënt, van

lokale initiatieven en van een menselijker zorg is duidelijk.

De Koning Boudewijnstichting bracht een multidisciplinaire werkgroep samen die

Mensen met dementie moeten zo lang mogelijk kunnen participeren aan de lokale samenleving. Ze moeten het respect krijgen dat ze verdienen.

aanbevelingen moest formuleren om de levenskwaliteit van personen met dementie te verbeteren en de verbondenheid met de omgeving te versterken. De werkgroep stelde haar rapport in maart 2009 voor. Een van de acties die daaruit voortvloei-

den, was de projectoproep 'Dementievriendelijke gemeente'. Het concept is niet nieuw. Het idee om mensen met dementie, met de hulp van vrijwilligers, zo lang mogelijk als volwaardige burgers te laten participeren aan de plaatselijke samenleving ontstond in Schotland in 2001. Ook in Nederland, Frankrijk, Denemarken en Japan lopen er initiatieven. 'In Duitsland zijn in honderden steden en gemeenten de eerste sporen zichtbaar,' zegt Jurn Verschraegen, coördinator van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw. 'Men-

sen met dementie en hun mantelzorgers worden er geholpen om te blijven meelaten in de lokale samenleving. Ze krijgen er het respect dat ze verdienen in verenigingen, winkels, horecazaken, bij openbare diensten.'

ICT Experiences

PubliLink Explore is uw communicatieplatform van de toekomst: vaste en mobiele spraak, vaste en mobiele data, internettoegang, banktransacties en camerabewaking worden via één en hetzelfde netwerk doorgevoerd. De oplossing biedt u ook innoverende ICT-diensten en geeft u toegang tot een reeks nieuwe toepassingen beschikbaar op het intelligente netwerk zelf: virtualisatie, cloud computing, SaaS, storage of archivering, ... PubliLink Explore laat u toe de werking van uw bestuur te moderniseren, efficiënter te werken en nieuwe e-government diensten aan te bieden aan de burger.

Concreet? Surf naar www.belgacom.be/experiences en ontdek getuigenissen uit de publieke sector.

NEEMT JE MEE

.....
samen met

.....
Belgacom 2010. Alle rechten voorbehouden.
Belgacom NV van publiek recht, Koning Albert II-laan 27, B-1030 Brussel.

Dwalende personen

In 2009 nam de Koning Boudewijnstichting de handschoen op met haar projectoproep 'Dementievriendelijke gemeente'. Zestien projecten werden geselecteerd. De ondersteunde initiatieven zijn heel uiteenlopend van aard. De politiezone HEKLA (Hove, Edegem, Kontich, Lint, Aartselaar) coördineert een project voor een snellere en professionelere opsporing van dwalende personen. De start ervan gaat terug tot 2006. Toen sloegen het regionale expertisecentrum dementie Orion uit Wilrijk, de rust- en verzorgingshuizen en de woonzorgcentra in de vijf gemeenten, het Universitair Ziekenhuis Antwerpen en de voorzieningen verbonden aan het comité bijzondere jeugdzorg de handen in elkaar om onder regie van de politiezone het probleem van dwalende personen en van verdwijningen van geplaatste minderjarigen aan te pakken. De procedure die werd uitgeschreven, is zeer eenvoudig. Er is een opsporingsdocument opgesteld dat de voorzieningen invullen

voor elke persoon met wegloupedrag. Daar staan alle inlichtingen in die de politie nodig heeft. Op het ogenblik van een verdwijning hoeft enkel nog te worden toegevoegd welke kleren de persoon die dag aanheeft en waar hij of zij het laatst gezien is. Met een druk op de knop is alle informatie bij de 152 politiemensen van

de meeste verdwijningen binnen twee uur opgelost.

Het systeem werkt prima maar HEKLA wil het met de middelen van de Koning Boudewijnstichting uitbreiden naar de mantelzorgers. 'We kennen de potentiële weglopers in de voorzieningen, dat is vrij makkelijk werken,' zegt hoofdinspecteur

Het Herinneringshuis Toendertijd is ingericht met spullen uit de jaren vijftig. Die roepen spontaan positieve herinneringen en verhalen op bij mensen met dementie.

de zone en kan het zoeken gericht en snel van start gaan. De instellingen kregen van de politie ook een reeks tips om zelf de vermiste persoon terug te vinden. In 65 procent van de gevallen is hij of zij nog in de voorziening, in 95 procent van de gevallen in een straal van twee kilometer eromheen. Door deze werkwijze worden

Patrick Crabbé. 'Maar we willen ook de mensen helpen die nog thuis verblijven. We gebruiken daarvoor hetzelfde opsporingsdocument, de mantelzorgers vullen het in. Hebben ze geen e-mail of fax, dan gaan we het bij een verdwijning bij hen thuis ophalen. Op die manier verliezen we maximaal een tiental minuten.'

ADVERTENTIE

Stadsbestuur Hasselt 352 kWp

Carports OCMW Brugge 1 MWp

Carports OCMW Brugge 1 MWp

Bij Ecostream geloven we met z'n allen in de kracht van de zon. Daarom leggen we ons intensief toe op de professionele levering en installatie van complete zonne-energiesystemen. Samen met die van vele duizenden andere klanten maken straks ook uw panelen deel uit van één grote duurzame energiecentrale. Iedereen heeft recht op gratis energie van de zon. U dus ook!

Meer weten over zonne-energie? Neem contact met ons op!

Ecostream nv
Krommewege 24D
9990 Maldegem
T: 050 71 51 01
E: info@ecostream.be
www.ecostream.be

DUURZAME ENERGIE VOOR IEDEREEN

Ethias, de bevoorrechte partner van de Openbare Sector

011 28 20 81
collectiviteiten@ethias.be

ethias

Om de mantelzorgers te bereiken werkt de zone samen met de OCMW's en de thuiszorgdiensten. Er loopt ook een sensibilisatiecampagne bij de huisartsen omdat zij vaak de eerste aanspreekpunten zijn als er zich bij iemand dementieproblemen voordoen. Zij kunnen bezorgde mantelzorgers doorverwijzen naar de politiezone. Het project krijgt intussen ook navolging elders in Vlaanderen. Patrick Crabbé: 'Samen met het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen zullen we op 24 juni 2010 de negen expertisecentra samenbrengen om dit project ook elders te doen kiemen. Er is ook grote interesse van de federale en de Vlaamse overheid. Het probleem van oudere personen die weglopen of dwalen, wordt steeds groter. We moeten hier in heel het land goed en efficiënt mee omgaan.'

Toendertijd

In Roeselare gaat op 8 mei 2010 het Herinneringshuis Toendertijd open, in het vroegere huis van de aalmoezenier in het woonzorgcentrum Ten Hove. Het is een initiatief van drie partners: sociaal huis welwel, woonzorgcentrum Ter Berken van het OCMW en het Expertisecentrum Ouderenzorg van de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, departement Roeselare (Katho). In het huis zijn een woon-, een slaap- en een badkamer ingericht met spullen uit de jaren vijftig. Er is ook een ruimte om een groep van 25 personen te ontvangen. 'Toendertijd is een ontmoetingshuis voor personen met dementie,' zegt Pieter Degryse, seniorenconsulent van de stad. 'Door oude voorwerpen uit te stallen prikkelen we mensen met dementie en dan komen er spontaan positieve

herinneringen en verhalen naar boven. We richten ons zowel naar mensen uit woonzorgcentra als naar individuele personen met dementie en hun mantelzorgers.' Maar Toendertijd is meer dan een ontmoetingshuis. Ook scholen, senioren- en andere verenigingen behoren tot de doelgroep. Zij kunnen het huis op afspraak bezoeken, er wordt gezorgd voor een aanbod op maat. Pieter Degryse: 'Voor scholen kan dat een film over dementie zijn met een nabespreking. We kunnen een professionele spreker of een ervaringsdeskundige uitnodigen. We zullen ook herinneringsboxen maken met foto's uit de jaren vijftig over thema's zoals school, geloof, reizen.'

De voorwerpen in het huis zijn ingezameld na een oproep aan de bevolking. Toendertijd is elke dinsdag van 14 tot 17 uur open voor individuele bezoekers, op andere ogenblikken op afspraak. Dertien geëngageerde vrijwilligers die een vorming kregen, houden het huis open. De eerste boekingen lopen intussen binnen.

Tweede projectoproep 'Dementievriendelijke gemeente'

Op de Trefdag van de VVSG stelde de Koning Boudewijnstichting haar tweede projectoproep 'Dementievriendelijke gemeente' voor. Kandidaten kunnen tot 19 november 2010 een dossier

indienen. Alle informatie vindt u op www.kbs-frb.be of via T 070-23 30 65.

De KBS zal in 2011 ook een inspiratiegids 'Dementievriendelijke gemeente' uitbrengen.

Bart Van Moerkerke is redacteur van Lokaal

De Europese vakbeurs

voor alle professionals van het openbaar vervoer en de duurzame mobiliteit

Bestel uw
GRATIS BADGE
 on line

Transports²⁰¹⁰ Publics

LE SALON EUROPÉEN DE LA MOBILITÉ
THE EUROPEAN MOBILITY EXHIBITION

PARIJS 8-9-10 juni 2010

CONTACT
PROMOSALONS
BELGIË-LUXEMBURG

Tél.: 02 534 98 98
E-mail : belgium@promosalons.com

Georganiseerd door

GIE Objectif transport public
Groupement des Autorités
Responsables de transport **GART** | **UTP** Union des Transports
Publics et Ferroviaires

In samenwerking met

UTP **RÉSEAU FERRÉ DE FRANCE**

Officiële partners

TRANSDEV **VEOLIA**
Developing mobility TRANSPORT

www.transportspublics-expo.com

Ontwikkelingssamenwerking van gemeente tot gemeente, een wederzijdse verrijking!

www.dg-d.be - www.vvsg.be

DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

.be

Stekene is een landelijke gemeente met een oase aan rust en groen. Als lokaal bestuur trachten we de dienstverlening naar de 17 300 inwoners van Stekene zo optimaal mogelijk te organiseren. Hiertoe bouwden we een stevige organisatie uit met zo'n 150 medewerkers. Om dit team te versterken gaan we nu, door middel van een bekwaamheidsexamen, over tot de werving van:

Diensthof huisvesting

(niveau Bv) in statutair voltijds dienstverband

Uw functie: • U kunt goed organiseren, begeleidt en volgt de werkzaamheden op inzake huisvesting. • U formuleert adviezen, ontwikkelt initiatieven en voert diverse, ondersteunende administratieve en technische taken uit. • U staat in voor de coördinatie en opvolging van het gronden- en pandenbeleid, zoekt actief mee naar beschikbare woningen en staat in voor woonbegeleiding.

Uw profiel: • U bent in het bezit van een bachelordiploma.

Interesse? Gelieve te solliciteren aan de hand van een met de hand geschreven sollicitatiebrief, een curriculum vitae met pasfoto, kopij van het diploma en een kopij van de identiteitskaart.

De uiterste datum voor kandidaaturstellingen is vrijdag 14 mei 2010 (poststempel telt). U dient uw kandidaaturstelling per aangetekend schrijven te versturen naar het gemeentebestuur van Stekene, College van Burgemeester en Schepenen, Stadionstraat 2, 9190 Stekene.

VG.77/B

Meer informatie en specifieke aanwervingsvoorwaarden kunt u verkrijgen bij de dienst personeel & organisatie, Stadionstraat 2, 9190 Stekene – telefoonnummer: (03)790.02.42. De burelen zijn toegankelijk op werkdagen van 8.30 uur tot 12.00 uur en op woensdag van 13.30 uur tot 16.30 uur.

a&s.
Solutions

UAMS

Een managementopleiding op uw maat

Master in Publiek Management

Een officiële master-na-master op maat van managers uit de publieke sector. Uniek in Vlaanderen!

Start: 22 sept. 2010

Management in de sociale economie

Professionaliseren en ondersteuning voor leidinggevenden uit de sociale economie.

Start: 28 sept. 2010

Master Class in Publiek en Social Profit Management

Een compacte managementopleiding in vijf praktijkgerichte modules.

Start: 18 jan. 2010

Meer info op www.uams.be/publiekesector.

Infosessies op 18 mei en 10 juni 2010 van 19u tot 21u

Knowledge
connects people
since 1960

nvao
accredited programme

Mediapartner:
dS De
Standaard

UAMS
UNIVERSITEIT ANTWERPEN MANAGEMENT SCHOOL

Het sociale dividend van voetbal

BART LASUY

Voetbal heeft naast een sportieve en commerciële ook een sociale pijler. Dat besef vindt sinds enkele jaren ook bij onze voetbalclubs ingang. Onder impuls van Open Stadion vzw wenden steeds meer voetbalondernemingen hun kracht aan ten voordele van de samenleving. Vaak gaan ze daarvoor een partnerschap aan met de lokale overheid.

BART VAN MOERKERKE

Voetbal heeft meer dan twee doelen. Met die slagzin wordt in Nederland aangegeven dat voetbal meer is dan een wekelijkse wedstrijd. Clubs moeten ook een maatschappelijke rol opnemen. In Engeland is die communitypijler ingebed in de reguliere werking van de clubs. In ons land staan we nog niet zo ver. Maar het besef groeit dat het voetbal veel krijgt van de supporters en van de maatschappij – veel infrastructuur is bijvoorbeeld in handen van lokale overheden – en dat de gemeenschap daarvoor een return mag verwachten. Ivan De Witte, voorzitter van AA Gent en van de Pro League (de vereniging van eersteklasseclubs), stelt dat 'het tijd wordt dat het voetbal zijn sociaal dividend uitkeert'. En onlangs engageerde de Pro League zich voor het eerst om Open

Stadion vzw financieel en inhoudelijk te ondersteunen. Er beweegt iets ten gronde bij de clubs.

Het besef groeit dat het voetbal maatschappelijke kosten teweegbrengt waarvoor de gemeenschap een return mag verwachten.

In een overgangsfase

De vzw Open Stadion stimuleert clubs uit eerste en tweede klasse om hun kracht aan te wenden ten voordele van de samenleving. Behalve de voetbalwereld – de KBVB en de verenigingen van eerste- en tweedeklasseclubs – maken ook

de federale en Vlaamse overheid deel uit van de vzw. Via de projectoproepen van Open Stadion investeren de overheden in de sociale pijler van de clubs. 'Op termijn is het de bedoeling dat elke club een duurzame communitywerking heeft en dat iedereen in de club doordrongen is van het belang ervan,' zegt Open Stadion-manager Guido Poppelier. 'Nu zitten we nog in een overgangsfase, in een fase waarin we de voetbalondernemingen ervan moeten overtuigen dat die maatschappelijke

pijler goed is voor hen. Met de projectoproepen die gefinancierd worden door de Vlaamse en federale overheid geven we de clubs een duw in de goede richting. Er lopen intussen meer dan honderd projecten, kleine en grote, vooral bij de clubs uit eerste klasse. De Vlaamse projectoproep

In **2011** viert
Groep Schaubroeck
haar **eeuwfeest!**

De bestuursdrukkerij van weleer is uitgegroeid tot een gespecialiseerde **dienstverlener** voor **lokale overheden**.

In 2010 doen meer dan 400 lokale besturen in Vlaanderen beroep op onze **IT-oplossingen** en/of onze **Payroll- en HR-ondersteuning**.

Onze producten, services en trainingen bestrijken **diverse domeinen**:

IT-oplossingen voor:

- beleid & management
- financiën
- burgerzaken
- grondgebiedzaken
- sociale zaken
- communicatie & organisatie
- archivering
- kinderopvang
- secretariaat

- systeem- & netwerkservices
- storage & security

Payroll en HR

- full service secretariaat
- HR ondersteuning
- juridische dienstverlening
- juridische consulting
- publicaties

**GROEP
SCHAUBROECK**
gedreven, voor & door u

is ingebed in het Participatiedecreet dat kwetsbare groepen wil toeleiden naar cultuur, sport en jeugdwerk. In de federale oproep ligt het accent meer op veiligheid, op sociale cohesie, op betrokkenheid van de supporters, op fair play.’

Clubs die projecten indienen en daar na goedkeuring middelen van Open Stadion voor krijgen, werken vaak zeer nauw samen met de lokale overheid. Lokaal ging kijken in Gent en in Kortrijk.

Voetbal in de stad

De stad Gent nam het Open Stadion-concept op in haar bestuursakkoord 2007-2012. Sinds 1 februari 2008 is bij de stad een communitymanager aan de slag om de projecten van Open Stadion te coördineren. Hij wordt betaald met middelen uit het Stedenfonds. In januari 2009 werd de vzw Voetbal in de stad opgericht met vier stichtende leden: de voetbalclub KAA Gent, de stad Gent, het OCMW en de vzw Gent, stad in werking. Die samenwerking resulteert in tal van projecten waarbij de aantrekkingskracht die KAA Gent vooral bij de jongeren heeft, wordt uitgespeeld. Onder de noemer *Gezond scoort!* bijvoorbeeld volgen jongeren uit kansengroepen een gezondheidstraject van vier weken. Ze worden op woensdagnamiddag ontvangen op het oefencomplex van KAA Gent, ze krijgen er een training en een gezonde maaltijd. Een speler van KAA Gent komt uitleggen waarom gezond eten, voldoende slapen en niet roken zo belangrijk zijn. De club werkt daarvoor zeer nauw samen met het LOGO (Lokaal Gezondheidsoverleg) Gezond+. Een ander project is de *Gent Homeless Blue White*, de Gentse voetbalwerking voor thuis- en daklozen die begeleid wordt door het OCMW, de CAW's en de dienst Straathoekwerk van de stad. KAA Gent neemt het peterschap van deze ploeg op en zorgt voor een voetbaluitrusting van de club en voor voetbaltechnische ondersteuning. Door met elkaar te sporten en via de methodiek van het voetbal bouwen de deelnemers regelmaat en sociale contacten op, ze leren omgaan met regels en verplichtingen, ze leven gezonder.

Voor de federale Open Stadion-omroep 2010 diende de vzw Voetbal in de stad eind vorig jaar zeven projecten in. Communitymanager Peter Craeyveld licht er enkele toe: 'Brug naar werk loopt al enige tijd. Het is een tewerkstellingsproject voor jongeren uit het deeltijdse onderwijs die de werkervaringscomponent binnen hun opleiding vorm geven bij KAA Gent. De club

heeft enkele plaatsen beschikbaar gesteld waar die jongeren, vaak echte Buffalo's, vaardigheden kunnen verwerven en een gezonde werkhouding kunnen ontwikkelen. Zo is er momenteel een jongere aan de slag in de catering, hij zorgt mee voor het eten van de eersteklassespelers. Dat is voor hem een prachtige ervaring en een unieke kans. Een ander project is *Supporterscreatie* waarvoor we samenwerken met de vzw Graffiti. Jongeren zullen enkele blinde muren in het stadion kleur en inhoud geven met graffiti over bijvoorbeeld fair play, over non-discriminatie, over de geschiedenis van de club. *Buffalo Bustels* is een initiatief waarbij zes patiënten van een psychiatrisch centrum na elke thuis-

aanwezig op de buurtsportactiviteiten en dat trekt de jonge gasten aan. Een tweede element is dat we de deelnemende jongeren naar de reguliere sportclubs proberen te leiden. Ook daarin zijn de KVK-spelers belangrijke trekkers. Een andere pijler is *Assist* waarbij KVK dient als opstap naar werk voor jonge werklozen en leefloners, onder andere door teambuildingsessies en stages binnen KVK. Onze trajectbegeleider en de communitymanager van KVK – iemand met een sociaal diploma – zorgen voor de begeleiding. Ook de *Homeless Cup* is een zeer mooi verhaal. Van de deelnemers vraagt het stiptheid en aanwezigheid op de training, vaardigheden die hen helpen om later werk te zoeken.

Guido Poppelier: 'Op termijn is het de bedoeling dat elke club een duurzame communitywerking heeft en dat iedereen in de club doordrongen is van het belang ervan.'

match helpen met het proper maken van het stadion. Ze werken in een echte Buffalo outfit. Ze worden door de club te gepasten tijde uitgenodigd om een thuismatch bij te wonen in de loge. Daarnaast gaan ze samen op uitstap naar de communitywerking van een andere eersteklasseclub. Betrokken worden bij hun favoriete club is heel belangrijk voor hun herstel. In alle Open Stadion-projecten komt het erop neer dat voetbalclub AA Gent een hefboom is om dingen op gang te trekken. Wekelijks gaan 100.000 mensen naar een wedstrijd in eerste klasse kijken. Dat is een enorme maatschappelijke kracht die ten volle benut moet worden.'

Kortrijk aan Voetbal

In Kortrijk was de uitbreiding van jeugdterreinen van voetbalclub KV Kortrijk op OCMW-gronden de concrete aanleiding voor de eerste verkennende gesprekken tussen OCMW, stadsbestuur en KVK. Deze gesprekken – en vooral de zoektocht naar een sociale return naar OCMW-cliënten – groeide uit tot een Open Stadion-project. Onder de noemer KortRIJK aan Voetbal werden eerst drie, later zes pijlers uitgebouwd. Een ervan is *Een-Twee*. 'Daarbij gebruiken we de uitstraling van KV Kortrijk om de werking van Buurtsport Kortrijk naar een hoger niveau te tillen,' zegt OCMW-voorzitter Franceska Verhenne. 'Spelers van de ploeg zijn regelmatig

Het initiatief gaf daarnaast ook een boost aan de samenwerking tussen OCMW en CAW's. Lokaal sociaal beleid is vaak een theoretisch gegeven, het gaat over concepten en beleidsplannen. Hier hebben onze straathoekwerkers en de twee CAW's op korte termijn iets heel concreets neergezet en dat is een stimulans voor meer samenwerking.'

In Kortrijk is de communitymanager verbonden aan de voetbalclub, hij krijgt veel steun van de partners: het OCMW (dienst Integratieprojecten), het stadsbestuur (directie Sport) en vzw Buurt- en Nabijheidsdienst Kortrijk (buurtsport). Voor de OCMW-voorzitter staat het buiten kijf dat Open Stadion en de kracht van de voetbalclubs uit eerste klasse ideale hefboomen zijn om mensen een kans te geven op maatschappelijke integratie. Ze pleit er net als Open Stadion-manager Guido Poppelier voor om de federale en Vlaamse steun nog enkele jaren aan te houden. 'De maatschappelijke pijler van het voetbal is nog niet genoeg ontwikkeld om hem volledig onder te brengen in de reguliere werking van de clubs. De eerste stappen zijn gezet. De clubs beseffen steeds meer dat ze veel vragen van de gemeenschap en dat ze op die manier iets kunnen teruggeven, maar ze hebben nog altijd duwtjes in de rug nodig,' besluit Franceska Verhenne.

Bart Van Moerkerke is redacteur van Lokaal

Met weinig geld gezond eten

Eind 2008 startte in de gemeente Balen de kookcursus *Uitnodiging: Lekker, gezond en betaalbaar koken* voor gezinnen met een laag inkomen. Dit is een vernieuwend project omdat maatwerk, autonomie en motivatie centraal staan. Mensen leren niet alleen gezonder koken, ze hebben er ook minder geld voor nodig. **EVI DIRICKX, KARIN VANNUFFELN, BABS VANDERVOORT EN BÉRÉNICE STORMS**

Omdat koken voor een gezin met kleine kinderen niet hetzelfde is als koken voor alleenstaanden, werkt het project met een afgebakende doelgroep. In december 2008 waren dat werkloze ouders uit laaginkomensgezinnen, eind 2009 werkende ouders die over een laag inkomen beschikken en nog inwonende kinderen hebben. De derde kookcursus in 'T ANtWoord, een vereniging waar armen het woord nemen in Turnhout, richt zich dan weer op alleenstaanden met een bescheiden inkomen. Wie werkt, heeft minder tijd om eten klaar te maken en is dus gebaat bij snelle recepten. Alleenstaanden hebben specifieke problemen omdat ze alleen voor zichzelf moeten kopen en koken. De supermarkt wordt al gauw duurder omdat ze geen voordeelverpakkingen kunnen kopen. Bovendien is het ook dikwijls een opgave om elke dag voor jezelf een potje te koken. In het begin van de cursus overlopen we ieders verwachtingen. Zo leren de cursisten concrete doelstellingen formuleren. De doelstellingen worden genoteerd in een eetdagboekje dat op

Respect voor de autonomie van de deelnemers bij de keuze van de gerechten vergroot de kans dat ze daarna thuis met hun kennis en vaardigheden aan de slag gaan.

regelmatige tijdstippen samen met de diëtiste wordt bekeken. Zij overloopt het eetpatroon van de deelnemers en zoekt samen met hen naar haalbare en praktische verbeterpunten.

Gezond en betaalbaar eten

Om gezond maar goedkoop te eten moet je niet alleen weten wat gezonde voeding is, maar ook waar je goedkoop kunt winkelen, hoe je in supermarkten de goedkoopste producten vindt, hoe je de aankopen plant en hoe je efficiënt kookt. Ten slotte moet je ook over de vaardigheden beschikken om met deze gezonde en betaalbare ingrediënten lekker te koken. Deze drie aspecten komen ter sprake tijdens twee informatiesessies en negen kooksessies. Tijdens de informatiesessies geeft de diëtiste interactieve presentaties over gezonde voeding en het belang van voldoende beweging en zoekt ze samen met de deelnemers naar concrete tips en valkuilen bij het winkelen. Ook de deelnemers geven elkaar vanuit hun er-

varing tips over gezond en goedkoop winkelen, kinderen aan het eten zetten en variatie in de gerechten brengen. Op deze manier leren de deelnemers van elkaar en wordt het voordeel van een groepsgerichte werking meteen zichtbaar. Opdat de kennis over gezonde voeding blijft hangen, zijn er regelmatig ludieke individuele en groepsoefeningen, niet alleen tijdens de informatiesessies, maar ook tijdens de pauzes van de kooksessies of aan tafel, tijdens het eten. Al tijdens de eerste twee informatiesessies worden de deelnemers uitgenodigd om van vooraf gemaakte boterhammen met zelfgemaakt beleg of gevarieerde koude pastaslaatjes te proeven.

Tijdens de negen kooksessies maken de deelnemers met de begeleiders telkens een driegangmenu klaar. De deelnemers worden in kleine teams verdeeld die ieder voor de bereiding van één gang instaan. Vanzelfsprekend mogen de deelnemers zelf kiezen welk gerecht ze willen bereiden. Tijdens de kooksessies wordt er niet alleen gekookt, het is ook de bedoeling dat elke deelnemer een tweetal keren met een begeleider mee naar de supermarkt gaat om te winkelen. Tijdens deze winkeluitstap wordt de theoretische kennis over goedkoop winkelen omgezet in de praktijk. Vervolgens is het erg belangrijk dat niet de diëtiste, maar de deelnemers bepalen wat er wordt gegeten. Aan de hand van hun suggesties gaat de diëtiste creatief aan de slag en komt ze met een gezond en betaalbaar voorstel. Respect voor de autonomie van de deelnemers bij de keuze van de gerechten vergroot de kans dat ze de suggesties accepteren en dat ze daarna thuis met hun kennis en vaardigheden aan de slag gaan.

Gedragsverandering is een proces

Kennis hebben over gezonde voeding is niet voldoende om ook gezond te eten. Motivatie is ook belangrijk. Voor de eerste informatiesessie spreekt een begeleider individueel met de deelnemers af om naar hun motivatie te peilen. We vertrekken hiervoor vanuit het transtheoretische gedragsveranderingsmodel waarin een zestal fasen van motivatie worden onderscheiden. Elke fase wordt getypeerd door enkele criteria. Op basis van deze kenmerken is het mogelijk om via een korte vragenlijst te bepalen in welke fase een deelnemer zich bevindt. Bij elke fase horen een aantal processen die het progressief bewegen doorheen de fasen stimuleren, in de richting van de onderhoudsfase van het nieuwe gedrag, in dit geval gezond eten. In het kookproject proberen wij de individuele interventies bijgevolg steeds af te stemmen op de motivatiefase waarin deelnemers zich bevinden. Door deze overeenkomst tussen interventie en fase vergroot de kans dat deelnemers ook echt gezonder zullen eten.

Het methodiekboek dat uit deze projecten zal voortkomen is niet het einde, maar het begin. De kookfiches bundelen we tot een heus kookboek, dat we samen met de cursisten willen aanbieden. Klinkt 4 euro per persoon ongeloofwaardig om iedere dag lekker en gezond te eten? Wacht dan niet op het verschijnen van dit kookboek, maar neem vooraf al een kijkje op www.khk.be, knop onderzoek, lokaal sociaal beleid, armoedebestrijding, afgeronde projecten.

Evi Dirickx, Karin Vannuffelen, Babs Vandervoort en Bérénice Storms zijn medewerkers van de Katholieke Hogeschool Kempen

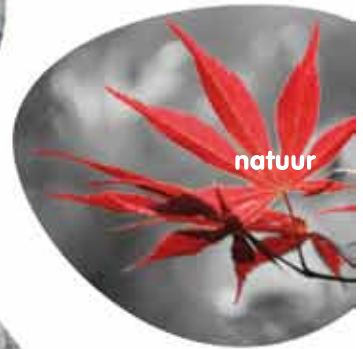
soresma

infrastructuur

publieke ruimte

landschap

natuur

milieubeleid

mobiliteit

brandweezorg

archeologie

erfgoed

**ruimtelijke planning
en inrichting**

sport en recreatie

waterbeleid

www.soresma.be

gent:

zoveel stad

In Gent is kiezen de kunst.

Is Gent voor u de stad van het S.M.A.K., van het Jazz Festival of die van het Lam Gods? Of zweert u bij de stemmige charme van de terrasjes en restaurantjes van het Patershol? Of zijn het de ontelbare authentieke winkeltjes die het hem doen? Historisch erfgoed, kunst, muziek en festivals, of gewoon de gezelligheid? Of, of, of... zoveel redenen waarom Gent uw favoriete bestemming kan zijn. Niet voor niets prijkt het historische stadscentrum als derde op de wereldranglijst van de meest authentieke bestemmingen die National Geographic opstelde. Een bezoek aan Gent? Gewoon doen! GRAVENSTEEN • SINT-PIETERSABDIJ • BEGIJNHOF • BELFORT • SINT-BAAFSKATHEDRAAL • HET LAM GODS • BOEKENTOREN • VOORUIT • BIJLOKE • OPERA • GENT JAZZ FESTIVAL • FESTIVAL VAN VLAANDEREN • 10 DAYS OFF • GENTSE FEESTEN • INTERNATIONAAL FILMFESTIVAL VAN VLAANDEREN • S.M.A.K. • MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN • DESIGN MUSEUM GENT • STAM • HUIS VAN ALIJN • EXPOSITIES EN GALERIJEN • GENT IS UITGEROEPEN TOT UNESCO CREATIVE CITY OF MUSIC • Boek je bezoek op www.visitgent.be

Donderdag Veggiedag: goed voor je gezondheid en het klimaat en nog lekker ook!

Donderdag Veggiedag is een campagne van Ethisch Vegetarisch Alternatief vzw die het grote publiek wil aansporen om één dag per week geen vlees of vis te eten. Dit is niet enkel goed voor onze gezondheid, het heeft ook impact op het milieu. Het Gentse college besliste vorig jaar bij de lancering van Donderdag Veggiedag de campagne mee te dragen en ze publiekelijk met het stadsbestuur te ondersteunen. Het concept genoot wereldwijde belangstelling. Ook in eigen land namen andere steden het al over. Ook op de Trefdag van 6 mei wordt vegetarisch gegeten. **SABINE VAN CAUWENBERGE**

Donderdag Veggiedag is een campagne van de Gentse vzw EVA. Die streeft ernaar productie en consumptie van dierlijke voeding zo veel mogelijk te vermijden en zo bij te dragen tot een mens-, dier- en milieuvriendelijke samenleving. Een handvol gemotiveerde mensen richtte de organisatie tien jaar geleden op. Intussen is ze uitgegroeid tot een van de meest bloeiende en snelst groeiende vegetarische organisaties in Europa. EVA informeert en sensibiliseert het grote publiek, professionals in de horeca, de gezondheidssector, de landbouw- en voedingssector, het middenveld, de media, het onderwijs en andere sectoren,

via diverse kanalen, producten en diensten. De organisatie doet bovendien op verschillende niveaus aan beleidsbeïnvloeding. Zo benaderde ze ook de Gentse schepen van Sociale Zaken en Milieu

Donderdag Veggiedag wil ook horeca- en catering-professionals meer vertrouwd maken met vegetarische voeding en hen stimuleren om degelijke vegetarische gerechten op de kaart te zetten.

Tom Balthazar met de Donderdag Veggiedag-campagne. Een lezing door Rachendra Pachauri, de voorzitter van het VN-klimaatpanel (IPCC - Intergovernmental Panel on Climate Change), overtuigde de schepen er in de zomer van 2008 van dat campagnes als Donderdag Veggiedag wel

Vijf goede redenen voor donderdag Veggiedag

1. Goed voor het klimaat

De impact van veeteelt en vleesconsumptie op het milieu is zeer groot. De Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) stelde in 2006 vast dat veeteelt in de top drie staat van de oorzaken van elk belangrijk milieuprobleem zoals de opwarming van de aarde, ontbossing, vermesting, waterproblematiek en verlies aan biodiversiteit. Veeteelt is wereldwijd verantwoordelijk voor 18% van de uitstoot van broeikasgassen. Dat is meer dan de hele transportsector samen. Bovendien wordt 70% van het wereldwijde landbouwareaal gebruikt om er dieren op te laten grazen of voor de teelt van veevoedergewassen. Wereldwijd wordt jaarlijks drie miljoen hectare bos gekapt voor de vleesconsumptie. Minder vlees eten is dan ook de grootste stap die je kunt zetten om de ecologische voetafdruk van je voeding te verminderen.

2. Goed voor je gezondheid

Een vegetarische maaltijd is niet alleen duurzaam maar ook gezond. We eten in Vlaanderen te veel vlees en te weinig groenten. Zoveel vlees eten verhoogt het cholesterolgehalte en het risico op hart- en vaatziekten, sommige kankers, diabetes en overgewicht. Door mee te doen aan Donderdag Veggiedag kies je voor minder vlees en meer groenten en fruit. Daardoor eet je vanzelf meer vezels, vitaminen en mineralen.

3. Goed voor de medemens

De wereldwijde veeteelt gebruikt 40% van al het graan ter wereld. Voor een kilo rundvlees is zeven à tien kilo graan nodig. Zo is er minder graan beschikbaar voor mensen en wordt het ook duurder. Meer vegetarisch eten betekent ook water sparen. In de productie van een kilo rundvlees kruipt 15.000 liter water.

4. Goed voor de dieren

Een gemiddelde Belg eet tijdens zijn leven ruim 1800 dieren op: 891 kippen, 42 varkens, 5 runderen, 789 vissen, 7 schapen, 43 kalkoenen en 24 konijnen en ander wild. Plus een derde van een paard. Bijna allemaal brachten ze hun korte leven door in de intensieve veeteelt. Als je één keer per week vegetarisch eet, spaar je ruim 250 dieren tijdens je leven.

5. Goed voor de smaak

Door een dagje vegetarisch te eten ontdek je nieuwe, heerlijke en kleurrijke ingrediënten uit alle hoeken van de wereld. Thuis experimenteren in de keuken of nieuwe gerechten proeven buitenshuis: er gaat hoe dan ook een nieuwe wereld voor je open.

Ook geïnteresseerd in Donderdag Veggiedag? De stad Gent maakte een draaiboek over de verschillende initiatieven die een gemeente kan ondernemen: www.gent.be, knop gezondheid, knop voeding

degelijk zin hebben. Tom Balthasar: 'Dokter Pachauri sprak op uitnodiging van EVA vzw en de Gentse universiteit over de relatie tussen vleesconsumptie en klimaatverandering. Hij wees op het belang van individuele keuzes in levensstijl. Zelf is hij al tien jaar vegetariër, vooral uit ecologische overwegingen. Zijn boodschap voor het publiek was minder veeleisend. Als alle Vlamingen één dag per week geen vlees eten, dan halen ze de helft van de Kyoto-norm. Maar ook de persoonlijke gezondheid heeft baat bij minder vlees eten. Te veel vlees veroorzaakt obesitas, bepaalde vormen van kanker en hart- en vaatziekten. Als mensen zich hiervan bewust worden, zullen ze hun gedrag wel veranderen. Maar dat bewustzijn is er nog niet voldoende. Volgens Pachauri kan een overheid hier veel aan doen. En daarom werkt het Gentse stadsbestuur samen met EVA vzw aan Donderdag Veggiedag. Een lokale overheid staat dichterbij de mensen. Acties vanuit een lokaal bestuur komen ook veel minder bevoogdend over dan nationale campagnes.'

De vooruitstrevende houding en de aandacht voor een duurzame, ecologische levenswijze die Gent kenmerken, werden van Canada tot in Japan en van Australië tot in Zweden sterk opgemerkt.

Laagdrempelig en toegankelijk

Donderdag Veggiedag wil vegetarische voeding op een laagdrempelige, toegankelijke manier in de leefwereld van zo veel mogelijk consumenten binnenloodsen en hen zo vertrouwd maken met vegetarische voeding. Door minder vlees en vis te eten zal het eetgedrag van de consument op termijn meer aansluiten bij het aanbevolen voedingspatroon. Daarnaast wil Donderdag Veggiedag de horeca- en cateringprofessionals meer vertrouwd maken met vegetarische voeding en hen stimuleren om degelijke vegetarische gerechten op de kaart te zetten, in de eerste plaats op donderdag. Tom Balthasar: 'De stad Gent ondersteunt Donderdag Veggiedag omdat de campagne binnen het milieu- en gezondheidsbeleid van de stad past. We moedigen niet alleen de Gentenaren aan om minstens één dag per week geen vlees of vis te eten, ook de eigen personeelsleden van de stad hebben het Veggieplan gekregen. Er waren lunchgesprekken over Donderdag Veggiedag en het vegetarische aanbod in het personeelsrestaurant is uitgebreid. De dienst Economie bezorgde alle horecazaken een pakket met een *Veggie voor chefs-gids* met uitgebreide informatie over een volwaardige vegetarische maaltijd. Daarnaast worden zij aangespoord mee te doen aan Donderdag Veggiedag en (zeker op donderdag) vegetarische schotels op het menu te zetten. Vorig jaar in oktober startte Donderdag Veggiedag in de Gentse stadsscholen en kinderopvang. Sindsdien is het warme middagmaal elke donderdag voor alle kinderen van achttien maanden tot twaalf jaar vegetarisch. Ouders en leerkrachten werden hierover uitgebreid geïnformeerd. Een aantal vrije scholen volgde dit voorbeeld. Daarnaast zijn wij steeds op zoek naar een verdere verbreding. Daarvoor spreken we partners aan om mee te doen aan Donderdag Veggiedag en binnen hun setting te zorgen voor een standaard vegetarische maaltijd op donderdag en ook voor een lekker vegetarisch alternatief op andere dagen. Contacten zijn er ondertussen met de bedrijven, met de ziekenhuizen, met de

universiteit en hogescholen, in het kader van een begeleidings-traject voor de verduurzaming van hun catering. Ook alle hotels en B&B's worden benaderd.'

Wereldwijde belangstelling

Gent kwam wereldwijd in het nieuws met de lancering van Donderdag Veggiedag: van Canada tot in Japan en van Australië tot in Zweden. De vooruitstrevende houding en de aandacht voor een duurzame, ecologische levenswijze die Gent kenmerken, werden daarbij sterk opgemerkt. Door dit internationale succes werden deze kenmerken door Stads promotie en dienst Toerisme verder ontwikkeld, Donderdag Veggiedag is een van de Unique Selling Points voor de stad. Toeristen die naar Gent komen, moeten aan Donderdag Veggiedag kunnen deelnemen. Om ook toeristen de weg te wijzen naar de vele restaurantjes met een aantrekkelijk vegetarisch menu, wordt een Engelstalige versie van het Veggieplan van Gent uitgebracht. De schepen krijgt nog steeds vragen om het concept in allerlei fora toe te lichten. Zo mocht hij in april op de International Climate Alliance Conference in het Italiaanse Perugia spreken. Dichter bij de deur volgden Hasselt en Mechelen intussen het Gentse voorbeeld. En onder meer Vilvoorde, Aalst en de hele Duitstalige Gemeenschap toonden al interesse.

Sabine Van Cauwenberge is VVSG-stafmedewerker gezondheidsbeleid

ADVERTENTIE

Stad Damme

heeft een vacature voor een

bestuurssecretaris- stedenbouwkundig ambtenaar *voltijdse statutaire*

diploma van universitair onderwijs of van hoger onderwijs buiten de universiteit van het lange type (Masterdiploma) en bovendien een diploma na een opleiding ruimtelijke ordening om te kunnen aangesteld worden als gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar.

Met aanleg werfreserve.

Kandidaatstelling uiterlijk op **27 mei 2010**.

**Voorwaarden voor kandidaatstelling en
aanwerving:** personeelsdienst@damme.be of
T 050-28 87 56 of www.damme.be

AGIV-dienstverlening voor steden en gemeenten

Bezoek ons op de
VVSG-trefdag: stand 311

Grootschalig Referentiebestand,
Centraal Referentieadressenbestand,
Kabel en Leiding Informatie Portaal,
Recht van voorkoop, Mobile mapping,
Informatiesessies, AGIV-Trefdag ...

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw
zoekt op korte termijn een voltijdse

stafmedewerker OCMW-wetgeving (m/v)

- FUNCTIE**
- je bent lid van het team sociaal beleid en rapporteert aan de coördinator van het team en aan de directeur van de afdeling OCMW's;
 - je bent binnen het team verantwoordelijk voor de basiswetgeving m.b.t. OCMW-maatschappelijke dienstverlening (OCMW-wet, RMI-wet, wet 2.4.65);
 - je vertegenwoordigt de VVSG bij de Vlaamse, federale en lokale overheden, werkzaam rond de betrokken thema's;
 - je schrijft regelmatig artikels in de publicaties van de VVSG (Lokaal, website, E-zines) en beantwoordt vragen van de leden.
- PROFIEL**
- je bent jurist of hebt door ervaring een vergelijkbare juridische kennis opgebouwd;
 - je kent de welzijnssector en de plaats van de OCMW's hierin;
 - je kent de werking van de lokale besturen in Vlaanderen;
 - je kunt je snel inwerken in de basiswetgeving m.b.t. OCMW-maatschappelijke dienstverlening;
 - je bent klantgericht en omgevingsbewust;
 - je kunt goed onderhandelen;
 - je bent een teamspeler;
 - je bent communicatief ingesteld en beschikt over een vlotte pen;
 - je bent een duizendpoot voor wie problemen oplossen een uitdaging is;
 - je hebt een praktische kennis van informaticatoepassingen (o.a. outlook, excel, word).

Meer informatie over de inhoud van de functie kun je verkrijgen bij Piet Van Schuylenbergh, directeur afdeling OCMW's, T 02-211 55 27, piet.vanschuylenbergh@vvsg.be.

ONS AANBOD

Een voltijds contract van onbepaalde duur, een aangepast loonpakket en soepele werkregeling in een omgeving waar een open geest, professionaliteit, realisme en idealisme samengaan. Detachering vanuit een lokaal bestuur is mogelijk.

INTERESSE?

U solliciteert door uw sollicitatiebrief en cv voor **25 mei 2010** te mailen naar hildegardemerckx@vvsg.be.

Uw personeelsadvertentie in Lokaal, VVSG-week én op de VVSG-website

Inlevering advertenties

voor **Lokaal 10** (1 tot 15 juni 2010): 11 mei | voor **Lokaal 11** (16 tot 30 juni 2010): 27 mei

Informatie: Nicole Van Wichelen • T 02-211 55 43 • nicole.vanwichelen@vvsg.be

Het OCMW van **Sint-Lambrechts-Woluwe** werft aan een

Afdelingshoofd Financiën m/v

Voltijds, onder arbeidsovereenkomst onbepaalde duur

Voorwaarden: houder zijn van een diploma behaald in het Nederlandstalige onderwijs; Licentiaat/Master of Doctor in een economische, financiële, administratieve of juridische richting; goede kennis van de Nederlandse en de Franse taal; managementcapaciteiten; bij voorkeur met kennis van de OCMW-wetgeving.

Ons aanbod: een functie met verantwoordelijkheden, een interessant barema, een aantrekkelijk kader met aangename arbeidsomstandigheden.

Geïnteresseerd? Gelieve uw cv en motivatiebrief over te maken aan de Heer J. De Coster, Voorzitter, Karrestraat, 27, 1200 Brussel of thierry.molderez@publilink.be.

Bijkomende inlichtingen: www.ocmw1200.be of T 02-777 75 15.

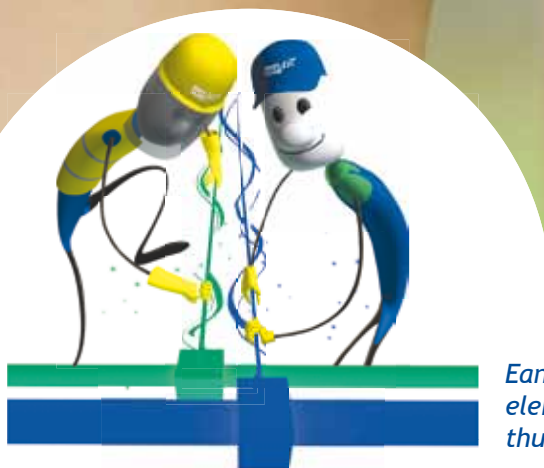

Zuinig omspringen met energie brengt op!

Investeer in energiezuinige toepassingen en win drie keer:

- minder energieverbruik, dus lagere energiefacturen*
- minder CO₂-uitstoot, dus betere zorg voor het milieu*
- erbovenop: een premie voor rationeel energiegebruik*

Meer info over premies en energiediensten aan lokale besturen?
www.eandis.be

Eandis brengt dag en nacht elektriciteit en aardgas tot bij u, thuis of op het werk

eandis

altijd in uw buurt

Mechelen 18 mei

Personeelsbevoegdheid van de secretaris

Studiedag over dagelijks personeelsbeheer en aspecten van het delegeren van personeelsbevoegdheden in het kader van het opleidingstraject voor startende secretarissen en ontvangers.
www.gemeentesecretaris.be (kalender)

Gent 20 mei

Reizen en recht op terugkeer voor vreemdelingen met verblijfsrecht in België

Studiedag over reismogelijkheden voor verblijfsrechtigde vreemdelingen.
www.odice.be (vorming)

Bilbao van 20 tot 22 mei

European Information Society Conference 2010

Achtste conferentie over de Europese Informatie Maatschappij, innovatie en de digitale lokale agenda; een organisatie van de Baskische vereniging van steden en gemeenten en het Europese netwerk ELANET.
www.eisco2010.eu

Edingen 23 mei

Belgisch kampioenschap voor lokale mandatarissen en personeel

Tweede loopwedstrijd voor mandatarissen, bedienden en arbeiders van plaatselijke overheden.
vincent_p@nautisport.be

Torhout 27 mei

**Leuven 24 juni
Mechelen 7 oktober
Hasselt 14 oktober**

Gent 21 oktober

Communicatie voor kansarme doelgroepen

Interactieve en praktische vorming over de cruciale rol van externe communicatie in een sociaal huis en in toegankelijke hulp- en dienstverlening.
www.vvsg.be (kalender)

Gent 28 mei, 4 en 18 juni

Geen stress aan mijn lijf

Vorming over stress en burnout in non-profitorganisaties.
www.vvsg.be (kalender)

Vlaanderen 30 mei

Dag van het park

Jaarlijks evenement in het teken van parken van het Agentschap voor Natuur en Bos in samenwerking met gemeenten en verenigingen.
www.dagvanhetpark.be

Torhout 1 juni

Gent 3 juni

Hasselt 8 juni

Antwerpen 11 juni

Leuven 14 juni

Ongelijk gezond, een lokale aanpak

Regionale ontmoetingsdagen over de sociale ongelijkheid in de gezondheidsscan.
www.vvsg.be (kalender)

Roeselare 2 juni

Erfgoed en identiteit

Studiedag over het belang van het werken rond erfgoed en identiteit in de klas.
www.canoncultuurcel.be, knop canon, organiseert

Brussel, 3 juni:

Binnen(ste) buiten

Studiedag over rechtswaarborgen voor minderjarigen in detentie.
www.kinderrechten.be, knop volwassenen, nieuws

Aalst 3 juni

Werken aan wonen, van plan tot project

Woonsymposium over werken aan een lokaal woonbeleid met toelichting van het ambitieuze woonplan van Aalst.
www.aalst.be, knop werken aan wonen

Brussel 3 juni

Naar een beter beheer van de stedenband

Wat te doen als de communicatie met uw partnergemeente stilvalt? Wat met financiële transfers? Studiedag met voorbeelden van beheerstructuren met hun voor- en nadelen.
www.vvsg.be (kalender)

Wolvertem-Puurs 4 juni

Maldegem-Eeklo 15 juni

Inleefreis lokale woonzorg

Werkbezoeken voor lokale mandatarissen aan een woonzorgcentrum en lokale dienstencentra waar moderne en duurzame architectuur bijdragen tot een verhoogd woon- en leefcomfort voor de bewoners.
www.vvsg.be (kalender)

Leuven 8 juni

Vakantieparticipatie bij maatschappelijk kwetsbare groepen

Onderzoeksbevindingen in de reeks colloquia Toerisme: Hoe wordt het recht op vakantie in onze maatschappij waargemaakt? Vormt deze doelgroep een economisch verantwoordbaar potentieel voor toeristische aanbieders? Voor welke uitdagingen staat het beleid?
www.steunpunttoerisme.be

Gent 15 juni

Wat heeft een gezin in schuldbemiddeling minimaal nodig?

Studiedag over wat nodig is om menswaardig te kunnen leven.
www.centrumschuldbemiddeling.be

Maldegem-Knesselare 24 juni

Lokale besturen aan de slag met zelfstandige kinderdagverblijven

Werkbezoeken voor lokale mandatarissen aan lokale besturen die één of meer zelfstandige kinderdagverblijven organiseren met inkomensgerelateerde ouderbijdrage.
www.vvsg.be (kalender)

NIX TRILJOEN

Is stadsontwikkeling
één van uw prioriteiten?

Bezoek dan REALTY!

Met keynote seminarie over PPS: "the Barcelona case".

Gevolgd door paneldebat over PPS vanuit Belgisch
perspectief. Dinsdag 18/05 om 17u

Registreer nu op www.reealty-brussels.com

organised by **artexis**

REALTY

International Forum for Real Estate

18-20 mei 2010

www.reealty-brussels.com

Tour & Taxis > Brussels

Official partner: **BVS**
BEHOUDVERENIGING VAN DE NAAMRECHTEN

Powered by: **LEcho** *Real Estate Publishers*

Supporting partners: **Cunfederatis**
leuven **Urban Land Institute**
Belgium **RICS**
the mark of
projects
distinguished
excellence **CIB**
CONSTRUCTION INSTITUTE
BELGIUM **BUSINESS ROUTE 2010**
FOR METROPOLITAN BRUSSELS **UEPC** **IBLRWBLCC**

Samen bereiken we meer

ASTRID User Days

20 & 21 mei 2010

60 boeiende workshops en 3000 m² beurs. Twee dagen ervaringen uitwisselen over beveiligde communicatie-oplossingen voor alle hulp- en veiligheidsdiensten. Ontmoet onze medewerkers op de ASTRID-stand en stel al uw vragen! Gratis toegang. Tour & Taxis, Brussel. **Info en inschrijven via www.astriddays.be**

Platinum Sponsors

Gold Sponsors

